

KOKPIT

TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ'NİN ÜCRETSİZ YAYINIDIR

'TEN BAKIŞ



YIL: 11 / 2019 SAYI: 49

UÇUŞ EMNİYETİNDE İNSAN FAKTÖRÜNÜN ROLÜ

İnsan, doğası gereği hata yapmaya eğilimli bir varlıktır. Özellikle uçuculuk mesleğinde kişisel performans düzeyine bağlı olarak sorun yaşanabilir.

HATALI KARARA YATKIN PİLOT KARAKTERLERİ

Günümüz havacılık dünyasında, pilotajın gerek operasyon gerekse eğitim süreçlerinde yetkinliklerin ne kadar fazla önem taşıdığını hepimiz biliyoruz...

BİR HAVACININ ROMANI: BEN TAYYARECİ FETHİ

Bir roman... Hem de biyografik... Yazarının ifadesiyle "İlk hava şehidimizin sergüzeşt-i hayatıyesi ve Dersaadet İskenderiye Sefer-Havaıyyesi'nin hikayesi..."

SOFRALAR KIŞA HAZIRLANIYOR

Yaz boyunca, kış sebze ve meyveleri, güneş ışığını köklerine kadar depoladıklarından dolayı ihtiyacımız olan vitamin ile minareleri bünyelerinde daha fazla bulundurulur.

GÖZ İÇİ
MERCERLERİ

YAZ BİTTİ ŞİMDİ
GÜZELLEŞME
ZAMANI

ADRIYATİK'İN İNCİSİ:
HIRVATİSTAN

ZEKİ, KOMİK VE YAKIŞIKLI:
OGEDAY
GİRİŞKEN

Ege Yapı'dan yaşama yön veren projeler!

Her şeyin bir arada olduğu şehir!

BATI ŞEHİR

HEMEN
TESLİM
HEMEN
TAPU



Tarihi Yarımada'da sadece 127 aleye özel tasarlanmış lüks yaşam!

CER
İSTANBUL



TOKİ
EMLAK KONUT

EGEYAPI

Sabiha Gökçen Havalimanı'na
20 Dakika!



ÇAMLIYAKA BONAKLARI
Çelimbey

Dört mevsim yeşilliğin içinde villa konforunda bir hayat!

İstanbul Havalimanı'na
20 Dakika!



KORDON
İSTANBUL

Forbes Türkiye Arastirmasına göre Bölgesinin Getiri Potansiyeli En Yüksek Konut Projesi!

TALPA üyelerine özel 2019 yıl sonuna kadar mevcut kampanyalara ek
% 5 indirim!

444 5 343 / www.egeyapi.com

f/egeyapigroup @/egeyapi v/egeyapitv

EGEYAPI



LİSANS KAYBI

LİSANS KAYBI VE GEÇİCİ LİSANS KAYBI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

AZAMİ YAŞ SINIRI: 65 yaş

KALICI LİSANS KAYBI: Sigorta bedelinin %100'ü psikolojik veya psikiyatrik hastalığa bağlı olması durumunda %25'i karşılar. Ödeme bekleme süresi, 180 gündür.

Kalıcı Lisans Kaybı Teminatları:

100.000 USD - 150.000 USD - 200.000 USD.

GEÇİCİ LİSANS KAYBI: Lisans kaybında seçilen teminatın (bedelin) aylık %2'sidir. Psikolojik veya psikiyatrik hastalığa bağlı olması durumunda seçilen teminatın (bedelin) aylık %0,5'idir.

Ödeme bekleme süresi, 90 gündür. Teminatları 2.000 USD - 3.000 USD - 4.000 USD'dir.

Sigorta 1 yıllıktır. Her yenileme yılında %10 indirim verir.

PRİM İADELİ HAYAT SİGORTASI

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

12 yıl ödediğiniz primi süre sonunda size iade eder. Hem de ailenize sizden sonra iyi bir yaşam sağlar.

Seçtiğiniz teminatın, %30'unu vergiden iade alırsınız. Böylece süre sonunda geri alacağınız tutarda %30 kârlı olursunuz.

2 yıl poliçeye ara verebilir ve teminat altında kalmaya devam edersiniz.

Poliçede 6 yıl ödeme yapıp 12 yıl aynı teminat altında kalma hakkı sadece TALPA üyelerine sunulmaktadır.

Aylık ödediğiniz doları sabit kurla ödeyebilirsiniz.

Aileniz sizi reddi miras etmek zorunda kaldığında bu poliçe teminatına kimse el koyamaz ve dünyanın her yerinden çekebilirler.

TALPA KORUMA POLİÇESİ

Poliçenin ilk şartı TALPA'ya (Türkiye Havayolu Pilotları Derneği) üye olmaktır.

TEMİNAT LİMİTLERİ

Ferdi kaza sigortası _____ : Vefat _____ : 200.000 TL

Sürekli sakatlık _____ : 200.000 TL

Gayri ihtiyari işsizlik teminatı ____ : Aylık _____ : 20.000 TL

Aile hukuksal koruması teminatı _____ : 10.000 TL

Sizi her açıdan korumaya alır.



Ayrıntılı bilgi ve teklif için aramanızı rica ederiz.

Tel: 0212 662 12 01 – 0212 662 12 02 Dahili: 26

Cep: 0542 352 55 17

Mail: talpa@redsigorta.com

Başkandan...



SORUNLARIMIZI KARARLILIKLA AŞIYORUZ...

HEDEFLERE ULAŞMAK İÇİN KİLİT NOKTA BEN DEĞİL, BİZ DÜŞÜNCESİ İLE HAREKET ETMEYE İNANMAKTIR. BU ANLAYIŞLA BAŞLADIĞIMIZ 9 AYI GERİDE BIRAKTIK. SİZLERDEN ALDIĞIMIZ GÜÇ VE DESTEK İLE, HER GEÇEN GÜN DAHA DA BÜYÜYEREK YİNE SİZLER İÇİN ÇALIŞMAYA DEVAM ETMEKTEYİZ.

Pilot olarak hep eksikliğini duyduğumuz bireysel lisans kaybı sigortası için yönetime gelir gelmez çalışmalara başladık. Öncelikle tüm dünyada uygulanan bireysel lisans kaybı sigortalarını incelemekle yola koyulduk. Birçok sigorta şirketi ile masaya oturduk. İngiltere Global Allianz ve akabinde aracı olarak Türkiye Allianz Sigorta ile yapılan uzun ve hummalı görüşmeler sonucunda TALPA Bireysel Lisans Kaybı Sigortasını ağustos ayı itibariyle hayata geçirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Şunu belirtmeden geçmek istemiyoruz ki daha önce yaptırmış olduğunuz lisans kaybı sigortalarınız TALPA Bireysel Lisans Kaybı, sigortayı yaptırmanıza engel teşkil etmemektedir. Kalıcı ve geçici lisans kaybı haklarına sahip olduğunuz TALPA Bireysel Lisans Kaybı Sigortası'nı geliştirmek için

çalışmalarımız devam etmektedir. Ayrıca AEGON firmasıyla yapmış olduğumuz görüşmeler çerçevesinde pilotlar için özel olarak tasarlanan birikimli hayat sigortası da hayata geçmiş bulunmaktadır.

Pilotlukta Zorunlu Hizmet Çalıştayı sorunlara ışık tuttu
Bildiğiniz üzere Türk Silahlı Kuvvetleri kökenli meslektaşlarımızın hizmet yılı konusunda çıkan kanun ile birlikte başlayan süreçte Türk Silahlı Kuvvetleri kökenli meslektaşlarımızdan gelen öneriler doğrultusunda, mart ayında başladığımız çalışmalar ile ilgili olarak sona gelmiş bulunmaktayız. İlk etapta Türk Silahlı Kuvvetleri ile yaptığımız görüşmede ülkemizin bölünmez bütünlüğü çerçevesinde gereken ihtiyaçlar ve sivil havacılık sektörünün bu durumdan etkilenmesi nedeniyle ortak bir oluşumun hayata geçirilmesi



Kpt. Plt. Hüseyin Murat Ersoy / TALPA Başkanı

yönünde iki taraflı olarak karara varılmıştır. Bu yönde başlayan çalışmalar doğrultusunda, tüm şirketlerin katılımıyla toplantılar gerçekleştirilmiştir. Alınan kararlar doğrultusunda durumdan etkilenen tarafların ilgili bütün birimlerinin katılımıyla TALPA olarak 20-21 Haziran 2019 tarihinde 'Pilotlukta Zorunlu Hizmet Çalıştayı'nı gerçekleştirdik. Ek madde 36, diğer bir ifadeyle ASİP (Aktif Statülü İhtiyati Personel) sisteminin hayata geçmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü de pilotların eğitim süreçlerinin belirlenmesi amacıyla tüm havayolu şirketlerinin ve TALPA'nın katıldığı bir çalıştay daha düzenlemiştir. Düzenlenen her iki çalıştay sonucunda TALPA Yönetim Kurulu üyeleri ve avukatları, sivil havayolu şirketleri ve Türk Silahlı Kuvvetleri ile yapılan koordineli çalışmalar ile ortaya çıkan kanun tasarısı hakkında Milli Savunma Bakanımız sayın Hulusi Akar ile TALPA olarak bir buçuk saat süren bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ettiğimiz konu ile ilgili sonuçlarını beklediğimiz aşamaya gelinmiştir.

İletişim ve bilgi işleme teknolojisindeki gelişmeleri takip edebilmek adına girişimlerine başladığımız web sitemizin yenilenmesi çalışmaları

tamamlanmış ve titizlikle değerlendirmelerini yaptığımız TALPA aplikasyonumuz uygulamaya geçirilmiş bulunmaktadır. Sayısı her geçen gün giderek artan anlaşmalı kurumlarımızda üyelerimize sağlanan avantajları, TALPA ile ilgili duyuru ve haberleri, havacılık hakkındaki en son gelişmeleri artık çok daha hızlı bir şekilde takip edebileceksiniz. Uygulamayı IOS ve Android marketlerden rahatlıkla indirerek, kişiye özel kullanıcı adı ve şifrenizle giriş yapabilmektesiniz.

Anlaşmalı firmalar artıyor

Sizlerin hayatını kolaylaştırmak amacıyla çeşitli kurumsal firmalarla anlaşmalar yapmaya devam etmekteyiz. Bunlardan biri de Turkcell firmasıyla yapmış olduğumuz kurumsal anlaşmadır. %69 oranında almış olduğumuz indirim ile sizlerin ve birinci derece yakınlarınızın faydalanması amacıyla Turkcell'in platin paketini TALPA Kurumsal olarak hizmetinize sunmaktayız.

Total firmasıyla yapılan görüşmeler çerçevesinde pompada %5 indirim sağlayan ve tüm Türkiye'deki Total benzin istasyonlarında geçerli olan Total kartınızı dernek binamızdan hiçbir ücret ödemededen sahip olabilmektesiniz.

TALPA Test Center'in millileştirme

çalışmalarında da sona yaklaşmış bulunmaktayız. Ayrıca Antalya'da açılacak olan TALPA Test Center başvurularımız da tamamlamıştır. Önümüzdeki aylarda açılışını yapmış olacağımızın bilgisini sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bünyemizde bulunan avukat ve doktor hizmeti sayesinde hem hukuksal, hem de sağlık konusunda problem yaşayan birçok üyemizin sorunlarını kısa sürede çözmekte ve siz değerli üyelerimizin her koşulda yanında bulunmaktayız.

"Gücümüz Birliğimiz" mottosuyla çıktığımız yolda bizleri yalnız bırakmadığınız için sizlere çok teşekkür ederiz. Artarak devam eden üyelerimizden aldığımız güçle çalışmalarımıza ara vermeden devam edeceğiz. Bu noktada sizlerden ricamız bizlere oneri@talpa.org mail adresinden ve her türlü iletişim kanalından ulaşmanızdır. Sizin değerleriniz bizim değerlerimizdir.

Bu vesileyle 29 Ekim Cumhuriyet Bayramınızı en içten dileklerle kutlarım.

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün de dediği gibi;

"Yerinde duran, geriye gidiyor demektir... İleri, daima ileri!"

Sevgi ve Saygılarımızla.

İçindekiler



08 UÇUŞ EMNİYETİNDE İNSAN FAKTÖRÜNÜN ROLÜ

İnsan, doğası gereği hata yapmaya eğilimli bir varlıktır. Özellikle uçuculuk mesleğinde havada ve yerde görev yapan herkes, sınırlı kişisel performans düzeyine bağlı olarak sorun yaşayabilir.

22 GÖZ İÇİ MERCEKLERİ İLE UZAK VE YAKIN GÖZLÜKLERİNE ELVEDA

Herkes dünyayı gözlüksüz ve lenssiz, tüm güzellikleriyle görebilmek ister...

12 HATALI KARARA YATKIN PİLOT KARAKTERLERİ

Günümüz havacılık dünyasında, pilotajın gerek operasyon gerekse eğitim süreçlerinde yetkinliklerin ne kadar fazla önem taşıdığını hepimiz biliyoruz...

24 YAZ BİTTİ, ŞİMDİ GÜZELLEŞME ZAMANI

Sivilce, leke gibi cilt hastalıkları yaz aylarında ortaya çıkabilir ya da artabilir...

16 BİR HAVACININ ROMANI: BEN TAYYARECİ FETHİ

Bir roman... Hem de biyografik... Yazarının ifadesiyle "İlk hava şehidimizin sergüzeşt-i hayatıyesi ve Dersaadet İskenderiye Sefer-Havaiyyesi'nin hikayesi..."

26 ALO 112: KRİZE NE KADAR HAZIRIZ?

112'yi aramak ya da başınıza geleceklere karşı koyabilmek için gereken gücü bulabilecek misiniz?

18 SİVİL HAVACILIK ŞİRKETLERİNDE ÇALIŞAN PİLOTLARIN 926 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE HİZMET SÖZLEŞMELERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ

28 BAŞLIK PARASININ YENİ ADI GÖSTERİŞLİ DÜĞÜN

Mütevazı ve sade hayatların yerini adeta bir görgüsüzlük almış durumda...



TALPA adına
SAHİBİ VE SORUMLU MÜDÜR
TALPA Yönetim Kurulu Başkanı
Kaptan Pilot H. Murat ERSOY

YAYIN KURULU
Kaptan Pilot H. Murat ERSOY
Kaptan Pilot Muharrem GÜNDOĞAN
Kaptan Pilot R. Okan ÜREKSOY

EDİTÖR
Tuncer TAŞDÖĞEN

DERGİ & REKLAM KOORDİNATÖRÜ
Ebru A. KARATAŞ
TALPA Basın ve Halkla İlişkiler Koordinatörü

YÖNETİM YERİ
Türkiye Hava Yolu Pilotları Derneği
Şenlikköy Mahallesi, Avcılar Sokak No: 43
34253 Florya / İstanbul
Tel: 0212 662 12 01
Fax: 0212 662 12 03
e-mail: talpa@talpa.org
web: www.talpa.org

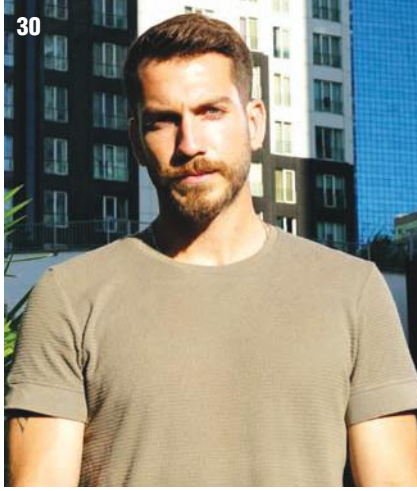
BASKI
Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık. A.Ş.
Dudullu Organize Sanayi Bölgesi
1. Cadde No:16 Ümraniye/İSTANBUL
Tel: +90 (216) 444 44 03
Fax: +90 (0216) 365 99 07 - 08
www.bilnet.net.tr

TÜRK PİLOTLARI BULUŞMA NOKTASI

Bu dergide yayımlanan makale ve yazılar yazarın şahsi görüşünü temsil eder. TALPA'nın resmi görüşü olarak kabul edilemez. Makale, yazı ve görsellerin kullanımından kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk yazara aittir.

Her türlü isim, marka ve konsept hakları TALPA'ya aittir. Herhangi bir metin ya da bölüm TALPA'nın izni olmaksızın alınmaz. KOKPİT dergisinin isim ve logosuna ait tüm ticari marka hakları TALPA'ya aittir. TALPA bu dergide yer alan reklam ve ilanların, reklamverenleri, reklama konu mal ya da hizmeti, reklamın içeriği vs. gibi konuların hiçbirisi üzerinde doğrudan kontrol hakkına sahip değildir. Bir başka ifade ile TALPA'nın bu dergide yer alan reklamların yayınlanması dışında sözkonusu reklam içeriği ve/veya reklamveren ile herhangi bir bağlantısı, işbirliği veya ortaklığı bulunmamaktadır. Reklam ve ilanlara konu mal veya hizmet sunulması ile ilgili her türlü hukuki ve cezai sorumluluk reklamverene aittir.

TALPA Yayın Kurulu, yazarların gönderdiği yazıların tamamını veya bir kısmını yayımlayıp yayımlanmamakta serbesttir. Yayımlanan eserlerle ilgili yazara telif hakkı ödenmez.



30

30 ZEKİ, KOMİK VE YAKIŞIKLI: OGEDAY GİRİŞKEN

Biz onu şampiyon olduğu Survivor'dan tanışık da, Ogeday Girişken Milli kürekçi olarak da bir çok kez şampiyon olmuş çok yönlü bir sporcu...

34 AYŞE MÜFTÜOĞLU

Genç kuşak ressamlarımızdan Ayşe Müftüoğlu... "Görmek değil, hissetmek diyorum! görülen ispat edilendir" bakış açısını sanatına yansıtarak, sadece görmeyi değil hissetmeyi de aktarıyor resimlerinde...



34

42 ADRIYATIK'IN İNCİSİ: HIRVATİSTAN

Avrupa kıtasının, Orta Avrupa, Balkanlar ve Akdeniz'in kesişme noktasında bulunan Hırvatistan, eşsiz doğal güzellikleri ve tarihi eserleriyle, ortaçağın dokusunu günümüze kadar taşımayı başaran nadir ülkelerden biri durumunda.

56 SOFRALAR KIŞA HAZIRLANIYOR

Yaz boyunca, kış sebze ve meyveleri, güneş ışığını köklerine kadar depoladıklarından dolayı ihtiyacımız olan vitamin ile minareleri bünyelerinde daha fazla bulundurur.

58 ETKİNLİK TAKVİMİ: KONSER, TİYATRO, GÖSTERİ, SİNEMA VE ATÖLYE ÇALIŞMALARI...



42

TALPA HER ZAMAN HER KOŞULDA ÜYESİNİN YANINDA...

Her zaman üyesinin yanında olmayı prensip edinen TALPA, sorun yaşayan üyelerinin yalnız olmadıklarını kendilerine hissettirmek, dayanışma içinde olmak, destek vermek misyonlarını yerine getirirken, sunduğu danışmanlık hizmetleri ile üyelerimizi doğru bilgilendirmeye, süreçleri yönetmeye ve sorunların çözümüne katkı vermeye devam ediyor.

Ücretsiz olarak gerçekleştirilen destek ve danışmanlık çalışmaları yoluyla, çalıştıkları şirketlerle idari, mesleki ve hukuksal problem yaşayan üyelerin yasal süreleri geçirmemesi sağlanmakta, hukuksal girişimlerin zamanında yapılması, mümkün olduğu kadar avukat tutulmaksızın süreçlerin takibi suretiyle de ciddi ekonomik tasarruflar bulunmaları temin edilmektedir. Bu kapsamda 2013-2019 Eylül ayına kadar yaklaşık 250 üyemize çeşitli seviyelerde

profesyonel yardımda bulunulmuştur. Hizmet alan üyelerimizin önemli bir bölümü THY'de çalışan pilotlar olup diğer havayolu işletmelerinden, Genel Havacılık şirketlerinden ve bazı uçuk okullarından üyelerimize de hizmet verilmiştir. Danışmanlık hizmeti tatil günleri de dahil olmak üzere kesintisiz sürdürülmektedir.

Gerek SHGM mevzuatı ve gerekse THY ağırlıklı olmak üzere şirketlerin düzenleme ve uygulamaları konularında üyelerimizin doğru bilgilendirilmeleri sağlanmakta, mevzuatın tanıdığı hak ve olanaklar hatırlatılmaktadır.

Özel havayollarında çalışan üyelerimizin iş akitlerinin feshi sürecinde gerekli hukuki bilgilendirmeler yapılmakta, talepleri ve özlük durumları değerlendirilerek olanağı var ise, işçinin haklı nedenleri feshi yöntemi uygulanarak ihbar tazminatı ödeme veya ihbar süresi kadar çalışma yükümlülükleri ortadan

kaldırılarak zaman kaybetmeden başka bir şirkete geçmeleri sağlanmaktadır.

Şirketlerde özellikle Etik Kurul, Uçuş Kurulu ve Disiplin Kuruluna sevk edilen üyelerimizle ilgili detaylı çalışmalar yapılmakta, çoğunlukla sürecin iş akdinin feshi noktasına gelinmeden çözümüne katkı verilmektedir.

Şirketleriyle idari sorun yaşayan üyelerimizin savunmaları hazırlanmakta, yazışmaları takip edilmekte, itiraz hakları kullanılmakta, gerektiğinde noter ihtarı hazırlanarak muhataplarına keşide edilmesi konusunda yardımcı olunmaktadır.

Hukuki zemine taşınan uyuşmazlıklarda dava dilekçeleri hazırlanmakta, mahkemeden gelen tutanaklar ile cevap dilekçeleri incelenmekte, gerekli değerlendirmeler yazılmaktadır. Kazanılan davalarla ilgili karşı tarafın istinaf ve temyiz dilekçeleri değerlendirilerek süreçler takip edilmekte, onanan dosyalarla ilgili pilotların

gerekliliğe başlama ihtarları hazırlanarak gönderilmesi sağlanmaktadır.

İşten ayrılış sonrası yatırılan hak edişler, gerçeğe uygunluğu bakımından bordrolar talep edilerek incelenmekte, eksik yatırılan veya haksız yere kesilen hak edişler ile gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

İşten ayrılmalarda şirketler tarafından talep edilen eğitim borcuna ilişkin üyelerimizin hak ve çıkarlarını koruyacak şekilde gerek şirketlere ve gerekse İcra Müdürlüklerine itirazlar yazılmakta, hukuk süreci koordine edilmektedir.

Şirketlerde işe başlayacak pilotların sözleşmeleri incelenerek sözleşmelerle ilgili gerekli bilgilendirmeler yapılmaktadır.

AVUKATLIK HİZMETLERİ

TALPA gerek kurumsal faaliyetlerinin yürütülmesi ve gerekse üyelerinin karşılaştığı hukuki sorunların çözümü için profesyonel yardım almakta

ve anlaşmalı Hukuk Bürosu ile işbirliğine devam etmektedir.

TALPA üyelerinin ihtiyaçları doğrultusunda anlaşmalı avukatlar, telefon veya mail yoluyla ücretsiz olarak hukuki danışmanlık hizmeti vermektedirler.

İlk danışmanlık hizmeti dışında profesyonel hizmet almak isteyen TALPA üyelerine taraf oldukları davalarda uygun koşullarla avukatlık hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda, başta lisans kaybı tazminatı olmak üzere üyeleri doğrudan ilgilendiren ve içtihat boşluğu olan alanlarda pilotlar lehine mahkeme kararlarının çıkarılması sağlanmıştır.

Mahkemeler tarafından TALPA'ya yazılan müzakerelere yanıt verilme süreçleri takip edilmekte ve bu çerçevede üyeler tarafından açılan davaların hızlı bir şekilde sonuçlandırılması için her türlü katkı verilmektedir.

BİLİRKİŞİ TAHSİSİ VE GÖRÜŞ BİLDİRME ÇALIŞMALARI

Üyelerimizin havayolu şirketleriyle veya başka kurumlarla olan uyuşmazlıklarında, havacılık veya özlük haklarına ilişkin sorunlarında mahkemeler bilirkişi ihtiyacı için TALPA'ya müracaat etmektedirler. Özel ihtisas, bilgi, birikim ve deneyim gerektiren pilotluk mesleği konusunda TALPA'nın koordinasyonu ile sağlanan bilirkişi desteği sayesinde meslektaşlarımızın eylemlerinin doğru ve objektif

biçimde değerlendirilmesi mümkün olmakta, böylece adaletin hukuka ve sivil havacılığın gereklerine uygun şekilde gerçekleşmesine katkı sunulmaktadır. Bunun dışında, pilotların taraf olduğu uyuşmazlıklara ilişkin olarak mahkemelerden gelen bilgi talepleri de ivedilikle karşılanarak yargı süreçlerinde mesleğimiz ve meslektaşlarımızla ilgili doğru ve objektif bilgilendirmede bulunulmasına özen gösterilmektedir.

SAĞLIK DANIŞMANLIĞI HİZMETİ

Periyodik sağlık muayenelerinde üyelerimizin karşılaştığı çeşitli sorunların hızlı biçimde çözümü, özellikle SHGM süreçlerinde oluşacak tüm soru ve sorunlar için istihdam edilen sağlık danışmanımız çalışmalarına devam etmektedir. Havacılık konusunda uzman, sektörü yakından bilen ve tanıyan danışman doktorumuza üyelerimiz haftanın her günü ulaşabilmektedir.

Ayrıca üyelerimiz herhangi bir sağlık sorununu veya periyodik muayenelerde karşılaştığı durumu danışman doktor ile paylaşmakta bunun yanı sıra gerek tıbbi ve gerekse sağlık mevzuatı yönünden bilgi edinebilmektedirler. Bu amaçla, doktor danışmanımıza üyelerimiz her zaman telefonla ulaşabildikleri gibi hafta içi belli sürelerde dernek binasında çalışması nedeniyle yüz yüze görüşme olanağı da bulabilmektedirler.



BİZE ULAŞIN

Yaşadığınız her türlü, mesleki, idari, hukuki sorunlar ile, periyodik sağlık muayenelerine ilişkin soru ve taleplerinizi

danisman@talpa.org

adresine mail olarak iletebilirsiniz. En kısa sürede ilgili danışmanımızla iletişim kurmanız ve profesyonel destek almanız sağlanacaktır. Dilerseniz, TALPA'nın

0 212 662 12 01 - 02

numaralı telefonundan da bilgi alabilirsiniz.

UÇUŞ EMNİYETİNDE İNSAN FAKTÖRÜNÜN ROLÜ



Dr. Kpt. Plt. M. Melih BAŞDEMİR
Competency Based Training-CBT



Giriş

İnsan doğası gereği yetenekleri sınırlı ve hata yapmaya eğilimli bir varlıktır. Özellikle uçuculuk mesleğinde havada ve yerde görev yapan herkes, sınırlı kişisel performans düzeyine bağlı olarak yaptığı işlerde insan faktöründen kaynaklanabilecek sorunları asgari düzeye indirmeye çalışmaktadır.

Havacılık dünyasında bilinen kazaların çoğu insan performansının azalmasından kaynaklı hatalardan oluşmaktadır. Bu gerçek, havacılık dünyasıyla ilgilenen herkes tarafından bilinse de, uçuş emniyetini sağlamada ve kazaları önlemede “insandır hata yapar” anlayışının arkasına sığınmamak, hataların kaynağını araştırmak gerekmektedir. Evet, insan hata yapar, ama insan performansını artırıcı önlemler alınmalı ve insan hatalarının minimum düzeye indirilmesi sağlanmalıdır.



Bilindiği gibi, insan faktörünü öne çıkaran ve insan performansını azaltan gizli ve açık birçok unsur bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, sistem makine içinde bulunan gizlenmiş, insan performansını azaltan eksiklikler, yetersiz eğitim, yorgunluk, zorlayıcı uçuş ve mesai programları, talepkâr şirket politikaları, motivasyon eksikliği, modern uçuş sistemlerindeki otomasyona uyumsuzluk, vb. olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu unsurlar uçuşun ya da işin doğasına göre insandan insana

farklılık göstermektedir¹.

İnsan faktörlerinin incelenmeye başlandığı ilk zamanlarda, insanın kullandığı uçakların ya da teçhizatın geliştirilmesi ile insan performansının artırılacağı ve insanın içsel (psikolojik) ve dışsal (fiziki çalışma şartları-gürültü, iş ergonomik düzeni, iş ortamının sıcaklığı, vb.) çalışma şartlarının geliştirilmesiyle daha iyi bir insan performansı elde edileceği düşünülmektedir. Ancak daha sonra anlaşıldı ki, bu tür iyileştirmelerin yanında

insan faktörünü bütüncül bir yaklaşımla ele almak ve insan temelli politikalar ve eğitim programları hazırlayarak “insan farkındalığı” yaratmak ihtiyacıyla karşılaşılmıştır.

Havacılıkta İnsan Faktörü

Bilinen ilk yolcu seferinin 1913 yılında San Francisco ve Oakland limanları arasında yapılmaya başlamasından bugüne yapılan tüm kargo ve yolcu uçuşlarındaki ana konu uçuş emniyeti olmuştur. Her ne kadar uçuş emniyetini etkileyen faktörlerden

uçak özellikleri, çevre ve arazi şartları, pilotların cinsiyet, tecrübe, yaş, eğitim gibi kişisel özellikleri önemli olsa da insanın tüm bu değişkenleri de içine alan genel performanslarının değerlendirilmesi uçuş emniyeti açısından önemli bir yer tutmaktadır².

Bütün meslek gruplarında olduğu gibi havacılık mesleğinde de insana bağlı faktörlerden kaynaklanan olay ve kazalara rastlanabilmektedir. Bunun ana sebebi ise başta yorgunluk ve stres olmak üzere diğer kişisel sorunlardan kaynaklanan insanın hata yapma özelliğidir³. Her ne kadar teknolojik gelişmeler insan faktörünü asgari düzeye indirmeye çalışsa da sistem içinde bulunan sorunlar insan hataları ile birleşince uçuş operasyonlarındaki istenmeyen durumlar kaçınılmaz hale gelmektedir.

Bilindiği gibi teknolojik gelişmeler her ne kadar bir işin yapılmasında kolaylık sağlasa da teknolojiyi yönetme ve uygulama konusunda bir takım sorunlar meydana getirmektedir. Manuel olarak uçmaya alışmış bir pilotun tam otomasyon sistemine sahip olan ve çoklu ekip konseptine uygun olarak uçuş yapmaya alışması belirli bir zaman alacaktır. Bunun yanında, söz konusu otomasyona alışma zamanından sonra, teknolojik olarak gelişmiş bir uçakta görev yapan bir pilotun, tam elektrik arızası, çift hidrolik arızası, güvenilmez sürat arızası (unreliable airspeed) gibi uçak otomasyonun neredeyse tamamen devre dışı kaldığı durumlarda, hata yapma olasılığı çok daha fazla olacak

ve manuel uçuş becerileri çok daha önemli hale gelecektir. İşte bu noktada, yani hem otomasyonun devre dışı kaldığı hem de tam otomasyonun uygun bir şekilde yönetilmesi gerektiği durumlarda insan faktörünün uçuş emniyetindeki yeri daha iyi anlaşılabilir. Çünkü her iki durumda da yaşanacak insan kaynaklı hatalar ölümcül sonuçlar doğurabilecektir.

İnsan faktörü konusu insanı konu edinen bütün disiplinlerle iletişim halindedir, insan faktörü incelenirken insanın fizyolojik yapısı, bilişsel yetenekleri, algı yönetimi, yorgunluk, stres ve sosyal beceriler gibi insanı hedef alan diğer konular hakkında bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Bu da SHELL⁴ modelinde olduğu gibi bir işin yapılmasında, işi etkileyen çevre, teçhizat, donanım ve diğer insanlar gibi tüm unsurların bilinmesini gerektirir. Diğer bir ifadeyle özellikle uçuş görevlerinde işin merkezinde olan insan kendi yetenekleriyle diğer etkenler arasında yeterli bir bağ kuramadığı zaman kaza ve kırımlara açık olacaktır⁵.

Havacılık tarihi içinde insan faktörüne ciddi anlamda değer verilmesi The International Civil Aviation Organization (ICAO)'nun Annex 1- Uçucu Eğitimi bölümünde insan hatalarını gündeme getirilerek insan etkinliğini arttırıcı eğitimlerin bu dokümanla teşvik edilmesiyle mümkün olmuştur. ICAO aynı zamanda insan faktörünün önemini vurgulamak için yayınlar da yapmaya başlamıştır⁶. Havacılık tarihinin başlangıcı ile birlikte gündeme gelen insan faktörleriyle ilgili ilk çalışma II. Dünya

Savaşı'nda, yapılan yoğun hava hareketlerinde uçuş emniyetini arttırmak için insan ergonomisine uygun kokpit dizaynlarının oluşturulmaya çalışılmasıyla başlatılmıştır. II. Dünya Savaşı'nın havacılık açısından bir dönüm noktası olduğu düşünüldüğünde, doğrudan insan performansını yakından ilgilendiren ve kazalarda insan faktörünü azaltmaya yönelik olarak yapılan uçak ve kokpit dizayn çalışmaları, eğitim, stres altında insan davranışları, dikkat yönetimi, durumsal farkındalık vb. konularıyla ilgili çalışmalar bu dönemde başlatılmıştır⁷.

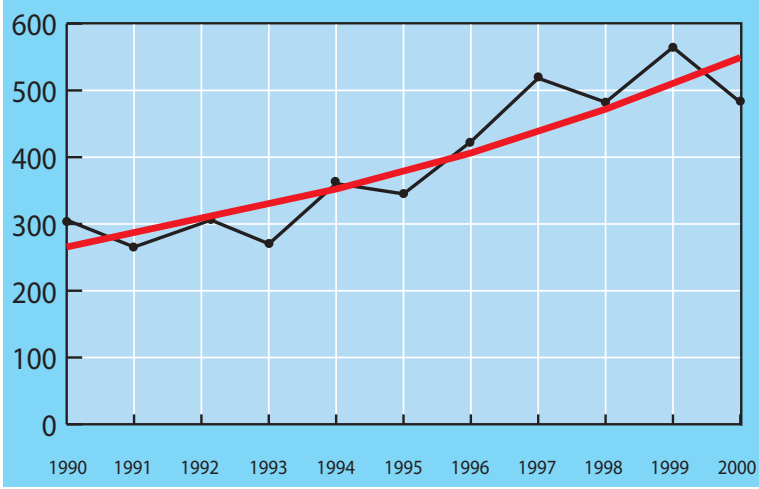
İnsan faktöründen kaynaklanan kazaları; kokpit dizaynına, dikkat eksikliğine, durumsal farkındalık kaybına, SOP'ye ve diğer yazılı prosedürlere aykırı hareket etme, eğitim eksikliğine bağlamak yerinde olabilir. Ancak burada önemli olan konu insanın her zaman hata yapma potansiyelinin bulunduğu bilinmesi ve bunu yönetecek şekilde eğitim ve hareket yöntemlerinin oluşturulmasıdır. Buradaki yöntemlerin uçuş operasyonlarının içinde bulunan yer hizmetlerinde çalışan görevlilerden başlayarak kaptan pilotları kapsayacak şekilde oluşturulması ve yönetim kademelerinde çalışan herkesin insan faktörünü dikkate alacak politikalar oluşturacak bilinçte olması bir zorunluluktur.

İnsan Faktörleri Eğitimi

İngiliz Kraliyet Havacılık Topluluğu'nun 2010 yılında yaptığı bir araştırmaya göre Şekil 2'de belirtildiği gibi her bir milyon saat uçuşta yapılan

hataların 10 yıl içinde iki katına çıktığı, bunun pilotların değişik uçuş ortamlarında yaşadıkları baskı ve stres altında karar verme, yorgunluk, uykusuzluk ve teknik olmayan yeteneklerin kullanılmasından kaynaklandığı bulunmuştur. Bu durumun ise yine aynı topluluk tarafından yapılan araştırmaya göre eğitimle kontrol altına alınabileceği belirtilmiştir. Bun topluluğun 2010 yılında özel bir hava yolu şirketinde yaptığı çalışmaya göre, uçuş ekibine insan faktörleri üzerine verilen eğitim sonrasında, milyon saat uçuşta yapılan hata miktarı yerde % 68 oranında azalmış, genel olarak yaşanan uçak olaylarında ise % 10'luk bir düşüş yaşanmıştır⁸.

Gelişen teknolojiyle uçakların dizaynında ve operasyonunda otomasyonun rolünün artması, İsviçre Peyniri Modelinde belirtilen deliklerin kapatılmasına ve uçakları kullanan pilotların -insanların daha az hata yapmalarına imkan vermekte, ancak, malzeme- uçak'tan kaynaklanan kazaların azalmasına ve insan faktörünün kaza kırımlar payının artmasına sebep olmaktadır. Bu durumda insan faktörünün gelişen otomasyona uyumlu hale getirilmesine ve insan hatalarından kaynaklanan sorunların asgari düzeye indirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Diğer bir ifadeyle pilotların manuel uçuş kabiliyetlerinin geliştirilmesi yanında otomasyonu yönetme kabiliyetlerinin de artırılması gerekmektedir. Çünkü, yeteri düzeyde yönetilemeyen otomasyon kaza kırıma sebep olacaktır. Örnek olarak sürat ve



Yıllara Göre Her Milyon Saatte Meydana Gelen Önemli Olay Sayısı⁹

irtifa bilgisini değerlendirerek uçağın otopilot sistemini yöneten sistemin arıza yapmasını iyi değerlendiremeyen ve yedek otomasyon sistemini kullanamayan bir pilot uçağın anormal duruma girmesine sebep olacak ve sonucunda bir kaza kırım yaşanması kaçınılmaz olabilecektir.

HFACS Modeli

İnsan performansının kaza kırım olayları ile olan ilişkisini anlamada İsviçre peyniri modeli yanında, ABD'li tıp doktorları Dr. Scott Shappell ve Dr. Doug

Wiegmann tarafından geliştirilen Human Factors Analysis and Classification model (HFACS) – İnsan Faktörlerinin Analiz ve Sınıflandırma Modeli ile, 4 seviyede 19 kategoride, kazaların kök nedenlerini bulmak için bir tanımlama yapılmıştır¹⁰, burada belirlenen seviyeler;

- Emniyetsiz durumlar
- Emniyetsiz durumları hazırlayan hareketler
- Emniyetsiz yönetim
- Organizasyonel etkenler

HFACS Modeli¹¹ ile öne sürülen dört seviyeden ilki

Organizasyonel Etkenlerdir.

Bu seviye aslında öne sürülen dört seviye içinde en üst seviye olarak karşımıza çıkmaktadır. Birinci seviyede, bir şirket yöneticilerinin kaynak yönetimini doğru yapması, çalışanlar arasında uyum sağlamaya yönelik bir çalışma iklimi oluşturması ve bu iklim içinde optimum düzeyde organizasyonun işletilmesi şirket içinde çalışan kişilerin performansını arttıracak bir ortam oluşturacağı öngörülmüştür.

Bu modele göre ikinci seviye Emniyetsiz Yönetimdir. Şirket yöneticilerinin yanlış usuller belirlemesi ve bunların da çalışanların performansını düşürmesinin değerlendirilmesi burada karşımıza çıkmaktadır.

Yönetimde meydana gelen yetersizlikler, yanlış planlamalar, genel olarak yapılan hataların ya da aksaklıkların farkına varılamaması, düzeltici işlemlerin yapılmaması ve yönetimin işletme körlüğü, aşırı kar yapma hırsı ve insan performansını düşürücü temel idare kurallarını ihlal etmesi bu seviyede ele alınır. Örnek olarak tarifersiz uçuşlar yapan bir şirketin politika değişikliği yaparak tarifeli uçuşları benimsemesi ve bunun sonucunda süreci yönetemeyerek kaza kırımlara sebep olması ve sonuçta da iflas etmesi verilebilir.

Modelin üçüncü seviyesinde bireysel olarak meydana getirilen Emniyetsiz Durumları Hazırlayan Hareketler yer almaktadır. Burada zihinsel ve fiziksel olarak hazırlıklı olmadan uçuşa giden, psikolojik yeterlilikte olmayan, kendini aşırı yorgun (fatigue) olarak hisseden, EKY konusunda sıkıntı yaşayan ve

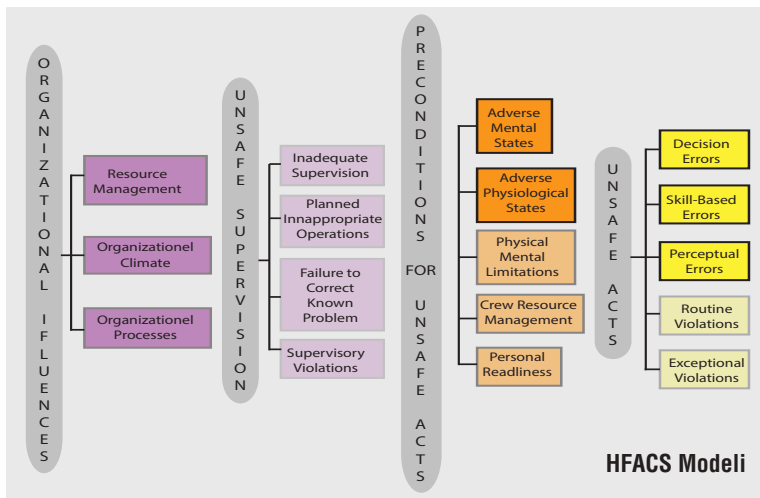
genel olarak kişisel yeterliliğinde sorun olan bir uçucunun, ya da bir havacılık çalışanının her zaman uçuş emniyetsizliğine sebebiyet vereceği ve kaza kırıma açık bir durumda olacağı vurgulanmaktadır.

Modelin dördüncü ve son seviyesi ise Uçuş Emniyetsizliği Seviyesidir. Burada operasyon sırasında yanlış verilen kararların, görevi yerine getirmede yetenek eksikliğinden (örneğin uçak otomasyonunu yönetmede, manuel uçuşta yaşanan yetersizlikler) kaynaklanan hataların, algılama sorunlarının, sürekli olarak ya da bilinmeden yapılan kural ihlallerinin uçuş operasyonları sırasında asla kabul edilemeyeceği ve bu tür davranışların sonunda kaza kırım olaylarının kaçınılmaz olacağı anlatılmaktadır.

İnsanın Güvenirliliği

İnsan faktörlerini incelerken aynı zamanda insanın ne kadar güvenilir olduğu belirlenmektedir. İnsanı uçuş operasyonun vazgeçilmez bir parçası olarak düşünüldüğünde, aynen uçağın mekanik parçalarında olduğu gibi insanın da güvenilir bir şekilde performans göstermesi beklenmektedir. İnsan performansındaki güvenilirlik insanın aldığı eğitime, stres seviyesine, bilişsel yeteneklerine, psikomotor özelliklerine ve aşağıda belirtilem diğer faktörlere bağlıdır. Genel olarak, insan güvenirliliğini etkileyen faktörler arasında;

- Eğitim ve tecrübe
- Stres
- Yorugunluk, bitkinlik (fatigue)
- İş yükü



- İş ergonomisi ve otomasyon
- İş huzur ve motivasyon
- Çalışma saatleri, uçuş programları
- Diğer özel faktörler¹²

bulunmaktadır.

İnsan güvenilirliğini ve performansını etkileyen bu faktörleri çoğaltabiliriz, ancak asıl konu bu faktörlerin insan performansını en üst düzeye çıkaracak şekilde yönetilebilmesidir. Çünkü bu şekilde insanların hata ve ihlal yapmaları önlenemez ve uçuş emniyeti en üst düzeyde sağlanabilir.

İnsan güvenilirliği yanında, yapılan kaza inceleme raporlarına göre en fazla karşılaşılan insan faktörlerinin zayıf muhakeme, uçuşta planlama ve karar verme ve tecrübe ya da yetenek eksikliği olduğu bulunmuştur¹³. Aslında bu faktörlerin hepsi genel olarak “airmanship- uçuculuk niteliği” kavramını kapsamaktadır. Yukarıda sayılan teknik ve teknik olmayan yeteneklerin eksik kullanılması sonucunda pilotun bir hata zinciri içinde uçağı istenmeyen operasyonel durumlarla karşı karşıya bırakması kazalarda en çok görülen unsur olmuştur.

Sonuç

Bu çalışmada, İnsan performansı çeşitli bakış açıları ve analizler ışığında değerlendirilerek, uçuş operasyonlarındaki emniyetin sağlanmasında insan faktörünün rolü nitel bir şekilde incelenmiştir. İnsanın yapısı gereği sınırlı yeteneklere sahip olması ve işini yaparken hataya meyilli bir yapıda olması, insanı özellikle karmaşık bir faaliyet olan uçuş

operasyonlarındaki emniyetinin sağlanmasında vazgeçilmez bir unsur haline getirmiştir. Uçak kazalarının % 80 sebebinin insan olduğu düşünüldüğünde insan performansını artırıcı önlemler alınmalıdır.

Çalışma içinde anlatılan İsviçre Peynir Modeli ve HFACS Modellerinde belirtilen insanı etkileyen faktörler iyi analiz edilmeli, insan performansını artırıcı politikalar benimsenmelidir. Ayrıca uçuş emniyet birimleri tarafından insan performansı bireysel ve şirketsel bazda incelenmeli, analiz sonuçları kişiye özel bir şekilde paylaşılmalıdır.

Çalışmada da sık sık vurgulandığı gibi uçuculuk mesleği zor ve riskli bir meslektir.

Uçucu kişilerin motivasyonlarını düşürecek her türlü baskıdan uzak durulmalı, kurumsal bir uçuş kültürü oluşturulmalı, ticari kaygılar uçuş emniyetinin önüne geçmemelidir.

Uçuş emniyet insan faktörünü uçuş kazalarında asgari seviyede tutacak politikalar üretmeli, uçak bilgi toplama sistemi (FDM-Flight Data Management) ve CVR (Cockpit Voice Recorder) uçucuları cezalandırma aracı olarak kullanılmamalıdır.

Uçuş emniyetinde insan faktörü, bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı ve insanı esas alan yönetim politikaları benimsenmeli, eğitim programlarında uçuş emniyetinde insan faktörünün yeri, olmazsa olmazlığı vurgulanmalı ve “önce

insan” farkındalığı her türlü prosedürde yer almalıdır.

Sonuç olarak, kazaların oluşması için her ne kadar birçok faktörün bir araya gelmesi gerekse de % 80 oranında en yüksek faktörün insan faktörü olduğu havacılık dünyasında bilinen bir gerçektir. İnsanın fizyolojik ve psikolojik limitleri olsa da insan performansını artıracak eğitim, gözetim, risk yönetimi, ihtiyaç duyulan regülasyon ve prosedürlerin şirketin emniyet kültürüne dahil edilmesi, ticari baskıların dizginlenmesi ve pilotların standartlara uygun olarak yetkinliklerini kullanması ile uçuşların daha emniyetli ve etkin olarak yapılması sağlanabilecektir.

KAYNAKÇA

1- HUMAN FACTORS CONTRIBUTION TO AVIATION SAFETY

Iulia Madalina Dumitru*, Mircea Boşcoianu** INTERNATIONAL CONFERENCE of SCIENTIFIC PAPER AFASES 2015 Brasov, 28-30 May 2015

2- Dismukes, R.K. et al. (2007) The Limits of Expertise: Rethinking pilot error and the causes of airline accidents, Aldershot, UK: Ashgate Publishing Limited.

3- University of Texas at Austin Human Factors Research Project: 250 Helmreich, R.L., & Merritt, A.C. (2000). Safety and error management: The role of Crew Resource Management. In B.J. Hayward & A.R. Lowe (Eds.), Aviation Resource Management (pp. 107-119). Aldershot UK.

4- SHELL (Software, Hardware, Environment, Liveware, Liveware)

Modeli, James Reason tarafından geliştirilen, bir işin yapılmasında insanın (Liveware) iletişim halinde olduğu Yazılım, Donanım, Çevre ve Diğer İnsanlarla olan ilişkisini modelleyen bir yaklaşımdır.

5- Human Factors as an element in aviation accidents. Lessons learnt from “Human Failure”

Author: Paula Kahuho-Mwarari Jan- 2014.

6- O’Hare et al,1994; Wiegmann and Shappell, 1999; and Yacavone, 1993; cited in Wiegmann and Shappell, 2001)

7- Shappell, S. A. (2005). Assessment and development of safety programs targeting human error in general aviation: Clemson University, Clemson, SC.

8- UNITED KINGDOM CIVIL AVIATION PUBLICATION (CAP) 716: Aviation Maintenance Human Factors (EASA Part-145). Disponibil la adresa www.caa.co.uk/docs/33/CAP716.pdf.

9- Cioaca, C., Panta, R., Boşcoianu, M., An Analysis of the Possibilities to Improve the Human Factor Efficiency in Air Traffic Management. 16th International Conference The Knowledge-Based Organisation, “Nicolae Balcescu” Land Force Academy, Sibiu (2010).

10-The Rutgers Scholar- An electronic bulletin of Undergraduate Research, Volume 5, 2003.

11- Human Factors as an element in aviation accidents. Lessons learnt from “Human Failure” Author: Paula Kahuho-Mwarari Jan- 2014

12- Br. J. Anaesth. (1987), 59, 856-864, HUMAN FACTORS IN ACCIDENTS, M. F. ALLNUTT

13- Department of Transport and Regional Development, Bureau of Air Safety Investigation, Human Factors in Fatal Aircraft Accidents

İNSAN FAKTÖRÜ HATALI KARARA YATKIN PİLOT KARAKTERLERİ



Timuçin GÜREL
THY INSTRUCTOR
Uçuş Eğitim Başkanlığı



BAŞLANGIÇ...

Günümüz havacılık dünyasında, pilotajın gerek operasyon gerekse eğitim süreçlerinde yetkinliklerin ne kadar fazla önem taşıdığını hepimiz biliyoruz. Bugün gelişmiş ve insana ciddi yatırım yapan havayolu kuruluşlarının ortak stratejisi, uçuş emniyeti yolunda pilot yetkinliklerini geliştirmektir. Günümüzde bir pilota uçuş operasyonunda yaşayabileceği tüm sıra dışı durumları eğitim süreçlerinde göstermek ve eğitmek imkanı

bulunmamaktadır. Bir havayolunun yaşanabilecek tüm sıra dışı durumları tanımlayabilmesi olasılıklar dahilinde olmadığı gibi buna kalkışsa bile, ortaya koyacağı uzun listede yer alan tüm olasılıklara ilişkin, pilotlarına usul öğretmesi ne yazık ki mümkün olmayacaktır. O zaman doğal olarak, pilotun uçuş hayatında karşılaşılabileceği sıra dışı durumları yönetme kabiliyetinin nasıl geliştirilebileceği sorusu akla gelmektedir. Bu sorunun

cevabı, pilota tanımlanan ve gerekli yetkinlikleri kazandırıp, havayolunun veya regülatörlerin aklına gelmeyen tüm sıra dışı durumları yönetme olasılığını artırmaktır. Örneğin, karar verme yetkinliğine istenen seviyede sahip bir pilotun karşılaştığı karar gerektiren durumlarda doğru seçimler yapabilmesi ve başarılı olması mümkün olabilecektir. Havayolları bunu sağlamak için yetkinliklerin ölçülmesi ve iyileşmeye açık olanlar için gelişim planları yapılması

**GÜNÜMÜZDE BİR PİLOTA
UÇUŞ OPERASYONUNDA
YAŞAYABİLECEĞİ TÜM
SIRADIŞI DURUMLARI EĞİTİM
SÜREÇLERİNDE GÖSTERMEK
VE EĞİTMEK İMKÂNI
BULUNMAMAKTADIR.**

üzerine eğitim sistemlerini revize etmektedirler. Aynı zamanda pilotta güçlü olarak tespit edilen yetkinliklerin korunması ve daha geliştirilmesi de eğitimin hedefleri arasındadır. Bu yazıda, pilotlar için değerli yetkinliklerden biri olan “karar verme” konusunda etkili olan pilot karakterlerinden bahsedeceğiz.

YETKİNLİKLER VE TEHDİT/HATA YÖNETİMİ...

Söz konusu yetkinlikler ve bu konuda yapılan çalışmaların ana hedefi ise tahmin edileceği üzere uçuş operasyonundaki tehditleri yönetebilmek ve istenmeyen durumlar yaşamamaktır. Tehdit ve hata yönetimi konsepti pilotaj eğitimindeki önemli kilometre taşlarından olup, bu konudaki çalışmalar sürmektedir. Bu konseptle amaçlanan tehditleri yönetip, hataya dönüşmesini engellemek dolayısıyla



istenmeyen uçak durumları yaşamamaktır. Yani pilotun, proaktif davranış kalıplarıyla geleceği yöneterek, kötü durum yaşanma ihtimalini minimize etmesi beklenmektedir. Bir pilot ancak güçlü yetkinliklerle donanır ve güçlü bir iradeyle bunları taviz vermeden hayata geçirirse, kendisi için tehdit oluşturabilecek durumları öngörmesi, gereğini yapması ve yaşamadan engelleyebilmesi daha mümkün olacaktır. Peki bunu başarmak kolay mıdır? Pilotun bunu yapabilmesinin önünde engeller var mıdır? Şimdi bu sorunun cevaplarından birini, bir yetkinlik özelinde ele alacağız.

KARAR VERME...

Karar verme, takdir edileceği

üzere, tümü önemli olan pilot yetkinlikleri içinde değerli olan bir tanesidir. Napoleon Bonaparte bu konuda, “Hayatta hiçbir şey karar vermektan daha önemli ve değerli değildir.” diyor. Evet, karar vermek genel olarak karmaşık ve üzerinde önemle çalışılan bir konudur. Pilot için ise gereken anlarda hayati önem taşıyan, uygulama becerisi kazanılması gereken son derece önemli zihinsel bir yetkinliktir. Karar verme kavramı, pilot için zaman faktörüyle ilişkilendirilmektedir. Karar ve zaman arasındaki ilişkiyi bir pilot için şöyle özetlemek mümkündür. Önemli, efor gerektiren zaman gerektiren kararlar, yine önemli nispeten çaba gerektiren ama kısa zamanda alınması

gerekten kararlar ve hemen alınması gereken anlık kararlar. Duruma göre değişebilmekle beraber kalkıştan vazgeçmek (rejected take off) anlık, başka bir meydana yönelmek (diversion) kısa süreli karara örnek olabilir. Bu doğrultuda daha önceki yazılarımızda bahsettiğimiz üzere karar verme sürecinin insan beyninde nasıl gerçekleştiğini kısaca hatırlayacak olursak, aşağıdaki adımların izlendiği zihnimizde canlanacaktır.

1. İnsan bir sorunla karşılaşır.
2. Bunu gidermek için bir karar vermesi gerekir.
3. Sorunu çözmek için veri toplar.
4. Bu veriyi zihninde işler.
5. Bu süreç sonunda uygun adımı atar. Yani karar verir.

6. Son olarak da kararının sonuçlarını ve etkinliğini değerlendirebilir.

İnsanın karar verirken pek çok faktör yukarıdaki bu mantıklı akışı etkileyebilmektedir. Bu konuda ilk etki kaynaklarından biri insanın sahip olduğu karakteristik özellikleridir diyebiliriz. Pilotlar için kararı etkileyebilen bu karakteristik özelliklere birlikte bakalım.

HATALI KARARA YATKIN PİLOT KARAKTERLERİ ...

Bir pilottan beklenen herhangi bir karar anında yukarıda belirtilen mantıklı akışa uygun rasyonel karar verebilmesi ve bunu yaparken kendisine tarif edilen kural ve düzenlemelere uygun hareket etmesidir. Ancak pilotlar arasında görülebilen bazı karakteristik özellikler bunu tehlikeye sokabilmektedir. Bu karakteristik özellikler 5 başlık altında incelenebilir.

Otorite Karşıtı: “Bana söyleme!”

Otorite karşıtı tutum içinde olan pilotlar, kuralların, düzenlemelerin ve emniyetle ilişkili prosedürlerin kendileri için geçerli olmadığına inanma eğilimindedir. Bu tutumu fazlaca benimseyen bir pilot örneğin Hava Trafik Kontrolöründen veri veya tavsiye almayı reddedebilir. Yine örneğin bu tutum içindeki bir pilot eğitim süreçlerinden öğreneceği bir şey olmadığını düşünüp, küçümseyebilir veya

aktif katılım sağlamayabilir.

Aceleci: “Çabuk bir şey yap!”

Bu tutumu fazlaca benimseyen bir pilot karşılaştığı pek çok durumda hemen bir şey yapma gereğini hisseder. Bu tutumun fazlası pilotu her durumda dürtüsel davranır hale getirebilir. Bu tutum içinde olan bir pilot, en az riskli, en doğru alternatifi bulmak için efor sarf etmek yerine, dürtüsel bir tavırla aklına ilk geleni yapabilir. Örneğin bu yapıdaki bir pilot tarifeye uymak, slot yememek adına check-list yapmayı erteleyebilir veya atlayabilir.

Benim Başıma Gelmez: “Bana olmayacak!”

Bu tutumu fazlaca benimseyen pilotlar, kaza kırım gibi kötü olayları başkalarının yaşadığı ve yaşayacağı, kendinden çok uzak şeyler olarak görme eğilimindedir. Büyük güvenlik açığı içeren bu tutum içindeki bir pilot aslında kendini savunmasız bırakır, güçsüz kılar. Bu yapıdaki bir pilot riskleri göz önüne almayarak, gereken yerlerde yeteri kadar dikkat yönetimi uygulamayarak kendini zayıf bırakır.

Maço: “Ben Yaparım!”

Bu tutumu yoğun taşıyan pilotlar, başkalarını etkilemeye ve gereksiz riskler alarak kendilerini kanıtlamaya çalışabilirler. Kendine güven pilotta aranan bir özelliktir. Ancak pek çok konuda olduğu gibi bunun fazlası kişiyi yeteneklerini ve kapasitesini



aşan şeyler yapmaya götürebilir. Bu nedenle tehlikeli işlere eğilim gösterebilirler. Örneğin bu tutum içindeki bir pilot belki 20 mil kaçınılmasında fayda olacak bir hava oluşumuna yaklaşmakta bir sakınca görmeyebilir.

Kolay Vazgeçen: “Yapamam?”

Bu tutumu benimsemiş olan pilotlar, karşılaşacakları durumları yönetebileceklerine, zorluklarla baş edebileceklerine ilişkin kendilerine güven duymama eğilimindedir. Bu tutum içindeki bir pilot, zorlu bir durumla karşılaştığında çok kolay pes edebilir. Bu da özellikle acil durumlarda, pilotu yapabileceği şeyleri uygulayıp, durumu yönetmekten alıkoyabilir. Örneğin herhangi bir nedenle iki motorunu da kaybeden bir uçağın pilotu, eğer yoğun olarak bu tutum içindeyse, yapılabilecek şeyleri yapmakta zorlanıp, kendini olayın akışına bırakabilir.

SONUÇ OLARAK...

Pilotların uçuş operasyonuna ilişkin tehditleri yöneterek, hatalı alana girmemeleri ve dolayısıyla istenmeyen uçak durumları yaşamamaları olarak tarif edebileceğimiz Tehdit ve Hata Yönetimi konseptinin uygulanabilmesi için pilot yetkinliklerine sahip olunması gerekmektedir.

Bu yetkinliklerin önemlilerinden biri olan karar verme, pilotların gereken anlarda rasyonel ve kurallara uygun şekilde devreye sokmaları gereken bir yetkinliktir. Pilotlarda bulunabilen bazı karakteristik özellikler, onu kendisinden beklenen biçimde doğru karara ulaşmaktan alıkoyabilir.

Bir pilot kendini kontrol ederek, çevreden gelen verileri dikkate alarak, öğrenip gelişerek, bu tip davranış biçimlerini kendinde görüyorsa düzeltme yoluna gitmelidir. Aksi takdirde uçuş hayatında yanlış adımlar atması söz konusu olabilecektir.

Flowers Park

MİMAROBA

Yeşil ve mavinin bütünleştiği Büyükçekmece - Mimaroba'da, sizden birinin sizin için geliştirdiği özel bir yaşam alanı...

Flowers Park Mimaroba çok yakında kapılarını açıyor.

LANSMAN ÖNCESİ AVANTAJLAR, TALPA'YA ÖZEL FIRSATLAR VE DETAYLI BİLGİ İÇİN HEMEN ARAYIN!

☎ 0530 877 86 29

₺630.000'den
Başlayan
Fiyatlar

₺10.000'den
Başlayan
Taksitler

%0 Faiz
Avantajı ile!

18 Ay Sonra
Teslim!



'Yüksekten Uçanların Yeni Adresi'

Welcome On Board!

DI
&
İNŞAAT SAN. LTD. ŞTİ

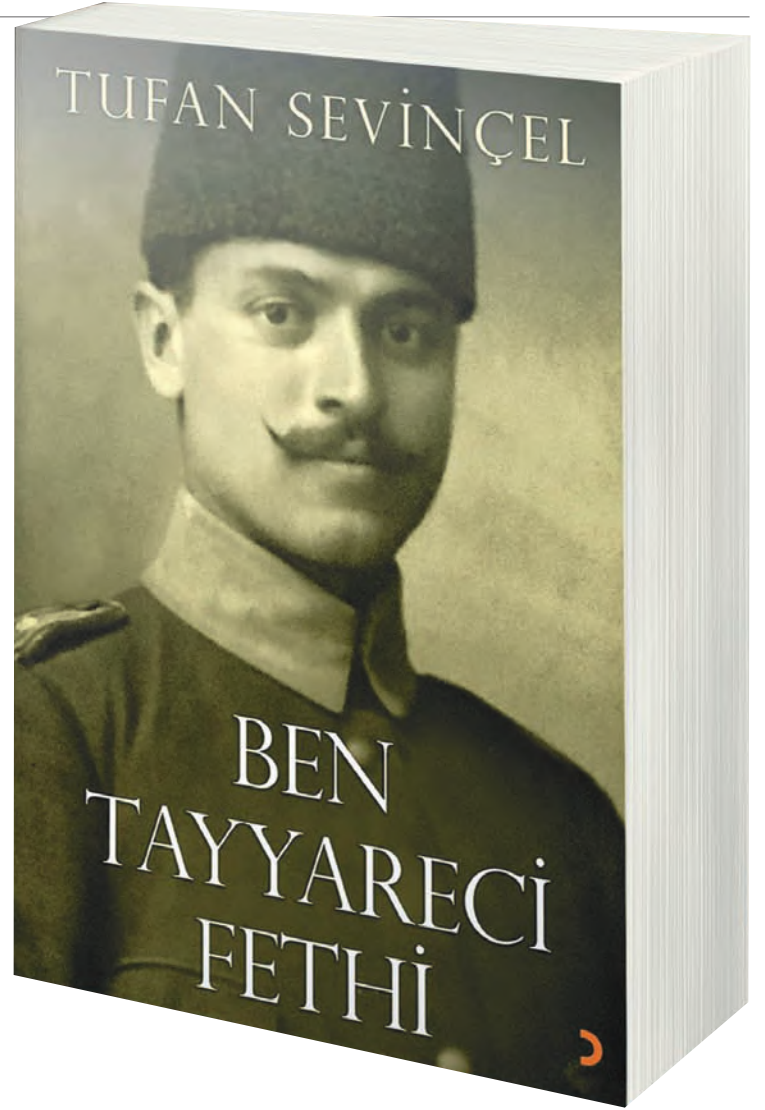
BİR HAVACININ ROMANI: BEN TAYYARECİ FETHİ

NİHAYET TÜRK EDEBİYATINDA DA HAVACILIK ROMANLARI ARTIK GÖRÜNÜR OLDU. MEHMET CORAL'IN KUŞ ÖLÜR SEN UÇUŞU HATIRLA BİR GÖKSEVDA POETİKASI İLE SERDAR ÇEKİNMEZ'İN TAYYARE'SİNİN YANINA TUFAN SEVİNCEL'İN BEN TAYYARECİ FETHİ ADI ROMANI DA KATILDI.



Dr. Akansel YALÇINKAYA

İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Sivil Havacılık Yüksekokulu
akansel.yalcinkaya@medeniyet.edu.tr



Bir roman... Hem de biyografik... Yazarının ifadesiyle “İlk hava şehidimizin sergüzeşt-i hayatıyesi ve Dersaadet-İskenderiye Sefer-i Havaıyyesi'nin hikayesi...”

Aralık 2018'de *Cinius Yayınları* tarafından yayınlanan *Ben Tayyareci Fethi* adlı biyografik roman, ülkemizde eşine az rastlanır bir şey yaparak bir havacının hayatını kurgulaştırarak roman formunda vermekle kalmamakta, yine ülkemizde hayli zayıf olan biyografik

roman türüne de anlamlı bir katkı yapmaktadır. Bunun yanında, *Ben Tayyareci Fethi*, ülkemizdeki bir elin parmağını geçmeyecek havacılıkla ilgili kurgu metinlerin neredeyse tamamının yapamadığı bir diğer önemli şeyi başararak; hem havacılıkla ilgili sarih ve anlaşılır bilgilere yaslanırken hem de bir kurgu eserin sahip olması gereken edebi niteliklerden de ödün vermemektedir. Sanırım bu hususun daha iyi anlaşılması adına eser sahibinin daha yakından tanınması elzemdir.

Yazar, Tufan Sevinçel,

esasinda bir insan kaynakları profesyoneli... İş hayatını 2006 yılında tüm enerjisini pilotluk ve havacılık alanına hasretmek için noktalayan Sevinçel, eserde yer alan özgeçmişinden öğrendiğimize göre aynı zamanda dünya etrafında uçan ilk Türk pilotu (*circumaviator*) unvanına da sahipmiş... Kuşkusuz, yukarıda bahse konu havacılık bilgisinin esere yansması ve Tayyareci Fethi beyin hayatını edebi bir kurguyla anlatılmasında yazarın havacılık ilgisi ve bilgisinin önemi büyük...

Zira, eseri okuyanların da muhakkak göreceği üzere yazar, kitabı yazma amacını ve sürecini anlattığı önsözde bu hususa şöyle değinmiştir: “Eğitim sırasında yaşadıkları, meteorolojik koşullar, iniş ve kalkış sırasında hissettikleri, *bir uçak sesi duyunca kalbinin hızlı atmaya başlaması gibi duygusal konuları, birçoğuna kendisi de şahit olmuş bir pilot olarak, havacılığa uzak bir yazara göre çok daha iyi tasvir edebileceğimi düşündüm.*” (s.14).

Ben Tayyareci Fethi, yazarın ilk kitabı olmasa da ilk kurgu eseri... Buna karşın, olgun

anlatımı, yerinde diyalogları, satır aralarına ilişmiş tarihsel bilgiler yanında özellikle o dönemin hem havacılık terimleri hem de günlük konuşmalarındaki Osmanlıca ifadeler düşünüldüğünde, yazarın hayli meşakkatli bir işin altından kalkmak için sıkı bir çalışma yaptığını düşünüyor insan... Nihayetinde kendisi de, kitap için yaptığı araştırmalarda Fethi beyin eğitim aldığı Bristol Havacılık Okulu başta olmak üzere birçok mekana ve arşive gittiğini, dahası Fethi beyin şehadete ulaştığı Dersaadet-İskenderiye seferinin havasını daha iyi anlayabilmek için bu güzergahta da hem havadan hem de karadan incelemeler yaptığını öğrenmekteyiz.

Ayrıca, yazar, Fethi beyin katıldığı Balkan Harbi ile ilgili olarak Sofya Havacılık Müzesi ile birlikte Atina, Selanik ve Makedonya'da da araştırmalar yaptığını belirtmektedir. Yazarın, söz konusu bu araştırmaları yanından başta *Tasvir-i Efkâr* olmak üzere dönemin önemli gazetelerinde yer alan havacılık haberlerini taradığı ve *Balon Yahud Mütesaid ül-Heva* ile *Alem-i İslam'da Tayyarecilik* gibi Osmanlı havacılık kaynaklarına da başvurduğu anlaşılmaktadır.

Eserin Fethi beyin yaşamını ele alış tarzı bağlamındaki özgün yönü, yazarının da esasında önsözde belirttiği ve esere konu kişinin hayatının her ayrıntısına ilişkin bilgi eksikliğinin yazarı eseri bir roman olarak kurgulamaya mecbur bırakmasıdır. Bu husus oldukça önemlidir. Zira bu mecburiyet



eserin ve dolayısıyla Fethi beyin yaşamının, zaman zaman çok yerinde kullanılan görsellerle desteklenerek daha zengin ve gerçek ile kurgunun iç içe geçtiği bir anlatı inşası olanaklı kılmuştur. Bu olanak da, yazara hem Türk hem de uluslararası bağlamdaki resmi havacılık tarihini sorgulamanın yanında onu yeniden kurgulamasına da imkan vermiştir. Özellikle eserde yazarın havacılığın resmi tarihindeki "ilkler" yaklaşımına karşı sorgulamalara gittiği iki örnek üzerinden anlaşılabilir. Türk havacılık tarihi yazınındaki ilk pilotun Fesa (Evrensev) bey olduğuna ilişkin resmi tarih anlatısına karşı, yazar Münif Paşa'nın oğlu Hüseyin Münif ve veteriner öğretmen Sadi Fuad'ın, esasında Türk tarihine geçen ilk sivil pilotlar olduğunu zikretmektedir.

Benzer şekilde, havada motorlu ilk uçuşu yapanların Wright Kardeşler olduğu kabulüne de şüpheyle yaklaşan yazar, Almanya'dan ABD'ye göç eden ve Wright Kardeşler'in 1903'teki uçuşundan önce 1901 ve 1902 yıllarında iki aletli uçuş gerçekleştirdiğini iddia eden *Gustav Albin Weiskopf*'ı öne çıkarmaktadır.

Son olarak, kitabın en ilginç ve sürükleyici bölümünün (haliyle en hacimlisinin de) İskenderiye seferi ve Fethi beyin şehadeti olduğunu belirtebiliriz. Böylesi bir sefer fikrinin başta Enver Paşa olmak üzere dönemin İttihat ve Terakki ileri gelenleri tarafından *Jules Védrines* gibi Avrupalı havacıların memleketlerinden Kahire'ye yaptıkları seferlerin sonucundan ortaya çıktığının altı çizilirken; o dönemde böyle bir seferin

Osmanlılar için neden yapılması gerektiği ve yapılmasının niçin bu denli zor olduğu başarıyla betimlenmektedir. Bu bölüm, okuyucuya adeta bir sinema filmi izler gibi seferi canlandırırken, şehadete yaklaşılacak bölüme doğru gerilim dozu bir nebze düşmekte ve okuyucu buna pek hazırlanmadan bu olay cereyan etmektedir. Buna karşın, kitap bittiğinde Osmanlı'nın son dönemine havacılık penceresinden tanıklık etmenin hazzı ve yoğunluğu okuyucunun zihnini uzun bir müddet meşgul etmektedir. Umalım ve dileyelim ki, Tufan Sevinçel yazmaya devam eder...

Ben Tayyareci Fethi
Tufan Sevinçel
Cinius Yayınları
637 sayfa

SİVİL HAVACILIK ŞİRKETLERİNDE ÇALIŞAN PİLOTLARIN 926 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE HİZMET SÖZLEŞMELERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ

İŞBU BİLGİ NOTU KAPSAMINDA 926 SAYILI KANUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİK ÇERÇEVESİNDE SİVİL HAVACILIK SEKTÖRÜNDE FAALİYET GÖSTERMEKTE OLAN PİLOTLARIN ÖZLÜK HAKLARININ ASGARİ DÜZEYDE ETKİLENMESİ VE PİLOT-SİVİL HAVACILIK ŞİRKETİ ARASINDAKİ İŞ SÖZLEŞMELERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ VE/VEYA SİVİL HAVACILIK ŞİRKETLERİ İLE TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ ARASINDA YAPILACAK PROTOKOLLERDE PİLOTLARIN ÇALIŞMA STATÜLERİNİN NASIL DÜZENLENMESİ GEREKTİĞİ HUSUSUNDA VARILAN KANAATLARA YER VERİLMİŞTİR.



Av. M. Tarık GÜLERYÜZ
TALPA Hukuk Danışmanı



Av. Tuba Selin KAYA

Bu çerçevede pilotların, ilgili yasal düzenleme gereği Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde çalışırken, sivil havacılık şirketlerindeki statülerinin nasıl düzenlenebileceği hususu “**hizmet sözleşmesinin askıya alınması ve ücretsiz izin uygulaması**” kapsamında ele alınmıştır. Hizmet sözleşmesinin feshi hali, pilotların oldukça aleyhine sonuçlar doğuracağından hüküm ve koşulları ayrıca incelenmiştir; zira iş akdinin feshedildiği noktada pilotlar hiçbir iş güvencesine sahip olamayacaktır.

A. İŞ SÖZLEŞMESİNİN ASKIYA ALINMASI HALİNDE İŞÇİLERİN ÖZLÜK HAKLARI

1. Genel olarak
İş sözleşmesinin askıya alınması için özellikle işçi açısından; iş görme edimini yerine getirmenin mümkün olmaması ve/veya işverenin ifayı kabul etmesinin mümkün olmaması, **iş görme edimini yerine getirmemenin geçici olması, iş görme edimini yerine getirmemenin kusursuz olması ve tarafların sözleşmeyi askıya alma konusunda anlaşmış olmaları** gerekmektedir¹. İş kanunlarında iş sözleşmesinin askıya alınması halleri; işçinin hastalık, kaza, doğum ve gebelik hallerinde işine devam edemediği süreler [İ.K md. 25/1-b, DİK m.14/III, BİK md.12/I ve md.16/VIII], **askerlik veya kanundan**

doğan başka ödevler nedeniyle işçinin işe gidemediği günler [İK md. 31/I ve II, BİK md.16], işçiden veya işyerinden kaynaklanan zorlayıcı sebeplerle çalışılmayan süreler [İK md. 24/III ve md.25/III] işçinin gözaltı veya tutuklanması nedeniyle işine gidemediği süreler, grev nedeniyle çalışılmayan veya lokavta maruz kalan işçilerin grev ve lokavt süresinde çalışmadığı süreler, işçi kuruluşunda yönetici olarak iş yerinden ayrılan işçilerin görevde geçirdiği süreler, evlenme ve ölüm dolayısı ile verilen izinler olarak belirlenebilir. Bunların dışında, iş sözleşmesinin askıya alınması toplu iş sözleşmeleri veya bireysel iş sözleşmeleri ile düzenlenebilir².

2. İş sözleşmesinin

askıya alınmasının hukuki dayanağı

Çalışma hayatının ikincil mevzuatı konumunda bulunan Türk Borçlar Kanununda konuya ilişkin genel çerçeveli bir düzenleme mevcuttur. BK md.409’a göre “**Uzun süreli bir hizmet ilişkisinde işçi, hastalık, askerlik veya kanundan doğan çalışma ve benzeri sebeplerle kusuru olmaksızın, iş gördüğü süreye oranla kısa bir süre için iş görme edimini ifa edemezse işveren, başka bir yolla karşılanmadığı takdirde, o süre için işçiye hakkaniyete uygun bir ücret ödemekle yükümlüdür.**”

Mollamahmutoğlu’na göre askı hali, Borçlar Hukukundaki mücbir sebep gibi geçici imkan-

HİZMET SÖZLEŞMESİNİN FESHİ HALİ, PİLOTLARIN OLDUKÇA ALEYHİNE SONUÇLAR DOĞURACAĞINDAN HÜKÜM VE KOŞULLARI AYRICA İNCELENMEMİŞTİR; ZİRA İŞ AKDİNİN FESHEDİLDİĞİ NOKTADA PİLOTLAR HIÇBİR İŞ GÜVENCESİNE SAHİP OLAMAYACAKTIR.



sızlık durumları yanında diğer sebepleri de kapsayacak şekilde sözleşmenin sona erdirilmeden devam etmesi ve işverenin fesih hakkını sınırlandırması yönüyle büyük avantajlar taşımaktadır³.

İş sözleşmesinin askıya alınması, özellikle işçinin, kusuru olmadan veya iş görmesi mümkün olmasına rağmen yerine getirmesinin dürüstlük kuralı gereği kendisinden beklenemeyecek durumda olması halinde ve feshin kaçınılmaz olduğu durumlar hariç olmak şartıyla, sözleşmeden doğan temel edimini kabul edilebilir, makul bir süre ile ertelemesidir⁴.

3. Askıya alınma şartları

İşçinin iş görme borcunu yerine getirmesinin veya işverenin ifayı kabul etmesinin mümkün olmaması,

İşçinin iş göre borcunu yerine getirmemesinin geçici olması,

İşçinin iş görme borcunu yerine getirmemesinin kusursuz

olması,

Tarafların iş sözleşmesinin askıya alınması konusunda anlaşmasıdır.

4. İş sözleşmesinin askıya alınmasının hüküm ve sonuçları

İş sözleşmesinin askıya alınması ile birlikte, işçinin işi göremediği dönem için işverenin ücret ve ücret eklerini ödeme borcu söz konusu olmaz⁵. Bunun yanında iş sözleşmesinin askıya alındığı dönemde toplu iş sözleşmesi veya iş **sözleşmesi ile ücret ödeneceği dair bir anlaşma yapılabilir⁶**.

Borçlar Kanununun 409'uncu maddesi uyarınca ise; "**uzun süreli bir hizmet ilişkisinde işçi, hastalık, askerlik veya kanundan doğan çalışma ve benzeri sebeplerle kusuru olmaksızın, iş gördüğü süreye oranla kısa bir süre için iş görme edimini ifa edemezse işveren, başka bir yolla**

karşılanmadığı takdirde, o süre için işçiye hakkaniyete uygun bir ücret ödemekle yükümlüdür"⁷.

İş kanununa tabii çalışanlar için ise iş sözleşmesinin askıya alınması sonucunda iş yasasında hüküm bulunmayan hallerde BK md.409'a göre uygun bir ücret "sosyal ücret" olarak ödenebilir⁷.

Bu çerçevede 926 sayılı kanun ile getirilen zorunluluk kapsamında anılı kanun kapsamına giren ve sivil havacılık sektöründe faaliyet göstermekte olan pilotlar bakımından iş sözleşmesinin askıya alınması için gerekli şartların oluşmuş olacağı TBK md.409 ve İş Kanunu md. 25 lafzından açıkça anlaşılmaktadır.

B. ÜCRETSİZ İZİN HALİNDE İŞÇİLERİN ÖZLÜK HAKLARI

1. Genel Olarak

Ücretsiz izin uygulaması iş sözleşmesinin askıya alınması

halinin özel bir görünüş biçimidir⁸. İş sözleşmesi devam ederken iş ilişkisinin içerisinde işçinin iş görme edimini veya işverenin işi kabul etme borcunu geçici olarak yerine getirmesini engellenen bir takım ifa engelleri ortaya çıkabilir. Böyle durumlarda iş sözleşmesinin sona erdirilmesi yerine askıya alınması iş hukukuna özgü çağdaş yöntemlerden bir tanesidir⁹. Ücretsiz izin; iş sözleşmesinin devamlılığını etkileyen durumlarda, iş sözleşmesinin varlığını koruma amacına hizmet eden bir uygulamadır¹⁰. İşveren tarafından teklif edilen ve işçinin açık veya örtülü şekilde kabul ettiği ücretsiz izin uygulaması sırasında iş sözleşmesi askıya alınmış olmaktadır¹¹.

Ücretsiz izin yöntemiyle iş ilişkisinin askıya alınması suretiyle iş sözleşmesinin devamlılığı sağlanmakta ve fesih mekanizmalarının işletilmesinin önüne geçilmektedir. Ücretsiz izin uygulamasının sonuçları işçi açısından işverene göre çok

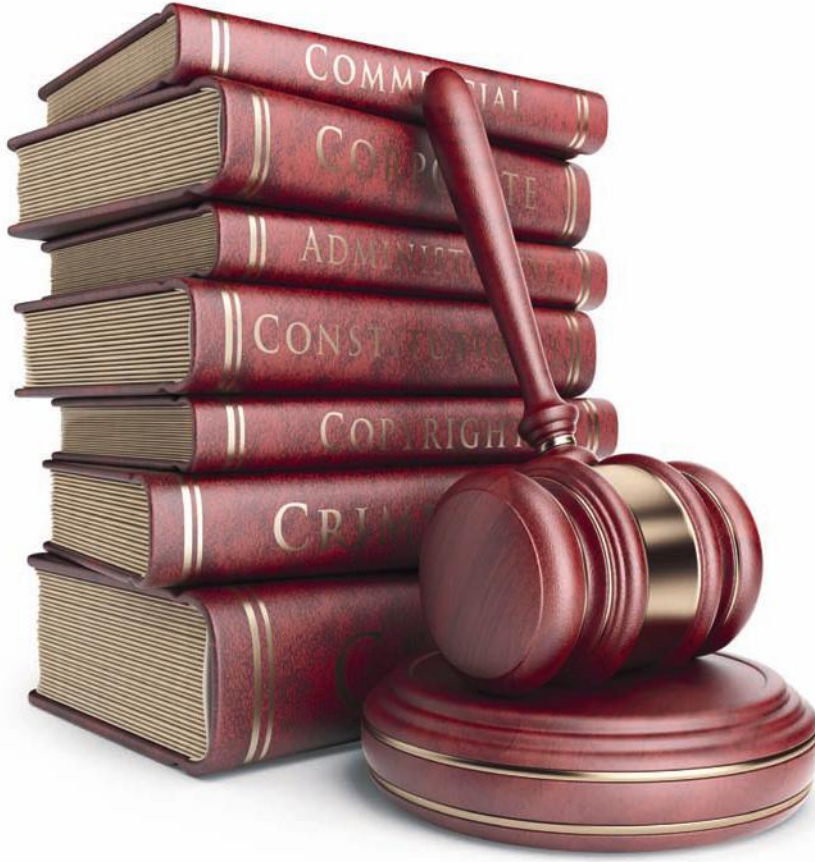
daha ağır olmaktadır. **Çünkü bu uygulamada ekonomik riske işçi katlanmaktadır**¹². Burada işçi neredeyse hiçbir hakka sahip olmadan sırf işini kaybetmemek için zor bir durum içine girmektedir. Özellikle işçinin uzun süreli ücretsiz izne çıkarılmasının bazı durumlarda fesihden daha ağır sonuçlar doğurabileceği unutulmamalıdır¹³.

Ücretsiz izinle iş sözleşmesinin askıya alındığı dönemde iş sözleşmesi varlığını sürdürür ancak tarafların iş sözleşmesinden doğan işçinin iş görme ve işverenin ücret ödeme gibi asli, yani; temel borçları ücretsiz izin süresinin sonuna kadar ertelenir. İş sözleşmesinin işçinin sadakat borcu ve işverenin işçiyi gözetme borcu gibi tali, yani; yan borçları ise asli borçlardan bağımsız biçimde varlıklarını sürdürür¹⁴.

Türk Borçlar Kanunu çerçevesinde ücretsiz izin hakkı düzenlenmemiş olup tarafların anlaşması ile işçiyi ücretsiz izin verilebilecektir.

2. İşçiyi ücretsiz izin verilmesinin hukuki dayanağı

Ücretsiz izin uygulaması hukuken çalışma koşullarında esaslı değişiklik manasına gelmektedir. İşK m. 22'de de çalışma koşullarındaki değişiklik ve iş sözleşmesinin feshi hususları düzenlenmektedir. Ücretsiz izin uygulamasına gidilebilmesi için yukarıda detaylı şekilde anlattığımız birinci yöntem; İşK m. 22 f. 2 uyarınca "*Taraflar aralarında anlaşarak çalışma koşullarını her zaman değiştirebilir. Çalışma koşullarında değişiklik geçmişe etkili olarak yürürlüğe konulamaz.*" ifadesiyle yasal dayanağını bulmaktadır.



Ücretsiz izin uygulamasına gidilebilmesi için ikinci yöntem ise şöyledir: İşK m. 22 f. 1 uyarınca işveren ücretsiz izin uygulamasına gitmek istediğini işçiyi yazılı şekilde bildirir. İşçi de ücretsiz izin uygulamasını kabul ettiğini işverene 6 iş günü içinde yazılı şekilde bildirirse iş sözleşmesi ücretsiz izin uygulamasıyla askıya alınır. İşçi, işverenin ücretsiz izin uygulanması yönündeki talebini reddederse, işveren o zaman fesihle bulunur. İşçinin İşK m. 18- 21 uyarınca işe iade davası açmasına ilişkin hakları saklıdır.

Ücretsiz iznin uygulanabilmesi için hem işçinin hem de işverenin bu yönde onayının bulunması gerekir. Yargıtay da işçinin onayı olmadan işverenin tek tarafı olarak ücretsiz izin uygulamasına gidemeyeceği ve böyle bir

durumda iş sözleşmesinin feshedilmiş kabul edileceği görüşündedir¹⁵.

Ücretsiz izin boyunca işçiyi ücret ve ücret eklerinin ödenmemesinin asıl sebebi iş sözleşmesinin taraflara karşılıklı edimler yüklemesi yani; ücret ödeme borcuyla iş görme borcunun birbirlerine bağımlı olmasıdır.

Özetle; ücretsiz izin süresinde işçi iş görme borcunu ifa edemediği için herhangi bir ücrete de hak kazanamayacaktır. Ancak bireysel veya toplu iş sözleşmeleriyle ücretsiz izin halinde de işçilere ücret ödeneceği her zaman için kararlaştırılabilir. İş sözleşmesinde tarafların iş görme ve ücret ödeme gibi temel yani; asli borçlarına ek olarak işçiyi

gözetme ve sadakat gibi yan yani; tali borçlarının da olduğu açıktır. Ücretsiz izin uygulaması sonucunda iş sözleşmesinin askıda bulunduğu süre zarfında asli borçlarının aksine işverenin gözetme ve işçinin sadakat borçları yani; tali borçları devam etmektedir¹⁶.

Ücretsiz izin uygulaması esnasında taraflar, belirli hallerin varlığı dışında sözleşmeyi haklı nedenle fesih hakkını kullanamazlar¹⁷.

3. İş sözleşmesinin askıya alınmasının hüküm ve sonuçları

Ücretsiz izne ilişkin hususlar ve işçinin ücretsiz izin dolayısıyla yüklediği ekonomik risk düşünüldüğünde, ücretsiz izinde geçen sürelerin niteliği oldukça önemli bir biçime bürünmektedir. İşçinin işini kaybetme korkusu ile istihdamda kalabilmek adına ve tamamen işverenin menfaatine ücretsiz izin dolayısıyla katlanmak durumunda kaldığı risk, işçinin korunması ilkesini bir kez daha işaret etmektedir. İşçinin korunması ilkesi ve iş hukukunda ekonomik riskin işverende kalmasının bir zorunluluk olmasından hareketle, işçinin işveren talebi ile ücretsiz izne çıkması halinde, bu katlandığı külfetin bir nebze olsun hafifletilmesi gerekmektedir.

Ücretsiz izin sürelerinin işçinin kıdeminden sayılıp sayılmayacağı hususu, işçinin kıdemine bağlı hakları bakımından çok büyük önem arz etmektedir. Yargıtay ücretsiz izin sürelerinin kıdem tazminatının hesaplanmasında dikkate alınmayacağını yerleşik içtihat olarak kabul etmektedir¹⁸. Yargıtay'ın bu görüşü doktrin tarafından haklı olarak eleştiril-

926 SAYILI KANUNDA YAPILAN YENİ DÜZENLEMELERDEN ETKİLENEN PİLOTLARIN İŞ SÖZLEŞMELERİNİN ASKIYA ALINMASI HALİ İŞÇİNİN KORUNMASI İLKEİ İLE UYUMLU, MEVCUT YASAL ZEMİNE UYARLI VE EN İSABETLİ YOL OLACAKTIR.



mektedir¹⁹. Ücretsiz izin dönemi belirli bir süreye bağlanmışsa, bu sürenin dolmasıyla ücretsiz izin uygulaması kendiliğinden sona erecek ve iş sözleşmesi bütün hükümleriyle kaldığı yerden devam edecektir.

Ücretsiz izin dönemi belirli bir süreye bağlanmamışsa, ücretsiz izin uygulamasına gidilmesine neden olan olay veya durumun ortadan kalkmasıyla ücretsiz izin dönemi sona erer ve iş sözleşmesi kaldığı yerden devam eder.

Kısaca ücretsiz izin halinin hüküm sonuçları aşağıda maddeler halinde açıklanmaktadır:

Ücretsiz izin talebi yazılı olarak yapılmalı ve işverence onaylanmalıdır.

Ücretsiz izin uygulaması süresince çalışılmayan günlerin ücretleri, taraflarca ayrıca kararlaştırılmadıkça, ödenmeyecektir.

Ücretsiz izinli gün için SGK primi ödenmeyecek, eksik gün bildirimi yapılacaktır.


Kullanılan ücretsiz izin süreleri işçinin kıdeminden düşülecektir.

İşçi ücretsiz izin sırasında başka bir işyerinde çalışamayacaktır.

İşveren işçisini ücretsiz izne zorlarsa, bu durum işçi adına haklı fesih nedeni oluşturacaktır.

SONUÇ

926 sayılı kanunda yapılan yeni düzenlemeler çerçevesinde pilotların özlük haklarının en iyi şekilde korunabilmesi için iş sözleşmelerinin askıya alınması halinin yasal düzenlemeler arasında en uygunu olacağı kanaatindeyiz. Zira ücretsiz izin uygulaması işbu bilgi notunda da değinildiği üzere ekonomik riski işçi üzerinde bırakmaktadır.

Bu sebeple anılı yasal düzenlemeden etkilenen pilotların iş sözleşmelerinin askıya alınması halî işçinin korunması ilkesi ile uyumlu, mevcut yasal zemine uyarlı ve en isabetli yol olacaktır. 

DİPNOTLAR

- 1 Yaman, Rabiye, İş Sözleşmesinin Askıya Alınması ve Hukuki Sonuçları, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, Yıl 2016, Cilt 74, Sayfalar 765-787, s. 762.
- 2 Süzek, Sarper, İş Akdinin Askıya Alınması ve Ücretsiz İzinler, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 9, Özel Sayı, 2007, s. 121.
- 3 Mollamahmutoğlu, Hamdi/ Astarlı, Muhittin, İş Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6.Bası, s.693.
- 4 Yaman, s.764.
- 5 Süzek, Sarper, İş Hukuku, Yenilenmiş 12. Baskı, s.540.
- 6 Süzek, s.541.
- 7 Yaman, s. 774.
- 8 Yamakoğlu Efe/ Karaçöp Eda, İş Hukukunda Ücretsiz İzin Uygulamaları, Prof.Dr. Ali Rıza Okur'a Armağan, s.480.
- 9 Eyrenci, Öner: Türk Hukukunda Ücretsiz İzinler, İstanbul Barosu Çalışma Hukuku Komisyonu Bülteni, Sayı 5, İstanbul, 2001 (İzin), s. 39.
- 10 ALP, Mustafa: İş Sözleşmesinin Değiştirilmesi, 1. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005, s. 228; DOĞAN YENİSEY, Kübra: Hizmet Akdinin Değiştirilmesi ve Ücretsiz İzin Uygulaması, İş Hukukuna ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri 2002 Yılı Toplantısı, Ekonomik Krizin İş Hukuku Uygulamasına Etkisi, 1. Baskı, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2002, s. 81; SÜZEK, s. 489- 490.
- 11 Eyrenci, İzin, s. 39.
- 12 Yamakoğlu / Karaçöp, s. 494.
- 13 ALP, Mustafa, İş Sözleşmesinin Değiştirilmesi, s. 228.
- 14 Y. 9. HD, T. 09.11.2009, E. 32059, K. 31083, www.kazanci.com.tr.
- 15 Y. 9. HD, T. 23.12.1996, E. 16196, K. 23959, www.kazanci.com.tr.
- 16 Eyrenci/ Taşkent/ Ulucan, s. 157- 158.
- 17 Eyrenci, İzin, s. 45; Yamakoğlu / Karaçöp, s. 498; SÜZEK, s. 497- 498.
- 18 Y. 9. HD, T. 10.09.1998, E. 11629, K. 13251; Y. 9. HD, T. 09.07.1998, E. 10127, K. 12388, TÜHİS, Mayıs 1998, s. 35; Y. 9. HD, T. 02.01.1999, E. 122252, K. 16507, Tekstil İşveren Dergisi, Şubat 2000, s. 17.
- 19 Süzek, Askı, s. 112.

GÖZ İÇİ MERCCEKLERİ İLE UZAK VE YAKIN GÖZLÜKLERİNE ELVEDA



Op. Dr. Haluk TALU
Dünya Göz Hastanesi

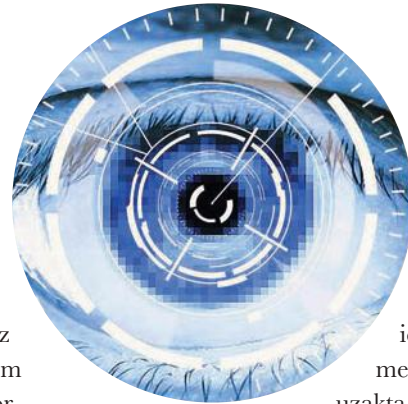


HERKES DÜNYAYI GÖZLÜKSÜZ VE LENSİZ, TÜM GÜZELLİKLERİYLE GÖREBİLMEK İSTER. LAZER TEDAVİSİ UZAK GÖZLÜĞÜNDEN KURTARMAYA YARAR AMA HER GÖZ İÇİN DE LAZER MÜMKÜN OLMAYABİLİR. ASTİGMAT, HİPERMETROP VE MİYOP GİBİ KIRMA KUSURLARININ LAZERLE TEDAVİSİ MÜMKÜN OLMADIĞINDA, UYGUN GÖZLERDE FAKİK GÖZ İÇİ MERCCEKLERİ YERLEŞTİRİLEBİLİYOR. AYRICA, KATARAKT TEDAVİSİNDE YAYGIN OLARAK KULLANILAN YENİ NESİL ÇOK ODAKLI MERCCEKLER İLE DE 40'LI YAŞLARIN GETİRDİĞİ YAKIN GÖRME PROBLEMİ TAMAMEN ORTADAN KALDIRILABİLİYOR. GÖZ İÇİ MERCCEKLER İLE İLGİLİ DETAYLI BİLGİLERİ DÜNYAGÖZ ATAKÖY'DEN OP. DR. HALUK TALU ANLATIYOR.

Fakik göz içi mercekleri

Kornea kalınlığı veya gözlük numaralarının lazere uygun olmaması durumunda çok başarılı bir alternatifimiz daha var. Gözün ön derinliği uygunsa göz içine fakik mercek yerleştirebiliyoruz. Bu mercekleri yerleştirirken gözde herhangi bir yapı değişikliği olmuyor yani gözün doğal merceği yerinde kalıyor. Takılan fakik lens dilerse çıkartılabiliyor ve göz eski numaralarına dönüyor. Fakik lenslerin ömrü katarakt gelişene kadardır. Katarakt ameliyatı esnasında bu mercek

çıkartılıyor, katarakt temizlenip başka bir mercek göz içine konuluyor ve gözlüksüz yaşam devam ettirebiliyor. Şimdilik bu fakik mercekler 40'lı yaşların getirdiği yakın problemini çözmiyor ama çok yakında bu merceklerin yakın odaklıları da takılmaya başlanacak.



Okuma güçlüğü ve katarakt sorunlarında çok odaklı mercekler ile çözüm

Gözlerimizin içerisindeki doğal merceklerimiz uzakta 10 numara

kırıcılık durumundayken yakına bakarken zum yapıp 3 numara daha güçlenip yakını görebilmemizi sağlıyor. 40'lı yaşlardan itibaren bu merceklerimiz yakını odaklamakta zayıflıyor ve



okuma gözlüğü ihtiyacımız ortaya çıkıyor. Merceğimiz saydamlığını yitirince de görmemiz azalıyor ve bu duruma katarakt diyoruz. Katarakt ameliyatında merceğimiz alındığından uzakta 10, yakında 13 numara gözlük gücü kaybediyoruz. Bu gücü yerine koymak için göz içine yeni mercek yerleştiriyoruz. Genel uygulamada uzak görmeyi düzelterek tek odaklı mercek yerleştirip, yakını gözlükle okutuyoruz. 10 yıldan fazla süredir göz içine çok odaklı mercekler yerleştirip,




katarakt hastalarımızı hem uzakta hem de yakında gözlüksüz görmesini sağlamaya başladık. Bu merceklerin optik özellikleri son yıllarda

iyileştirilince memnuniyet oranı arttı ve şikayetler azaldı. Biz de artık bazı uygun hastalara, kataraktı olmadığı halde bile şeffaf katarakt ameliyatı

yapıp göz içine çok odaklı mercekleri yerleştirmeyi tavsiye edebiliyoruz. Özellikle hem uzak hem de yakın mesafede hipermetrop olanlarda iki gözlükten de ömür boyu kurtulabilmenin yöntemi, trifokal göz içi lensleri ile şeffaf lens değişimi ameliyatı olmuş durumda.

Hasta seçimi ve ön muayene önemli

Göz içi mercek ameliyatlarında, hasta seçimi ve ön muayenenin, operasyonun başarısı için büyük bir rol oynadığı da belirten Op. Dr. Talu, “Kullanılacak mercek seçimi konusunda, hasta için hangi mesafeyi görmenin daha iyi olacağını belirlemesi büyük önem taşıyor. Operasyondan önce yapılacak detaylı bir göz muayenesi ile hastanın göz bebeği genişliği, göz yapısı ve kataraktlı hastalarda mesleki durum, yaş ve okuma alışkanlıkları gibi etkenler göz önünde bulundurulmalıdır. Doğru hasta seçimi, uygun teknik, ameliyatın gerçekleştirildiği kurum ve hekimin tecrübesinin yanı sıra, kullanılan merceğin doğru seçilmesi sayesinde yüksek başarı oranları ile gerçekleştirilen bu tedavilerin arkasından gelen 3-4 haftalık süreçte, hastalar göz damlası kullanmalı ve gözlerine ekstra özen göstermelidirler. Yapay mercek ameliyatının 1-2 gün sonrasında görme seviyeleri normale ulaşır ve hastalar normal hayatlarına dönebilirler” diyerek sözlerini tamamlıyor. 

YAZ BİTTİ ŞİMDİ GÜZELLEŞME ZAMANI



Prof. Dr. Yelda KAPICIOĞLU

Liv Hospital / Ulus

SIVİLCE, LEKE GİBİ CİLT HASTALIKLARI YAZ AYLARINDA ORTAYA ÇIKABİLİR YA DA ARTABİLİR. CİLT KIRIŞIKLIKLARI VE DAMARSAL CİLT SORUNLARI YAZ AYLARINDA DAHA ÇOK FARK EDİLEBİLİR, NEM KAYBI ORTAYA ÇIKABİLİR. BU DA CİLDİN ERKEN YAŞLANMASINA NEDEN OLABİLİR. CİLDİN YAZ AYLARINDA OLUŞAN BU KÖTÜ GÖRÜNÜMDEN KURTULMASI VE DAHA PARLAK, GENÇ VE GÜZEL GÖRÜNMESİ İÇİN SONBAHAR AYLARINDA YAPILACAK BAKIM VE İŞLEMLER ÇOK ÖNEMLİDİR. LIV HOSPITAL DERMATOLOJİ UZMANI PROF. DR. YELDA KAPICIOĞLU ANLATTI.

Cilt lekelerinde tedavi alternatifleri Cilt lekeleri farklı nedenlere bağlı oluşabilir. Lazer ile güneş lekeleri, melasma, gebelik lekeleri, yaşlılık lekeleri tedavi edilebilir. Cildin üst kısımlarında oluşan lekeler daha koyu renktedir, tedavileri daha kolay olabilmekle birlikte derin lekeler tedavi daha uzun sürebilir. Bu tedavilerle birlikte hastanın da sürece katkıda bulunması gerekir (Hekiminizin cilt yapınıza göre önereceği güneş koruyucular, renk azaltıcı kremler gibi). Leke tedavilerinde kimyasal soyma işlemleri, Q-

Switch lazer, damardan beslenen lekeler için damar lazerleri, fraksiyonel lazer, mezoterapi, PRP, picolazer, doktorun uyguladığı tıbbi leke maskeleri tedavileri uygulanabilir.

Cildinizin nemlendirin


Cildimiz yaz aylarında güneşin, havuz ve deniz suyunun etkisiyle kurur, matlaşır ve soluk bir görünüm alır. Cildin kaybolan nemini geri kazandırmak için özel bakımlar yapılmalıdır. Özel nem maskeleri evde uygulanabilecek kolay bir yöntemdir. Vitamin ve proteinlerden oluşan cilt maskelerinin haftada

1-2 kere uygulanması cilde nem kazandırır. Cildin nemlendirilmesini sağlayan başka bir yöntem ise mezoterapidir. Bu yöntemle özel hazırlanmış karışımlar cildin üst tabakasına enjekte edilir. Kişinin kendi kanından alınarak hazırlanan serumun cilde uygulanması olan “trombositten zengin plazma” yöntemi ile cilt hem nemlendirilir hem de parlaklık oluşumu sağlar.

Cildinizi gençleştirin

Ciltte yaşla birlikte oluşan kırışıklıklar, lekelenmeler, cilt renginde matlaşma gibi problemlerin tedavisinde pek



çok yöntem kullanılır. Cilt gençleştirme için uygulanan botoks ve dolgu enjeksiyonları her mevsimde yapılabilir. Cildin mat rengini gidermek için uygulanan vitamin uygulamaları mezoterapi şeklinde yapılır. Mezoterapi cilde parlaklık ve canlı bir görünüm verir. Mezoterapi uygulamaları da her mevsimde yapılabilir. Cilt gençleştirmek için yapılan kimyasal soyma, fraksiyonel lazer ve dermaroller tedavileri sonbahar aylarında başlanabilir. PRP tedavisi, cilt gençleştirmek için son yıllarda geliştirilen bir yöntemdir. Cildin yaş ile birlikte hasara uğramış yapıların onarılmasını sağlar ve cildin daha gergin ve parlak görünümüne neden olmaktadır. PRP tedavisi her mevsimde uygulanabilir. Cool lifting de hem gençleştiriyor hem nemlendiriyor. 

GÖREMEDİĞİNİZ CİLT SORUNLARI VE ÇÖZÜM YOLLARI

3 boyutlu cilt analizi ile göremediğiniz cilt sorunlarını tespit ettirerek çözüm yollarını öğrenebilir, hatta 10 yıllık geleceği hakkında bilgi sahibi olarak nasıl önlemler alabileceğini öğrenebilirsiniz. 3 boyutlu cilt analizinde cildin sorunlu bölgelerinin belirlendiği bir görüntüleme sistemi kullanılır. Cildin görünen ve görünmeyen yüzeyinin fotoğrafını çekme ve analiz etme prensibiyle çalışan 3 boyutlu analiz sistemi cilt sorunlarının erken teşhisi, tedavi sürecinin denetlenmesi ve tedavi sonuçlarının bilimsel belgelere dayanarak değerlendirilmesini mümkün kılar. Sadece bilgisayar ve fotoğraf makinesi aracılığıyla yapılan ölçümler sonucunda

kişinin cilt yapısı ve cilt altı dokusu analiz edilerek cilt yapısının kalınlığı, cilt yapısında bulunan kolajen oranı, cildin kalitesi, cildin genel sağlığı ve cilt yaşı gibi değerler ölçülür. Ciltte meydana gelen kusurların nedeni ve yaşlanma belirtileri saptanır. Böylece tedbir alınması ve problemlerin çözümü için doğru tedaviyi sunulması fırsat sağlar. Cilt durumundaki iyileştirmeleri zaman içinde izlemeye yardımcı olarak tedavinin sonuçlarını ölçülebilir şekilde görünmesini de yardımcı olur. Hem görsel hem de matematiksel bir işlem ile yapılan uygulama kapsamında cilt problemleri kapsamında öncesi ve sonrası karşılaştırma yapma imkânı sunar.

SİSTEM NASIL ÇALIŞIYOR?

Cilt altı ve cilt yüzeyi değerlendirilmesi özel olarak tasarlanan lensler aracılığıyla yapılır. 3D analiz işlemi kapsamında özel teknikler kullanılarak cildin fotoğraflaması yapılır. Kişinin cilt yapısında bulunan problemler yüzdeler ve grafiklerle değerlendirilir. Elde edilen görüntüler sayesinde tedavinin başarısı objektif olarak ölçülebilir. Yapılması gereken uygulamalar da raporlar sayesinde net olarak görülür. Önerilen tedaviler uygulandığında süreç içinde cildin nasıl olacağı simüle edilerek görüntülenir. Dermokozmetik işlemler öncesi ve sonrası değerlendirme imkânı sunar. Botoks, dolgu gibi uygulamalarda işlem öncesinde dijital analiz yapılmasındaki amaç uygulama sonrasında ne kadar yarar sağlanmış olduğunun değerlendirilmesidir. Bu şekilde yapılan uygulamanın faydası da nitelik ve niceliksel olarak ölçülebilir.

ALO 112 KRİZE NE KADAR HAZIRIZ?



Kpt. Plt. Nuri SAKARYA



Geçen yıl içinde okuduğum ve çok şey öğrendiğim iki kitaptan bahsetmek istiyorum. İlkini yazarı beyin cerrahı Prof. Dr. İsmail Hakkı Aydın. 'Beyin Fırtınası' isimli kitabındaki çok özel ve güzel bilgileri, o güzel betimlemeleri, yazarın iznini alamadığım için -daha doğrusu alma fırsatı bulamadığım için- sizlere yansıtamayacağım, üzgünüm. Kitap beynin yapısı, nasıl kullanabile-

ceği, beyinle ilgili hastalıkların yaratacağı kayıpları ele almış güzel bir özet niteliğinde. Bilgileri okurken akıcılığı da sağlamış olduklarını fark ediyorsunuz. Diğer kitap ise eğitim ordusunun örnek bireylerinden Doğan Cüceloğlu'nun 'Öğretmenim Bir Bakar Mısın' adlı eseri. Cüceloğlu deneyimi sonsuz ve zengin, sürekli sahada, eğitim ortamında, ömrü araştırma ve incelemeyle geçen bir eğitimci, bilim insanı, söyleşi uzmanı,

iletişimci olduğu için kitabı bir solukta ve gözyaşları içinde okudum. Okurken ilk ve ortaokul yıllarımı bir kez daha yaşadım. Neden eğitim düzeyimiz ve iletişimimiz bu durumda gibi pek çok sorular seri halinde kafamın içinde uçtu. Günlük yaşamımda sağlığına her yönüyle dikkat eden biri olarak bilirim. Neden bu konulara değindiğime yazının ilerleyen satırlarında açıklık getirmeye çalışacağım. Sağlıklı yaşam için

günlük uyguladığım yürüyüş bölgesinde 2.8 kilometre yürüdükten sonra, aracımı park ettiğim gölgelik yerde çalıştırıp evimizin istikametine doğru hareket ettirdim. Aracıma geri manevra yaptırırken hafif baş dönmesi hissettim, aracımı durdurup 112'den ambulans çağırmak yerine evimize kadar kötü bir olayla karşılaşmadan götürebildim. Evimizin garajına, asansöre yakın park ettim ve oturduğumuz daireye kadar gel-

dim. Eve girdikten sonra eşimi cep telefonuyla arayarak doktora gitmem gerektiğini ifade ettim. O sırada evde olan kızım, olayı fark edip doğru karar verdi ve 112'den ambulans çağırdı. Ben kendimden geçmiş durumdaydım. Sonra kendimi acil ekibinin sedyesinde elektro çekilirken buldum. Eşimin devreye girmesiyle en yakın hastaneye, Aydın Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne nakledildim. Günün doğru hareketlerinden ilki, evde halimi gören kızımın 112'den ambulansı çağırma kararı; ikincisi ise eşimin yerinde müdahalesiyle benim inme merkezi olan bir hastaneye zaman kaybetmeden naklimi sağlanmış olmasıdır. Bu tür beyin kanaması ve kriz durumlarında hastanın doğru adres ve ellere teslimi ve erken teşhis ile belirlenecek tedavi yönteminin iyileşmede çok etkin rolünün oluşunu açıkça ifade etmek isterim. Bu deneyimse, evet, deneyim. Şimdi evimizde doktor önerisine bağlı olarak sigorta şirketinin onayıyla 90 seanslık fizik tedavisine devam ediyoruz. Sabır, azim ve düzenli çalışma isteyen bir süreç olduğunu da belirtmek isterim. Böyle beklenmedik olaylara kaçımız iyi hazırlıklıyız? Tereddütsüz 112'yi aramak ya da başımıza geleceklere karşı koyabilmek için gereken gücü kendinizde bulabilecek misiniz? Benimki bir deneyimdi, ancak yanlış bir karar ile ilk hissettiğim baş dönmesini önemsemeyip ambulans çağırmayarak aracımın eve dönmeye çalışmak, hayati tehlikesi olan bir karar olarak hafızamda kaldı...

ÖĞRETMENİM BİR BAKAR MISIN?



ÖĞRETMENİM BİR BAKAR MISIN?

Yazar: Doğan Cüceloğlu
Yayınevi: Final Kültür Sanat Yayınları

Hangi eğitim sistemi içinde olursa olsun, teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, öğretmenin öğrenciyle göz göze geldiği bir an vardır. Bu kitap, öğretmenin öğrenciyle göz göze geldiği o anın gücünü anlatmaktadır. O anda öğretmen, öğrencinin gönül kapısından girerek zihnine ulaşır. Ve işte o an eğitim başlar. Öğretmenin gücü binlerce yaşam inşa eder... Deneyimli bir eğitimci dostumun dediği gibi, "Sadece eğitimin değil, ülkenin lokomotifidir öğretmendir. Gücünün sınırı tahminlerin çok ötesindedir." Öğretmenim Bir Bakar Mısın? öğretmenin kuşaklar boyu devam eden gücüne tanıklık yapmak için yazıldı.



Neşterin İzinde!...

BEYİN FIRTINASI

PROF.DR.İSMAİL HAKKI AYDIN



BEYİN FIRTINASI

Yazar: İsmail Hakkı Aydın
Yayınevi: Girdap

Bilmek... Sınırsız bir kelime. Tıpkı öğrenmek gibi. Ne kadar öğrenirsek öğrenelim, ne kadar bilirsek bilelim, hep bir şeylerin eksik kaldığını hissederiz. Hayatın bizlere öğrettikleri, öğrendiklerimiz sadece bir iz sürmek sayılabilir. Ve sonradan gelenler bu iz üzerinde bitmeyen, bitmeyecek olan menzile doğru yürürler. İşte bu kitap yetkin bir aklın, tecrübeyle yoğrulduğu anlara şahitlik ediyor. Aydın, akıcı bir üslupla...



BAŞLIK PARASININ YENİ ADI: GÖSTERİŞLİ DÜĞÜN

SEVGİLİ OKURLARIM, BU YAZIMDA SİZLERE GÜNÜMÜZ EVLİLİKLERİNDEN SÖZ ETMEK İSTİYORUM. ÜNİVERSİTE YÜKSEK LİSANS TEZİM HER NE KADAR “21.YÜZYILDA TÜRKİYE’DE EVLİLİK OLGUSU” OLSA DA ŞİMDİ AYNI TEZİ TEKRAR YAZSAM EMİNİM EKLENECEK ÇOK ŞEY VAR. KİM BİLİR BELKİ BUNU DA DOKTORAMDA TAMAMLARIM.



Uzm. Psk E. Esra TANRIVERDİ
İstanbul Ruh Sağlığı Enstitüsü

Hepimizin gördüğü kimi zaman şahit olduğu gibi son yıllarda millet olarak zengin fakir demeden gösterişi, ‘desinler’i çok abarttığımızı düşünüyorum. Mütevazı ve sade hayatların yerini adeta bir görgüsüzlük almış durumda. Aslında tarihe bakacak olursak hiçte öyle görgüsüz bir millet de

sayılmayız. Arkamızda cihana hükmeden 600 yıllık bir imparatorluk var. Fakat nedense görgüsüzlüğü adet edinmişiz. Şüphesiz kültürümüzde bir yozlaşma söz konusu. Daha iyiye gidecekken daha kötüye gidiyoruz.

Evliliğin tanımını kısaca yapacak olursak, eğer sevdiğin insanla beraber yaşama kararı almak ve bunu sevdiklerinle

paylaşmak. Türk tarihi boyunca aile kavramı el üstünde tutulan, önemsenen bir olgu. Dünya milletleri içinde aile ve akrabalık bağlarının en fazla önemsendiği toplumlardan biriyiz. Kimi zaman içinde de bulunduğumuz Mezopotamya ilk evlilik belgesinin ve ilk aşk şiirinin de bulunduğu yer. Türk geleneklerinde kadın ve erkek görkemli bir şekilde hayatını

birleştirir. Buna diyecek bir sözüm yok. Gel gelelim ki bilmem kaç bin yıl öncesinden söz ediyoruz. Fakat günümüzü bakıldığında o görkem ve şatafat daha az olacağına daha da artmış biz Çılgın Türkler’de!

Günümüzde başlık parasına tepki veren mürekkep yalamış erkekler evlilik törenlerinin hazırlanması ve sunumunda aslında başlık parası verdiğinin





farkında bile değil! “En lüks, en ses getiren, en gösterişli düğün bizim olmalı” diyor kız tarafı. Ne kadar çok para harcanırsa çift o kadar mutlu olacak sanılıyor! Aslında bu da bir başlık parası. Parası olmayan erkek bile borç harç yapıp o düğünü ve istenilenleri yerine getiriyor ve kızı alıyor. Alice Harikalar Diyarı’nda adeta. Düğünden sonra ise Alice

borçlar içinde yüzüyor... Peki ne gereği var? Mutlu olmak için evleniliyor, birilerini mutlu etmek için değil.

Bilindiği üzere evliliğin ilk adımı kız istemekle başlıyor. Ardından söz kesme, nişan, kına töreni (özel bir salonda organizasyon firması tarafından hazırlanan), bekarlığa veda partisi, gelin damat bohçası, çeyizler, düğün yeri (beş yıldızlı

bir yerde) en pahalı gelinlik damatlık, takılar ve balayı... Sonrası malumunuz geçim ve geçinme derdi.. Bu arada üç yılda belki iki kez kullanılmış dolaplarda saklanan bilmem kaç parça porselen yemek takımlarını da yazmadan geçemeyeceğim. Sanırsınız ki kraliyet ailesi akşam yemeğine gelecek!

Yabancılar baktığımızda ise;

Birlikte yaşama isteği,
Ailelerin tanışması,
Nikâh sonrası aile
ve dostlarla küçük bir
kutlama,

Güzel bir tatil (beş
yıldızlı olmak zorunda
değil),

Normal hayata
dönüş.

Bizde ise yukarıda
yazdığım formaliteler,
gösterişler zinciri.

Araştırmak gerek onca
paralar dökülerek yapılan
evliliklerin ömrü acaba kaç yıl?

Sürdürülebilir bir evlilik
gösterişten uzak, karşılıklı sevgi,
saygı ve hoşgörüyü bağlıdır.
İyi günlerde olduğu gibi kötü
ve sıkıntılı günlerde de sevgi
ve saygı çerçevesinde birbirine
destek ve yardımcı olmalı.

“Mutluluğu bulmak için
değil paylaşmak için evlenilir!»
der Herry Emeron Fosdick.

İki gönül bir olduğurda
samanlık seyran olur. İki gönül
bir değilse saraya da koysan
zulüm olur!



Zişan SEÇKİN



Adnan ÖNAL

ZEKİ, KOMİK VE YAKIŞIKLI
OGEDAY
GİRİŞKEN

BİZ ONU 2017 YILINDA KATILDIĞI VE ŞAMPİYON OLDUĞU SURVIVOR'DAN TANISAK DA, OGEDAY GİRİŞKEN MİLLİ KÜREKÇİ OLARAK DA BİR ÇOK KEZ ŞAMPİYON OLMUŞ ÇOK YÖNLÜ BİR SPORCU. ZEKİ, KOMİK VE YAKIŞIKLI... BİR SÜREDİR DİZİLERDE VE REKLAMLARDA DA ROL ALARAK OYUNCULUĞA MERHABA DEDİ... OGEDAY'LA HİKÂYESİNİ VE HEDEFLERİNİ KONUŞTUK...

Röportaja adının anlamını sorarak başlamak istiyorum.

Ogeday tarihte Cengiz Han'ın oğullarından birinin adı. Öz Türkçe bir isim. "Kralların yanındaki baş muhafız" anlamına geliyor. Babaannem tarihle çok ilgili olduğu için bu adı koymak istemiş. Biraz zor anlaşılıyor ama adımdan çok memnunum.

Biraz gerilere gitsek neler anlattırın o günlere ait?

Adana doğumluyum. Babam tekstilci, annem ev hanımı ve hep en iyi arkadaşım olan Tuğçe adlı bir ablam var. Ben ilkokuldayken annemle babam ayrıldılar, biz annemde kaldık ama babamla da hiç kopmadık. Nasihatleri ile her zaman rol modelim olmuştur. Çocukken hiperaktif olduğum için annemi bezdirmişim. Ergenlik döneminde zaman zaman dozunda fikir çatışmalarımız oldu ama çocukluğuma ait travmam yok. Mahalle kültürünün ve anahtarların komşulara teslim edilecek kadar güvenin olduğu, sokaklarda doya doya oynayan mutlu bir cocuktum.

Eğitim hayatın nasıl şekillendi?

Marmara Üniversitesi Spor Akademisini bitirdim. Fenerbahçe'de lisanslı



TELEVİZYON PROGRAMLARI İÇİNDE BENİ EN ÇOK CEZBEDEN, BANA UYGUN OLDUĞUNU DÜŞÜNDÜĞÜM PROGRAM SURVIVOR'DI. MÜCADELE, DOĞA VE HIRSIN BİR ARADA OLDUĞU TEK BİR YARIŞMA PROGRAMI VARDI, O DA SURVIVOR.

sporcu olarak on yıl kadar kürek takımında yer aldım. Türkiye'nin en iyi sağ kürekçisi oldum, milli takıma girdim ve birçok yarışmada şampiyon oldum.

Survivor maceran nasıl başladı?

Televizyon programları içinde beni en çok cezbeden, bana uygun olduğumu düşündüğüm program; Survivor'dı. Mücadele, doğa ve hırsın bir arada olduğu tek bir yarışma programı vardı, o da; Survivor. Takip ettiğim de bir programdı. 2016'da ilk kez başvurduğum, Son elemeyi

geçemedim. 2017'de tekrar deneşim ve yarışmacı olmaya hak kazandım. Survivor gibi bir yarışma programının içinde yer aldığım için çok mutluyum.

Şampiyonluğu hak ettiğine inanıyor musun?

Çok zorlu süreçlerden geçtim son noktaya gelinceye kadar. Hak etmesem beni seçmezlerdi diye düşünüyorum. Bu nedenle hak ettiğime inanıyorum.

Sence, halk neden bu kadar sevdi seni?

Ben hiçbir zaman rol yapmadım, her zaman doğal oldum. Zor durumda kalsam bile sabrettim. Sanırım halk beni sempatik buldu.

Ne öğretti sana Survivor?

En çok tevazu ve sabretmeyi öğretti. ➤

BEN HAYATIMDA HER KONUDA BASAMAK KOYARAK İLERLERİM. 20 HAFTALIK YARIŞMADA ÖNCE İLK HAFTAYI HEDEFLEDİM, SONRA BİR SONRAKİ HAFTAYI... EN SONU EN BAŞTA HEDEFLEYİP KAYBETSEYDİM HAYAL KIRIKLIĞIYLA DÖNERDİM.



Kazanacağıı öngörmüş müydün?

Ben hayatımda her konuda basamak koyarak ilerlerim. 20 haftalık yarışmada önce ilk haftayı hedefledim, sonra bir sonraki haftayı... En sonu en başta hedefleyip kaybetseydim hayal kırıklığıyla dönerdim. Kendime hayal satmadım, yapabileceklerimi en iyi şekilde yapmaya çalıştım.

Adadaki arkadaşlıklar gerçek mi? Görüşüklerin var mı?

Ben orada çok güzel arkadaşlar kazandım. Ama Burçak Tuncer İkinci kız kardeşim oldu. Sürekli görüşüyoruz. Serhat Akın'da benim için çok özeldir. Yarışmada zaman zaman onu hırslı bulduğum olmuştur ama yarışma dışında şahane bir insan. Onunla da çok sık görüşüyorum. Diğer

arkadaşlarla da görüşüyoruz ama ikisi çok farklı benim için.

Şampiyon olduktan sonra paylaştığın hüznü hikaye beni çok etkilemişti..

Evet. Muhammed isimli bir arkadaşım vardı. Başlarda farklı kürek takımlarında rakiptik. Sonra o da Fenerbahçe Kürek Takımı'na transfer oldu. Birbirimizi tanıdık ve çok iyi arkadaş olduk. O da benden sonra Marmara Üniversitesi'ne girdi, birlikte okula gıderdik. Bir motosiklet almaya karar verdik. En kısa mesafede bile kasklarımızı takardık. Belimden rahatsız olduğum bir gün Muhammed, başka bir arkadaşımızın motoruna binmek istemiş. Kaskı ve dizliğı yokmuş. Kaza yaptı. Takla atıp kafasını taşa vurmuş. Beyin kanaması geçirdi, sonrasında akciğerine emboli attı ve 33 gün süren

yaşam mücadelesini kaybetti. Bu olaydan altı ay sonra adaya gittim. Engin adlı bir arkadaşım var, Muhammed ile aynı yerde oturuyorlardı. Engin'e 'Survivor seçmelerine katıldım, şampiyon olursam' Sana sözüm olsun, bu kulübe tekne alacağım. Adına da vefat eden arkadaşımız Muhammed'in ismini yazdıracağım " demiştim. Bu düşünce bana hep başarıma isteğı verdi. Duygu sömürüsü olarak düşünülmemesi için de şampiyon olana kadar hiç bahsetmedim.

Büyük ödülü nasıl değerlendirdin?

Ablam benim için çok kıymetli, bir kısmıyla ona ev aldım. Kalan kısmıyla Hereke'deki takım için arkadaşımın anısına bir tekne, iki kürek simülatörü aldım. Ekonomik anlamda daha iyi yerlere geldiğimde, spora ve

sporculara destek olmak, spor türünü ayırmadan yetenekli çocuklara burs vermek istiyorum.

Bir süre önce Supradyn'in dijital mecra reklam yüzü oldun. Biraz bahseder misin?

Supradyn'le sosyal medya üzerinden çalışmaya başladım. Bir ürünü var, antrenman öncesi ya da yorgun olduğunuzda inanılmaz enerji veriyor. Sosyal medya üzerinden fotoğraf ve videolarla ilerliyoruz. Alt yapıya bağlı kalarak, çok eğlenerek ve yorumumuzla renklendirerek çok keyifli paylaşımlar yapıyoruz. Markayla kendimi yansıttığım bir eşleşme oldu. Projeye beni tercih ettikleri için çok mutluyum.

Yakınlarda dizi ya da sinema projesi var mı?

Bir sinema filmi ile

İlgili görüşmelerim devam ediyor. Menejerim Adnan Önal'la üzerinde konuşup değerlendiriyoruz. Fox TV'de Savaşçı adlı dizinin kadrosuna dahil oldum. Bu arada Müjdat Gezen'in sahneleyeceği bir müzikalde rol adı. İlk tiyatro deneyimim olacak. Çok heyecanlıyım.

Özellikle yaz döneminde romantik komedi dizilerinin yükselişi hakkında ne düşünüyorsun?

Bu bir süreç... Bazen dönem dizileri, bazen polisiye, bazen komedi dizileri daha popüler oluyor. Yaz dizileri rekabetin biraz daha az olduğu, dramdan, haberlerden, ekonomiden ve ülkenin gidişatından yorulan insanların gülme ve eğlenme ihtiyacını karşılayan diziler oluyor.

Türkiye'de dijital platformlarda birkaç yıldır güzel işler üretilmeye başlandı. Bu konudaki düşüncelerin neler? Bu tarz projelerde yer almak ister misin?

Dijital platform, büyümesinin sinyallerini çok önceden verdi. İzleyici takip ettiği diziyi televizyondaki gibi belirlenen günde değil inisiyatifi kendinde bulundurarak, istediği zaman izleyebilme lüksüne sahip. İnternet alanı daha özgür, sansür baskısı olmadığı için oyuncu daha özgür ve daha rahat oynuyor. Televizyon izleyicisi hassas, dikkat etmek gerekiyor tabii.. Şimdi televizyon dizileri internete kayıyor, Ben de yer almayı çok isterim.



Seni etkileyen kadını nasıl tanımlarsın?

Özgüvenli olması çok önemli. Biraz maskülen, kendini ifade edebilen, ayakları üzerinde durmayı başarmış kadınlardan etkilenirim.

Hayatında özel biri var mı?

Şu an yüzümü güldüren, yüzünü güldürdüğümde de emin olduğum, evliliğe doğru ilerlemeyi planladığımız bir ilişkim var. Güzel vakit geçiriyoruz ve iyi anlaşıyoruz. Zaman zaman her ilişkide olduğu gibi tartışmalarımız da oluyor ama orta yolu buluyoruz.

Sosyal medyayı aktif kullanıyor musun?

Ortalamanın altında kalıyorum, çok aktif kullanmıyorum. Yaptığım her şeyi, gittiğim her ortamı fotoğraflayıp ilan etmeyi kendi adıma çok doğru bulmuyorum. Bu konuda biraz utanıyorum galiba.

Olumsuz yorumlara takılır mısın?

Hiçbir şeyi kişisel algılamamak lazım, herkese



yazıyorlar, bana da yazıyorlar diye yaklaşıyorum. Hiç takılmam, güler geçerim.

Geleceğe dair hayallerini sorsam?

Oyunculukta iyi yerlere gelmek istiyorum. İleriki dönemde kendi spor salonumu

açmak, keyif aldığım işte sevdiğim ve güvendiğim arkadaşlarıma pozisyon vererek ilerlemek istiyorum. Acun Ilıcalı'dan örnek aldığım bir düşüncedir bu... Güzel bir aile, bahçeli küçük bir ev, sakin bir hayat... Tabii her şeyin başı sağlık...

BEN BİR
RESSAMIM
VE ANLATMAYI
DEĞİL
ANLAŞILMAYI,
ÇÖZÜMLENMEYİ
BEKLERİM:



Ebru A. KARATAŞ
TALPA Basın Halkla İlişkiler
Koordinatörü

**GENÇ KUŞAK
RESSAMLARIMIZDAN
AYŞE MÜFTÜOĞLU...**
“GÖRMEK DEĞİL, HİSSETMEK
DİYORUM! GÖRÜLEN İSPAT
EDİLENDİR” BAKIŞ AÇISINI
SANATINA YANSITARAK,
SADECE GÖRMİYİ DEĞİL
HİSSETMEYİ DE AKTARIYOR
RESİMLERİNDE. SADECE
RESİM DEĞİL, PLASTİK
SANATLARIN HER DALINDA
ÇALIŞMALAR YAPAN
SANATÇI SANATTA DA ÇOK
SESLİLİĞİ SAVUNUYOR
ADETA... ONUN SANAT
YOLCULUĞUNDAKİ HİKAYESİNİ
KENDİNİ TANIMLAMASIYLA
AKTARIYORUZ
SAYFALARIMIZA...

**AYŞE
MÜFTÜOĞLU**

A yşe Müftüoğlu bir gün biyografisini yazarsa ilk sözü ne olurdu ?

Hissel yaklaşımdan bahsedirdim. Hislerim beni hiçbir zaman yanılgıya uğratmadı. Ben severim. Canlı olanı severim. İnsanı, hayvanı, doğayı... Bunlar da sanatımı derinlemesine etkiliyor, beni besliyor. Ancak bu besleniş varolan olduğu gibi görmek değil, görülenin arkasını hissetmek. Bakın görmek değil, hissetmek diyorum! Görülen ispat edilendir . Ben ise hislerimle yola çıkıyor, yolun sonunda somutlaştıkça ispat edebiliyorum.

Resimleriniz genelde “Gerçeküstücülük” tarzda. Sizi gerçeküstücülük akımına yönelten etkenler neydi? Ya da hangi Dadaist/ Sürrealist ressamlardan etkilendiniz?

Açıkçası şu tarz bu tarz diye kendimi bir kalıba sokmadım. Ben böyle biriyim, bu şekilde sanat yapıyorum ve varolan akımların bilinen kısmından yola çıkarak evet sürrealist bir ressam oluyorum. Çok da sevdiğim bir tarz. Altyapısında beslenme ihtimalim beğenimden dolayı elbette vardır; ancak geçmişe dönüp baktığımda ilkokulda okuyan bir çocuk tabutun içinden çıkan ölülerin çiçek uzattığını akımları bilmeden çizemez. Dolayısı ile zorlama değil, sonradan oluşan bir kalıp değil. Çok fazla rüya gören ve çevresinde bulunan kişi veya olayları farklı bir bakış ile gören biri olarak beynimin kendi içinde birkaç kişilik konuşması neticesinde böyle resimler

oluşmaya başlıyor. Ressam değil de şair olsaydım, mimar olsaydım da yine bu ruhsal durum içinde olduğum işe yine aynı şekilde etki edecekti. Kendimde sanatımla ilgili olarak en sevdiğim şey altına imza atmadan da bu özgünlüğün tanınması olacaktır. Çünkü sürekliliği var benim işlerimin. Bir kompozisyon oluştururken “ne yapсам” diye kaygıya hiçbir zaman düşmedim. Aksine hiç durmadan üretiyorum. Hayat devam ediyor, dünya dönüyor, dolayısı ile de sürekli bir malzeme söz konusu. Devamlılığı olan diğer üslupların da aynı şekilde olduğunu düşünüyorum . Her zaman insanların gözlerine bakarım ben mesela. Göz öyle bir organdır ki adeta kişinin röntgenini çeker, ağızdan çıkan sesler sadece yardımcı elemanlardır benim için. Ve bu bir ayağımın sapasağlam yere basmasını sağlarken, gökyüzünde dolaşan hayalperest ruhumla güzel bir armoni oluşturuyor ve beni hem realist hem de sürrealist tarza itiyor eğer bir akım diye illa direteceksek.

Ayşe Müftüoğlu bir resim çalışmasına başlamadan önce zihninde neleri kurguluyor, nelerin iç çatışmasını yaşıyor ve bunları tuvale ne ölçüde yansıtıyor?

Bir kere “hadi bugün bir şey kurgulayım.” diye başlamıyorum çalışmaya. O an her nerede olursam olayım bir peçete dahi olsa bulduğum bir şey üzerine anında unutmamak adına bir eskiz yapıyorum. Yalnız kaldığımda da geliştiriyorum. Her gün yaşadığımız 24 saatlik zamanda bir şeyler oluyor



BEN SEVERİM. CANLI OLANI SEVERİM. İNSANI, HAYVANI, DOĞAYI... BUNLAR DA SANATIMI DERİNLEMESİNE ETKİLİYOR, BENİ BESLİYOR. ANCAK BU BESLENİŞ VAROLANI OLDUĞU GİBİ GÖRMEK DEĞİL, GÖRÜLENİN ARKASINI HİSSETMEK

çevremizde ve akıllamaz sinyaller alıyorum. Herhangi bir sevinç ya da hüznümde ardı ardına patlama yaşıyor beynim ve başlıyorum çizmeye. En çok kızdığımda sevdiğim işler çıkartıyorum. Şunu da belirtmek isterim ki asla ben değilim konularım da sürekli . Ben benim, yoldan geçen biriyim,

kediyim, kuşum, masayım ben her şeyim. Kendimi resmimde gizlice bir köşeden her şeyi izleyen bir sandalye olarak bile çizdiğim olmuştur. Herkesin içinde farklı kişilikler vardır; ama bazı insanlarda ben de olduğu gibi daha fazla belirgindir. Ruhsal çatışmalar yaşarım kendi içimde mahkeme kurarım. Dedim ya hani ben her şeyim, herkesin yerine kendimi koyarım asla kimseye kayıtsız kalmam, içselleştiririm. Bu da besin kaynaklarımdan biridir.

Ancak söylemem gerekir ki gündüz bile karanlık yaparım ortamı ve çevremde kimseyi görmek istemem kurgulamaya yaparken. İç dünyama dönmek için uyarıcı bir etken istemem neticede. En güzel de geceleri oluyor bu içe dönüş doğal olarak. Sessizliğin sesi, çalmayan telefonlar ve bir tek sanatım ve

ben başbaşayızdır o anda.

Resimlerinizle sizi izleyenlere, hayata dair ne gibi göndermeler iletiyorsunuz tuvallerinizde? Resimlerinizle kendinizi yeterince ifade ettiğinizi düşünüyor musunuz ?

Hayatı sorguluyorum. Evreni , gizemi, sosyal mesajlar veriyorum kendi dilimde... İfadeleri ele alıyorum mesela. Mesela sözcüklerin sadece sözcük olduğunu değil de hissettirdiğini. Gözlerin görme aracından çok hissetme aracı olduğunu farklı şekilde yansıtıyorum . Ben de uyandırdığı duyguları o an yalın hali değil de binbir türlü hali ile gösteriyorum . Bir kere hayat benim için çok büyük bir oyun. Dünya koca bir satranç tahtası düzlemi gibi geliyor bana ve büyük stratejilerle tamamlanan bir zaman dilimi gibi. Oysa çok basit ve aynı zamanda çok da karışık varlıklarız biz. Bulduğumuz kareyi kendimiz seçiyoruz. Mesela film izlemeyi çok severim, ancak kitap okumak başka bir şeydir. Kahramanları kendimiz oluştururuz zihnimizde. Saçı, boyu, mimikleri ... Yorarız zihnimizi, hayal dünyamızı genişletiriz. Resimlerimin verdiği mesajlarda da aynı şekilde düşünceye itmek istiyorum izleyiciyi. Eğer bir yazar olsaydım anlatmak isterdim olanı biteni; ama ben bir ressamım ve anlatmayı değil anlaşılmayı, çözümlenmeyi beklerim. Üzerinde biraz düşünen, esere önem veren, zaman ayıran hemen herkesin de anlayabileceğini düşünüyorum. Tabii bazı resimlerimin de alt yapısında farklı alanlarda büyük



bir bilgi ve gizemin olduğunu da itiraf edebilirim. Bu noktada yine düşünmeye sürüklemek beni mutlu ediyor. Sonuçta insanın en büyük özelliklerinden biridir düşünmek ve onu aktarabilmek.

Çok yönlü bir sanatçısınız, resim dışındaki etkinliklerinizden bahsedermisiniz?

Öncelikle çok teşekkür ederim. Çok yönlülük mükemmel bir özellik benim için. Ama genel olarak sanatın her kolundan haz alıyorum ve uygulamaya çalışıyorum. İnsan her şeyden biraz da olsa bilgi sahibi olmalı; ancak bir şeyi profesyonel olarak yapmalıdır fikrimce. Bir süredir sanat yönetmenliği yapıyorum. Şimdilerde klip/reklam ağırlıklı, fakat yakında uluslararası bir filmin hazırlık sürecindeyim. Moda tasarımı eğitimi aldım



master olarak. Bu da destekleyici oluyor işimde. Dekorasyon yapıyorum iyi bir mimarlık eğitimim var lisans çıkışım resim olsa da. Aslında herbiri birbirini destekleyen işler. Sanat bütünüyle estetik algı isteyen bir alan. Bu göze hoş gelme durumu beceri

ile birleştiğinde başarı kaçınılmaz oluyor. Ve dizi seneryosu yazıyorum şimdilerde.

Ülkemizde sanata yeterince değer veriliyor mu? Hedefinizin neresindediniz?

**HAYATI SORGULUYORUM.
EVRENİ , GİZEMİ, SOSYAL
MESAJLAR VERİYORUM
KENDİ DİLİMDE... İFADELERİ
ELE ALIYORUM MESELA.
MESELA SÖZCÜKLERİN SADECE
SÖZCÜK OLDUĞUNU DEĞİL DE
HISSETTİRDİĞİNİ...**

Ülkemi çok çok seviyorum. Ülkemi dünyada başarılı türk sanatçı olarak tanıtmaya gayesi içindeyim. Ülkemizde çok başarılı isimler de var ama toplumun genelinde bir sorun var aslında. İnsanların ihtiyaçlarına hiyerarşik bir tabloda baktığımızda fiziksel ihtiyaçların, yani en alt basamakta ihtiyaçlarının giderilmesi gerekiyor ki en üst basamağa karşı ilgi duyulmaya başlansın. Bu aslında ülke sorunu diyebiliriz . Sanata, bilime ilgili toplumların gelişmesi, büyümesi kaçınılmaz olur.

Günümüzde “sanat kavramı kolaylıkla sahipleniliyor. Bu durumu düzeltmek için ne yapılmalı? Sizce gerçek sanatçı nedir?

Sanat geniş bir alanı kapsıyor. Ancak herkes sanatçı olamaz. Sanatçı, sanatının devamlılığını hiç zorlanmadan hayatının sonuna kadar icra eden kişidir, oluşturandır, yenilikçidir , farklı düşünerdir, ışık tutandır. Elbette



güzel cover yapanlar var, elbette harika röprodüksiyon yapanlar var. Ancak bu ne denli kişiyi sanatçı yapar düşündürücü bir durum. Başarılı bir işin taklidi benim çok da hoşuma giden bir tutum değil. Cover bir şarkıyı çok iyi seslendiren kişi şarkıdır mesala. Sanatçı olmak onu bütünü ya da çoğunluğu anlamında ele almış, onu oluşturmuş olmaktadır. Otodidaktik (alaylı) bir yapıda kendini geliştirip harika işler çıkartan sanatçılar var elbette. Sanatçı olmak kişinin kendini içinde beslemesi ve büyütmesi ile başlar. Farkındalıklar başlar. Bunu teknik eğitimlerle de desteklediğimizde işte gerçek

bir sanatçı ortaya çıkar. Her fırçayı eline alan ressam değildir, mikrofonu eline alan şarkıcı değildir, birkaç uyumlu söz yazar da şair değildir. Sanatı doğru anlamayan yok olmaya mahkum, kendini kandıran bireylerdir.

Çok önemli bir projede yer aldınız. Russel Crowe’un “Son Umut” filminde sanat ekibinin içindeydiniz. Bu süreç nasıl gelişti ve orada nasıl bir sanatsal aktivitede bulundunuz?

Ekipte iki ressamdan biriydim. Hayatımın en güzel anlarına şahitlik ettim diyebilirim. Gerçekten harika bir tecrübeydi

benim için. Çok profesyonel bir ekipti ve herkes elinden gelenin en iyisi yaptı. Görsel anlamda akla gelen yahut tahmin edilemeyen her şey sanat ekibinin elinden geçiyor mesela. Kışın yemyeşil ağaçlar, var olmayan bahçe duvarları , dev kayalar, mezarlıklar, tahtlar, Osmanlıca yazılmış pankartlar,kağıtların sarartılmasına dek,çanak çömlek her ne varsa belli tekniklerle ve çok büyük emekler ile sanat ekibinin elinden geçiyor. Sanat ekibi malzemeyi ortaya koyan, görsel showu yapandır. İyi malzeme ve iyi aşçı ile iyi yemek yapılır mesela. İşimiz çok keyiflidir; ama çok da risklidir. Biz hep farklı düşünen, kusursuz uygulayan kişiler olmalıyız sanat ekibi olarak. Her detaya dikkat etmeliyiz ki dikkatli izleyici o derinliği en gerçek boyutu ile kusursuz şekilde izlerken etki altında kalabilmelidir.

Filmin çekim sürecinin ne kadarında yer aldınız? Film setleri ile ilgili izlenimlerinizi aktarır mısınız?

Başından sonuna yer aldım diyebilirim. Sanatın bu alanında yer aldığımdan beri saygım ve takdirim inanılmaz arttı diyebilirim. Hiç kolay değil, hiç basit bir iş değil film. Set öncesi sanat ekibinin uzun saatleri ve ayları içeren bir hazırlık süreci vardır. Öncesinde storyboardlar çizilir ve o çizimlere uygun olan insan elinin değdiği her şey gerçek algısı yaratacak şekilde bizler tarafından dönüştürülmeye başlar. Çoğu gerçeğinden ayırt edilemeyen ancak sonrasında genelde imha edilen yapılarıdır bunlar. Büyük emek, büyük

masraf, stres ve heyecanın birlikte olduğu muazzam bir süreçtir bu. Eğer yaptığımız iş uluslararası bir işse sanat yönetmenleri tarafından onaylanır ve bu aşamada bazen ekstraya bazen de eksiltmeye giden bir yolculuk çekimlere doğru hızla yaklaşır. Sonra set başlar ve oyun başlar. Büyük bir titizlik ile her yapılan işin belli bir bitiş süresi vardır. Kamera arkası çok büyük bir kadro ve koşturma içinde geçer. En güzelini uygulamak kaygısı yaşanırken bir yandan zaman yarışdır bu süreç. Her güzel kare büyük haz kaynağımız demektir.

Herhangi bir yerli film setinde buldunuz mu? Eğer bulduysanız iki set arasındaki belirgin farklılıklar nelerdir?

Hayır, çalışan olarak bulunmadım. Ziyaretçi oldum. Ancak zaten “Son Umut” ortak bir yapım, biliyorsunuz. Yerli-yabancı olarak yorum yapmak istemiyorum bu konuda. Herkes sette elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyor kendi alanında nihayetinde . Ancak yabancıların maddi anlamda olanaklarını göz ardı etmemek gerekiyor. Yerli işlerin bütçeleri çok çok düşük. Maalesef bu vesile ile set içerisinden çok farklılıkların beyinlerde olduğunu söylemeden geçemem. Hollywood denilen bir gerçek var hayranlıkla takip ettiğimiz. Ama inanın başarılı işler yadsınamaz bir gerçek evet, ama o başarıya götüren koca bir gerçek de maddi koşullardır. Film yapım bütçelerinin çok yüksek oluşu tüm ekibi en güzel işi uygulamaya doğru iter ister istemez. Eğer ülkemizde bu durum iyileştirilemezse kendi



filmimizi kendimiz izlemez hale geliriz. Kötü setler, mutsuz çalışanlar ve düşük izlenme oranları gibi bir sonuçla karşı karşıya kalırız.

Film ekibinde ki bir sanat yönetmeni özellikle neleri şekillendiriyor?

Sanat yönetmeninin kamera arkasındaki rolü çok büyük .

Senaryo , yönetmen, oyuncular , storyboardlar, göze değen her şey sanat yönetmeninin kontrolü altında olmalıdır. Tümüne vakıf olmalıdır sanat yönetmeni. Film bir ekip işidir. Sanat ekibini yöneten kişi de sanat yönetmenidir. Tüm estetik sorumluluğu üstlenir, ekibi ve yapılan işleri iyi yönetmeli zamanı

iyi ayarlamalı ve olası durumlarda b planı, c planı üretebilmeli ve uygulatabilmelidir.

Bazı okullarda sanat öğretmenliği görevleri üstlendiniz. Bu çalışmalar devam ediyor mu ?

Evet, bir kolejde görsel sanatlar öğretmenliği yaptım,

SANAT GENİŞ BİR ALANI KAPSIYOR. ANCAK HERKES SANATÇI OLAMAZ. SANATÇI, SANATININ DEVAMLILIĞINI HIÇ ZORLANMADAN HAYATININ SONUNA KADAR İCRA EDEN KİŞİDİR, OLUŞTURANDIR, YENİLİKÇİDİR, FARKLI DÜŞÜNENDİR, IŞIK TUTANDIR.



çok da keyifli yıllar geçirdim. Ve uzun yıllardır dünyanın tüm güzel sanatlar üniversitelerinin, tüm sanat bölümlerine portfolyo ve teknik eğitimlerini kendi atölyem olan Nişantaşı 'nda bulunan 11 Art Studio'da veriyorum ve vermeye de devam edeceğim. Tabii ki yetişkin eğitimlerim de hızla devam ediyor. Ama henüz oluşmaya başlayan bir kitle var ve bizlerin yönlendirmesi ile yollarına yürüyecek olan çocuklar ve gençler... Bence sanat farkındalığını oluşturmak en çok okullarda sağlanıyor; ancak eğitim sistemimizde sanat eğitime çok daha zaman verilmesi taraftarıyım. Kitlelere ancak ve ancak bu şekilde ulaşabiliriz çünkü. Sanat dersleri evet rahatlatmakta büyük rol üstleniyor; ancak içinde matematiği de, mantığı da, kültürel birikimleri de barındırıyor. Olanı anlamda yansıtma olayı olsa da resim, altyapısında müthiş bir planlama işidir aslında.

Öğrencilerinize sanatı nasıl tanımlıyorsunuz ? Belli bir müfredat içinde mi kalyorsunuz ? Başka bir ifade ile sanatınızdaki özgürlüğü yansıtabiliyor musunuz?

Sanat imgenin dışavurumudur. Bazen somutun karmaşıklarıyla farklı disiplinler ile soyutlaştırılması, bazen de soyut olanın (rüya, düşünce...) bir zeminde somutlaştırılarak aktarılma olayıdır. Sanat toplumun yansımasıdır. Ruhsal hazdır, gelişim düzeyidir, düşündürücüdür, aynadır. Sanat özgürlüğü sever. Kalıplara sığmaz. Müfredat kabul etmez. Ben de uyguladım diyemem. Her yıl aynı konuların ezbere dayalı durumunu sanatın tam içinde olan biri olarak kabul edemedim hiçbir zaman. Güzel bir müzik ile besledim öğrencilerimi resim yaparken her zaman. Onlara belli kalıplara hapsolmemayı hedef kıldım.

Bu kalıpları aşmak bizleri daha iyiye, ileri bilgi ve farkındalığa götürüyorsa hep bir yerine beş öğretmeyi sanatı yaşatmayı amaç edindim kendime. Çok da başarılı oldum, her daim aldığım dönütlere baktığımda. "Çocuğumun önceki yıllarda asla sevmediği resim dersini sevdirecek resmen sanatçı çıkardınız, dersinizi ipe çekiyor öğrenciniz" diyen bir velinin dönütü en çok aklımda kalandır. İnsan beyni en iyi bilgisayar ve onlara ne kadar bilgi aktarırsanız o kadar geliştirirsiniz aslında. Ben hakkımı hep öğretmek ve aktarmaktan, onları ileri seviyeye taşımaktan yana kullandım. Önce kendim atölyelerimi hep sevdim, gözleri önünde her zaman çizdim, idol olmayı yeğledim, iştahlandırdım ve hep güzel izler bırakarak, başarılı mezunlar verdim.

"Sanatta hedefler sınırsızdır" ilkesinden yola çıkarsak, gelecekte Ayşe

Müftüoğlu neler yapacak ?

Öncelikle hiçbir zaman insan "tamam,oldum " dememeli. Bu tüm meslek grupları için geçerli bir durum. Kişi her zaman kendime ne katarım,ülkeme nasıl faydalı olurumun peşine düşmeli. Ben dememeli, biz demeli. Ülkemi çok seven milliyetçi yapıda biriyim. Çok başarılı beyinler, müthiş yeteneklerimiz var. Başarımın en büyük parçalarından biri pes etmemektir. İdealist davranmak gerekir. Zorlanıldığı zaman kenara çekilmemek gerekir. Ülkemiz adına çok çok başarılı isimler yetiştirmeye devam etmek hayatta varoluş amaçlarımdan biri olarak geliyor ve bu yolda hızla ilerlemeye devam edeceğim. Kendi sanatımı ise dünyaya duyurmak en önemli hedeflerim arasında. Bunu mutlaka yapacağım . Çok çalışarak, hep üstüne bir tane daha ekleyerek , asla yılmayarak dünyada kalıcı eserler bırakmak niyetindeyim.

NAZİK, NEŞELİ VE DOST: BERNESE DAĞ KÖPEĞİ



Tuncer TAŞDÖĞEN



Isviçre Alpleri'nden dört Sennenhund tipi köpek türünden biri olan Bernese Dağ Köpeği büyük boy sınıfında olmasına rağmen son derece sevimli ve nazik bir dosttur. 2000 yıl önce Romalılar tarafından İsviçre'ye getirilen son derece zeki ve güçlü olın Bernese dağ köpekleri, Romalılar tarafından savaş köpekleri olarak kullanılmış ve boyunlarına demir yakalıklar takarak onları savaşa sürmüşlerdi. 18 yüzyıl tablolarında sıkça

rastlanan Bernese, 19 yüzyılda farklı ırktan köpeklerle çiftleştirilmeleri sonucu ırklarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardır. Profesör Albert Heim, Franz Schertenlib önderliğinde bir grup biliminsanın çabalarıyla önce kalan örneklerin toplanmasıyla ayrı bir ırk olarak stabilize edilmiş ve ırkın korunmasını kanunlarla sağlamak için çalışmalar yapmışlardır. Bernese Mountain Dog, adını ırkın yaygın olarak bulunduğu Berne kantonundan

Boy ve kilo aralığı
Erkekler, 64-70 cm.
Dişiler 58-66 cm.
Ağırlık
Erkekler 35-55 kg.
Dişiler 35-45 kg.

almıştır. Bu güçlü ve zeki köpek, koyun ve sığırların sürülmesinde, yük taşımada ve özellikle çiftlik köpeği ve bekçi köpeği olarak kullanılmaya başlanmıştır. Son derece sadık

bir yapıya sahip olan köpek, kibarlığı ve neşeli doğasıyla iyi bir aile köpeğidir.

Fiziksel yapısı

Diğer Sennenhund' tipi köpeklerde olduğu gibi, Bernese dağ köpeği, kendine özgü üç renkli ve soğuğa dayanıklı iki kat bir kürke sahiptir. Köpeğin göğsünde, başında ve patilerinde beyaz, iki gözün hemen üzerinde, yanaklarda, göğsün iki yanında, kuyruk altında ve bacaklarda pas rengi tüyler vardır. Kürkü genelde düz, yer



yer dalgalı ve orta uzunluktadır. Büyük kafasını alındaki hafif bir kırışıklık tamamlar. Orta büyüklükteki üçgen kulakları düşük, koyu renkli gözleri ise oldukça nazik ifadelidir. Siyah bir buruna sahip olan Bernese çok güçlü bir çene yapısına sahiptir. Dişler makas gibi kapanır. Beden, geniş ve derin bir göğüs eşliğinde sağlam ve güçlüdür. Göğüs çizgisi en az dirseğe kadar iner. Kuyruk uzun, tüylü ve sakinken aşağıya doğrudur.

Karakteristik yapısı

Belirgin bir saldırgan yapıları olmayan Bernese, son derece zeki, sadık, eğitimi kolay, koruma duygusu yüksek beklçi köpekleridir. Nazik ve neşeli yapılarıyla çocuklarla çok çabuk dost olurlar. İyi huylu yapılarıyla yabancılarla yaklaşmalarında sorun yaşamazlar. Özellikle

sokak köpekleri ve diğer hayvanlarla iyi geçinirler. Ancak belirgin bir tehlike anında koruma amaçlı olarak saldırganlaşırlar.

Bernese, ev ortamına çok çabuk uyum sağlasa da aslında açık alan köpeğidir. Ev yaşamında orta derecelik bir hareketlilik sağlarlar. Açık alanda büyüklüklerine rağmen inanılmaz hızlı ve güçlü bir yapıya sahiptir. Yürüyüş yapmayı çok seven bu ırk sahiplerine yakın bir biçimde gezerler. Düzenli olarak egzersize ihtiyaç duyarlar.

Sağlık

Kanser, genel olarak köpekler için en önde gelen ölüm nedenidir, ancak Bernese Dağ Köpekleri diğer ırklardan çok daha yüksek ölümcül kanser oranına sahiptir; ABD,



Kanada ve İngiltere'deki araştırmalarda, Bernese Mountain Dogs'un neredeyse yarıya yakınının kanserden öldüğü tespit edilmiştir. Bununla birlikte Bernese Dağ Köpeği'nin karşılaşılabileceği kalıtsal tıbbi problemler arasında malign histiyositoz,

hipomiyelinojenenez, ilerleyici retina atrofisi, katarakt ve hipoadrenokortizm yer almaktadır.

Bernese, benzer boyuttaki diğer ırklara ve genel olarak safkan köpeklere oranla, kısa ömürlü köpek ırklarından biridir. Bernese Dağ Köpeğinin ortalama yaşam süresi yaklaşık 7-8 yıldır. Benzer büyüklükteki diğer ırkların çoğu, ortalama 10-11 yıllık ömür süresine sahiptir. 2004 yılında İngilterede yapılan bir araştırmada en uzun süre yaşayan bazı Bernese Dağ Köpeklerinin, 15,2 yaşında tespit edilmiştir.

Bakım

Bernese Dağ Köpekleri yıl boyunca tüy döker. En yoğun tüy dökme mevsimsel değişimler sırasında gerçekleşir. Dökülen tüy miktarını azaltmak için genellikle haftada bir kez, ilkbahar ve sonbaharda ise kürkünü daha fazla fırçalamak gerekir.



ADRIYATİK'İN İNCİSİ: HIRVATİSTAN



Tuncer TAŞDÖĞEN

AVRUPA KITASI'NIN, ORTA AVRUPA, BALKANLAR VE AKDENİZ'İN KESİŞME NOKTASINDA BULUNAN HIRVATİSTAN, EŞSİZ DOĞAL GÜZELLİKLERİ VE TARİHİ ESERLERİYLE, ORTAÇAĞIN DOKUSUNU GÜNÜMÜZE KADAR TAŞIMAYI BAŞARAN VE ÖZEL BİR KONUMA SAHİP NADİR ÜLKELERDEN BİRİ DURUMUNDA. ÜLKENİN EN BÜYÜK ŞEHİRİ ZAGREP'İN BAŞKENT OLDUĞU HIRVATİSTAN, BİNDEN FAZLA ADASI VE 56.594 KM²LİK YÜZÖLÇÜMÜYLE 'ADRIYATİK' TARZINI BARINDIRAN ÖZELLİKLERE SAHİP. 4.5 MİLYONA YAKIN NÜFUSUYLA 1991'DE, DÖNEMİN YUGOSLAVYA SOSYALİST FEDERAL CUMHURİYETİ'NDEN AYRILAN HIRVATİSTAN, 1 TEMMUZ 2013 TARİHİNDE AVRUPA BİRLİĞİ'NİN 28. ÜYESİ İLAN EDİLEREK 2014 YILINDA TAM ÜYE OLARAK BİRLİĞE KATILDI VE YÜKSELİŞİNİ SÜRDÜRMEYİ BAŞARDI...



Geçmişi 7. yüzyıla dayanıyor

Hırvatistan'ın Balkanlar'daki temelleri, Slavların bir kolu olan Hırvatların 7. yüzyılda bugünkü Hırvatistan olan bölgeye yerleşmesine dayanır. 9. yüzyılda iki düklükten oluşan devlet, Tomislav'ın 925 yılında ilk kral olmasıyla birlikte krallığa dönüştü. Hırvatistan Krallığı 2 yüzyıla yakın bir süre bölgede egemen olmayı sürdürmüş, Kral IV. Petar Kresimir ve Dmitar Zvonimir dönemlerinde altın çağını yaşayarak sınırlarını genişletmiştir. 1091 yılında Macarlar tarafından toprakları

işgal edilen Hırvatistan, 1102 yılında Macaristan Krallığı ile birleşmek yolunu seçmiştir.

15. yüzyıla yaklaşıldığında Osmanlı İmparatorluğu Balkanlar'da etkisini hissettirmeye başlar. 1493'te Kırbova, 1526'da Mohaç savaşında Hırvatistan Osmanlı imparatorluğu karşısında ağır yenilgiler alarak Habsburg Hanedanlığı'nın himayesi altına girmek zorunda kalır. 16. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu Hırvatistan'ın büyük bir bölümünü ele geçirir ve ardından Slovenya, Batı Bosna ve Lika da Osmanlı

hakimiyetine geçer. 1566 yılında Kanuni Sultan Süleyman Zigetvar'ı da Osmanlı topraklarına kattar...

1683 yılında Osmanlı İmparatorluğu Viyana'yı ikinci kez kuşatır. Ama bu kuşatma da başarısız olur ve Osmanlı İmparatorluğu artık Hırvatistanı elinde tutmakta güçlük çeker. Nitekim 1699'da Dalmaçya kıyıları Venedik Cumhuriyeti'ne bırakılır. 19. yüzyıla gelindiğinde Hırvatistanın büyük bir bölümü artık Avusturya İmparatorluğu'nun parçası olur...

Birinci Dünya Savaşının

ardından Hırvat Meclisi, 29 Ekim 1918'de Avusturya ve Macaristan ile olan bağlarını kopararak bağımsızlığını ve Sırp, Hırvat, Sloven krallığına bağlandığını ilan eder. Daha sonra bu krallık Yugoslavya adını alır.

Nazi işgalinde geçen yıllar

İkinci Dünya Savaşı sırasında Yugoslavya'nın Almanya tarafından işgal edilmesinden bir süre sonra, 10 Nisan 1941'de Zagreb'de bir Bağımsız Hırvatistan Devletinin kurulduğu ilan edilir. Bu devlet



İtalya ve Almanya tarafından hemen tanınır. Yeni devletin başına getirilen, Ustana adlı Alman yanlısı terör örgütünün lideri Ante Paveliç şiddete dayalı bir diktatörlük rejimi kurar. Savaş sırasında komünist partizanlar birçok bölgeyi ele geçirirler. Bu bölgelerde “Ulusal Kurtuluş Konseyi” adında birlikler kurulur. Zagreb’in 1945’te partizanların eline geçmesinden sonra Konsey halk hükümeti halini alır. Daha sonra bir halk cumhuriyeti olarak Yugoslavya ile birleşilir.

Etnik savaşlar Yugoslavyayı bölüyor

Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti Josip Broz Tito’nun ölümünden sonra artan etnik çekişmeler yaşamaya başlar. Ardından

giderek artan ekonomik bunalım ve Doğu Avrupa’daki değişiklikler nedeniyle 1980’lerin sonlarından 2000’li yıllara kadar yaklaşık 20 yıl süren kanlı bir süreç yaşanır ve sonunda yedi ayrı egemen ülkeye bölünür.

Ekonomisi turizme dayanıyor

Hırvatistan bugün oldukça yüksek hayat standartları, ortalama ömür, okur-yazarlık oranları ve gelir dağılımıyla Orta Avrupa ülkeleri arasında yüksek eğitim, sağlık, yaşam kalitesi ve ekonomik dinamizm standartlarına sahip bir durumda bulunuyor. IMF tarafından gelişmekte olan ülke olarak sınıflandırılan Hırvatistan, Dünya Bankası tarafından yüksek gelirli ekonomi olarak



tanımlanmaktadır. Hırvatistan Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, NATO, Dünya Ticaret Örgütü ve CEFTA üyesi olup Akdeniz Birliği’nin kurucu üyelerindedir. 1 Temmuz 2013

tarihinden itibaren ise Avrupa Birliği üyesi olmuştur.

Tarih ve doğa merkezi

Hırvatistan, meşhur Ortaçağ kentleriyle Orta Avrupa’nın

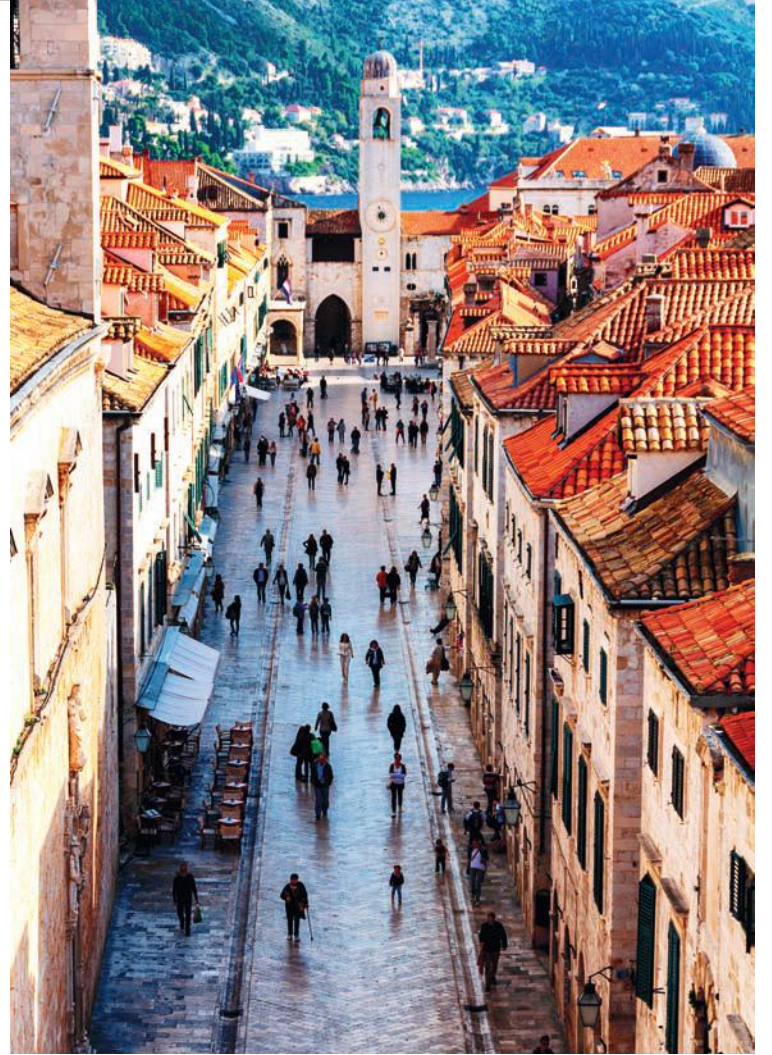
en turistik ülkelerinden biridir. Zagreb, Split, 'Adriyatik incisi' Dubrovnik ve Zadar gibi turizm potansiyeli yüksek bölgelere sahip olan Hırvatistan, her yıl yüz binlerce turist ağırlamaktadır.

Zagreb: 1.1 milyonluk nüfusuyla Hırvatistanın en büyük şehri konumundadır. Kent, Gornji grad, Donji grad olmak üzere iki bölüme oluşur. Özellikle Gornji grad, kentin ortaçağdan kalan eserlerinin en yoğun olduğu bölgedir. Şehir merkezi Trg Bana Jelacica, sizi özellikle ülkeyi Osmanlı tehdidinden koruyan önemli bir asker olan Josip Jelačić'in at üstündeki muhteşem heykeliyle karşılayacaktır. Meydana doğru ilerlediğinizde gotik tarzın en önemli eserlerinden Aziz Stephen Katedrali hemen dikkatinizi çekecektir. Zagreb'in gözbebeği konumunda olan katedral 1880 ve 1906 yılları arasında inşa edilmiş ve Hermann Bolle tarafından dizayn edilmiştir. 105 metrelik yüksekliği, muhteşem kuleleriyle görkemli bir yapısı olan katedral, Macar hükümdarları Aziz Stephen, Ladislaus ve Meryem Ana'ya ithaf edilmiştir. Aynı şekilde birbirinden farklı 2 görkemli kulesiyle Agreb Katedrali de mutlaka görülmesi gereken eserlerden biridir. İlerledikçe kendinizi şehrin en renkli yerlerinden biri olan Dolac pazarında bulacaksınız. Burada hem kendinize hediyelik eşyalar alabilir, hem birşeyler yiyebilir, hem de Hırvatistanın tarihine yolculuk

yapabilirsiniz. Pazardan sonra Tkalciceva Ulica sokağında sizi 13. yüzyıldan kalma üzerinde Meryem Ananın bir resmi olan kent kapısı karşılayacaktır. Donji grad tarafında ise devlet başkanlarının kullandığı Banski Dvori binasını görebilir, özellikle tavan süslemeleriyle ünlü St. Mark kilisesini ziyaret edebilirsiniz. 100 yıllık tarihi fönüküler sistemini kullanarak Lotsscak Kulesine mutlaka çıkın. Zagreb tüm güzelliğiyle kuş bakışı gözlerinizin önünde olacaktır. Bunların dışında şehrin en önemli eğlence merkezi Tkalciceva, The Well of Life, King Tomislav Square, St. Mark's Square, Tunel Gric Lower Town, Statue of Kumica Barica, Medvedgrad Castle ve Jarun Lake mutlaka gezilmelidir.

Dubrovnik: Eski adıyla Ragusa, Hırvatistan'ın Adriyatik Denizi sahilinde bulunan, Orta Çağdan kalma tarihi eserleri günümüze kadar taşımayı başarmış dünya turizminin en önemli şehirlerinden biri konumunda. Özellikle Game of Thrones dizisiyle iyice ünlü şehir her yıl milyonlarca turisti ağırlıyor. 15. yüzyıldan kalma surları, Rönesans mimarisine sahip yapılarıyla Dubrovnik ziyaretçilerini bambaşka bir zamana taşıyarak adeta zamanda yolculuk hissi veriyor.

Nüfusu 49 bin olan Dubrovnik, Hırvatistan'ın 1991'de Yugoslavya'dan ayrılışı sırasında çıkan iç savaşta, Sırp saldırıları nedeniyle tarihi eserlerinde önemli ölçüde zarara uğradı. UNESCO'nun başlattığı restorasyon çalışmaları



ile de 2005 yılı itibarıyla şehir eski görünümünü büyük ölçüde kazandı. Plaj ve botanik bahçeleriyle Lokrum adası, şehri çevreleyen surlar ve Dubrovnik katedrali ile ünlü şehrin tarihi alanları 1979 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası olarak ilan edildi.

Hırvatistanda zamanınızın çoğunu buraya ayırmalısınız. Çünkü şehir gerçekten neden Adriyatikin incisi olduğunu gözler önüne seriyor. Mutlaka gezilmesi gereken yerleri şu şekilde sıralayabiliriz;

Eski Şehir Surları; Dubrovnikin en önemli

yerlerinden biri olan surlar 13. yüzyılda kenti denizden gelebilecek tehlikelere karşı korumak amacıyla inşa edilmiş. Bazı bölümlerinde yüksekliği 25 metreyi bulan surların, kara tarafındaki bölümlerinin genişliği 4-6 metre arasında değişiyor. Deniz tarafında ise genişlik, 1,5 metreden başlayıp 3 metreye kadar ulaşıyor. Surların kuzeyine güvenliği daha da artırmak amacıyla Minçeta Kulesi, doğuda Revelin Kalesi inşa edilmiş. Güneydoğusunda ise Saint John Kalesi yükseliyor. Limanın güvenliğini Revelin Kalesi korurken, batısında ise



Bokar ve Lovrijenac kaleleri bulunuyor.

Stradun Caddesi Tarihi bölgenin tam ortasından geçen Stradun Caddesi, ziyaretçiler tarafından en fazla ilgi gösterilen ikinci turistik bölge konumunda. Pile Kapısı'ndan limana kadar uzanan 300 metre uzunluğundaki caddeye giriş yaptıktan sonra Büyük Onofrio Çeşmesi'ni, Saat Kulesi'ni, Sponza Sarayı'm, St. Blaise ile Fransisken kiliselerini, Dominikan Manastırı'nı ve

Orlando Sütunu'nu ziyaret edebilirsiniz. Cade üzerinde birbirinden güzel kafelerde dinlenebilir, gün batımının eşsiz güzellikteki yansımalarını izleyebilirsiniz.

Fransisken Manastırı Pile kapısı yakınındaki manastırın inşası 13. yüzyılda başlamış. Yapım süreci, çeşitli nedenlerden dolayı birkaç yüzyıl süren manastırın içerisinde bulunduğu dini komplekste ayrıca bir kilise, eczane ve kütüphane bulunuyor.

Lovrijenac Hisarı Game

of Thrones'un dizisinin çekimleriyle iyice ünlünen Lovrijenac Hisarı, Dubrovnik şehir surlarının batı kısmında bulunuyor. Pile Körfezi'ne giriş çıkışı kontrol ettiği için "Dubrovnik'in Cebelitank'ı" lakabıyla da anılan üçgen planlı kale, günümüzde Red Bull Yamaç Yarışı Dünya Serisi'nin bir etabına ev sahipliği yapıyor. Kale ayrıca Dubrovnik Yaz Festivali kapsamında çeşitli konser ve tiyatro organizasyonları için de

kullanılıyor.

Eski Liman Dubrovnik'in deniz ticareti aracılığıyla dünyaya açılmasını sağlayan Eski Liman, günümüzde ortaçağ görünümüyle ziyaretçilerini adeta büyülüyor. Limanın savunması için inşa edilen St John ve Revelin kaleleri ile Luke Hisarı görkemli yapısıyla dikkat çekiyor. Özellikle günbatımını izlemek, güneşlenmek ve fotoğraf çekmek için ideal.

Rektör sarayı: 13. yüzyılda Gotik, Barok ve Rönesans stilleriyle karma olarak inşa edilen Rektör Sarayı, Ragusa Cumhuriyeti tarafından atanan kent yöneticisinin ikametgâhı olarak kullanılıyor. Saray, günümüzde inşasından 200 yıl sonra gerçekleştirilen yenileme çalışmalarıyla bugünkü görünümünü almıştır. Kültürel Tarih müzesi olarak kullanılan binada portrelerden, arma ve metal paralardan, Ragusa'nın tarihine dair bilgiler barındıran çeşitli kaynaklara kadar birçok eser sergileniyor.

Sponza Sarayı: 16 yüzyılın başlarında Paskoje Miličević Mihov'un tasarımına bağlı kalınarak inşa edilen saray



Divona adıyla da anılıyor. Bina ilk zamanlar gümrük ofisi, silahlık, banka ve okul olarak kullanılsa da daha sonra Ragusa Cumhuriyeti'nin en önemli kültür merkezlerinden biri olmuştur. Sarayın girişinde 1991-95 yılları arasında şehri savunurken hayatını kaybedenler için 'Dubrovnik'in Savunucuları Anı Odası' bulunuyor. Sarayın ziyarete kapalı üst katları ise şehrin 1000 yılına uzanan geçmişinin arşivlendiği bölümler olarak hizmet veriyor.

Büyük Onofrio Çeşmesi:

1483 yılında Tramontelu Andreucius Bulbito ve Onofrio Giordano della Cava tarafından inşa edilen Büyük Onofrio Çeşmesi kentin su dağıtım sisteminin en önemli parçalarından biri. Muslukların bağlı olduğu değişik mask figürleriyle bezeli çeşmede 16 adet musluk bulunuyor. Çeşme inşa zamanında boşa akan su için mimarlarının cezalandırıldığı çeşme olarak da bilinir.

Dubrovnik Katedrali:

İnşası 7. ve 12. yüzyıllar

arasında, uzun bir zaman diliminde devam eden Dubrovnik Katedrali, günümüzdeki görünümünü 1667-1713 yılları arasındaki yapımla kazanmış bulunuyor. Romanesk tarzda inşasına başlanan katedralin tasarımına daha sonra barok bölümler eklenerek günümüzdeki görünümünü almıştır. Özellikle Tommaso Napoli'nin barok tasarımlarıyla katedral daha aydınlık bir yapı haline dönüşmüştür. Katedralin en önemli eserlerinden biri Venedikli ressam Titian tarafından resmedilen "Hazreti Meryem'in Göğe Yükselişi" tablosudur. Ayrıca katedraldeki hazine odasında altın ve gümüşten yapılmış 150'den fazla dini eser sergileniyor.

Lokrum Adası:

Dubrovnik'in en önemli gezi merkezlerinden biri olan Lokrum Adası, muhteşem doğası, sık ormanları ve büyüleyici sahilleriyle öne çıkıyor. Adaya Ploče Kapısı yakınındaki Eski Liman'dan hareket eden teknelerle 10



dakikada ulaşıyor. Adanın en önemli eserlerinden olan Benediktin Manastırı günümüzde restoran olarak kullanılıyor. Manastırın içindeki botanik bahçesini dolaşabilir ya da Game of Thrones çekimlerinin yapıldığı bölümleri gezilebilir ve demir tahta oturabilirsiniz. Adanın ortasında yer alan Fort Royal'den adanın Eski Şehir manzarası sizi etkileyecektir. Adada iki plaj bulunuyor. Feribot iskelesinin solundan devam ettiğinizde

ünlü 'Çıplaklar plajı'na ulaşabilirsiniz. Çıplak yüzmek istemiyorsanız uğrak noktanız Ölü Deniz olacaktır...

Bunların dışında Teleferik, Banje Beach, Çan Kulesi, Mljet Adası, Lapad Yarımadası, Aziz Blaise Kilisesi, Orlando Sütunu, Pile Kapısı ve Elafiti Adaları mutlaka ziyaret edilmelidir. Ayrıca 2 Saatlik Game of Thrones Turu ve Dubrovnik'ten Günübirlik Karadağ Gezisi turları ilginizi çekecektir.

Dubrovnik Hırvatistan'ın



ziyaret edilmektedir.

Pula Arena: Hırvatistan'ın Pula kentinde bulunan arena, ülkenin en eski yapılarının başında gelmektedir. MÖ 27 ve 68 yılları arasında inşa edilen Pula Arena Roma döneminden günümüze kadar ayakta kalabilen 200 amfityatrodan biridir. 30 metre yükseklikte arenada 72 adet kemer bulunuyor.

İvan Mestrovic Galerisi

20 yüzyılın en önemli sanatçılarından Hırvat asıllı ABD'li dünyaca ünlü ressam, mimar ve heykeltıraş İvan Mestrovic'in eserlerinin sergilendiği galeri Split şehrinin sanat anıtı olarak nitelendiriliyor. Galerinin daimi koleksiyonunda, sanatçının heykel, çizim, tasarım, mobilya ve mimari eserleri yer alıyor. Bronz, mermer ve ahşaptan yapılan eserlerin özel ilgi gördüğü galeride 192 heykel, 583 çizim, 291 mimari plan ve 4 resim yer alıyor.

Eufrazijeva Bazilikası

Porec kentinde bulunan yapı Meryem Varsayım Katedrali Bazilikası olarak da adlandırılıyor. Erken Bizans mimarisinin en özel örneği olarak gösterilen bazilika 4 yüzyılda inşa edilmiş ve 1997 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmeyi başarmıştır.

Hvar Adası

Adriyatik Denizi'nin 298 kilometrelik yüzölçümü ve muhteşem manzarasıyla en önemli adalarından biri konumundadır. 12 bin nüfuslu adada meyve ve



en görkemli bölgesi olarak öne çıksa da, diğer şehirlerinde de görülmeye değer birçok eser sizi bekliyor. Bunların bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

Diocletianus Sarayı:

4. yüzyılda Roma Kralı Diocletianus tarafından inşa ettirilen saray Split şehrinin en önemli eserleri arasında yer alıyor. 40 bin metrekarelik bir alan içinde bulunan saray, 16 kulesiyle muhteşem bir görüntü sunuyor.

Plitvice Gölleri:

Hırvatistan ve Bosna-Hersek arasında birkaç gölden oluşan ve iki ülkeye de sınırı olan muhteşem bir doğa harikası konumundadır. 294,82 kilometrekarelik bir alanı içine alan bölge Güneydoğu Avrupa'daki en eski ulusal parklardan biri olarak ünlenmiştir. 1979 yılında UNESCO Dünya Kültür Mirasları listesine giren Plitvice Gölleri, flora örtüsü, vadileri ve şelaleleriyle her yıl ortalama 1 milyondan fazla kişi tarafından





zeytin yetiştiriciliği balıkçılık yapılmaktadır. Her yıl yüzbinlerce insanın ziyaret ettiği adanın en önemli gelir kaynağı ise turizmdir.

Kamerlengo Kalesi

Hırvatistan'ın Trogir kenti sınırları içinde bulunan kale 15. yüzyılda Venedikliler tarafından inşa edilmiştir. Veriga Kulesi'nin genişletilmesiyle oluşturulan kale, Hırvatistan'ın önemli

tarihi ve turistik yerlerinden biri durumunda bulunuyor.

Korcula Adası Marco Polo'nun doğum yeri olarak bilinen Korcula adası ormanları, üzüm bağları, zeytin bahçeleri, kumsalları ile ünlüdür.

Mutfağı renkli

Hırvat mutfağı ülkenin tarihi gibi oldukça zengindir. Farklı millet ve kültürlerin

etkilerine Hırvat mutfağında da rastlamak mümkün. Antik Yunan, Roma İmparatorluğu, İtalyanlar, Türkler ve Fransızlar Hırvat mutfağının zenginliğini sağlayan başlıca bileşenlerdir. Günümüzde Hırvat mutfağını iç bölgeler ve kıyı kesimleri olarak sınıflandırabiliriz. Kıyılarda daha çok Akdeniz mutfağına has lezzetler yaygınken, iç kısımlarda ise karasal lezzetler

çoğunluktadır. Hırvatistan'ın hemen hemen her yerinde yiyeceğiniz yemeklerin her zaman taze, mevsiminde ve organik sebze meyvelerden oluştuğuna emin olabilirsiniz. En özellikli yemekleri şu şekilde sıralayabiliriz.

Paštica Ana malzemesi dana eti olan Paštica, Dalmaçya kıyılarına özgü geleneksel bir et yemeğidir.



Dana eti 24 saat boyunca kırmızı şarap, sarımsak ve akdeniz otlarıyla marine edilir. Pişirme sırasında kuru erik, havuç, soğan, karanfil ve hindistan cevizi ilave edilip hazırlanan sos ile servis edilir.

Crni Rižot Akdeniz mutfağının en özel, siyah renkli ve sıradışı bir yemeği olan Crni Rižot un ana malzemesi mürekkep balığı ve kalamardır. Yemeğe siyah rengi mürekkep balığı verir. Üzerine rendelenen peynir ile servis edilir.

Brudet Ülkenin en ünlü balık yahnisi olarak bilinmektedir. En önemli özelliklerinden biri, farklı balık çeşitlerinin aynı tencerede domates ile pişirilmesidir. Diğer bir özelliği ise su kullanılmadan düşük ısıda balığın kendi suyuyla pişirilmesi olarak gösterilebilir. Farklı balık tadlarını aynı tabakta buluşturan bu özel yemek, kalın mısır gevreği ile servis edilir.



Janjetina s Ražnja Ana malzemesi kuzudur. Özelliği kuzunun bütün halinde kömür ateşi üzerinde yavaşça kızartılmasıdır. Yeşil salata ile servis edilmektedir.

Eğlence imkanları sınırsız

Hırvatistan, açık hava etkinlikleri için neredeyse sınırsız fırsatlar sunmaktadır. Adriyatik Denizi sahilinde dalış, rüzgar sörfü ve balık tutma için ideal şartlar bulunmaktadır. Muhteşem sahillerinde yürüyüş yapabilir veya adalara



yapılan yat gezilerinden yararlanabilirsiniz. Birçok dağ nehirlerine sahip ülkede bol rafting yapabilirsiniz. Özellikle Una, Dobry, Zrmanja, Kur'an ve Cetina nehirleri doyumsuz anlar yaşatacaktır. Ayrıca milli parkları, flora ve faunası son

derece zengin olan ormanlık bölgelerde zevkli yürüyüşler yapabilirsiniz. Yüzme ve dalış etkinlikleri de oldukça fazladır. Özellikle yeni başlayanlar için 40 metrelik derinliğiyle Istria kıyıları son derece uygundur. Burada çok sayıda sheekels veya su altı resifleri görebilirsiniz. Istria aynı zamanda ülkenin en popüler bisiklet turlarının yapıldığı bölgedir. Yaklaşık 35 kilometrelik rotalarıyla Dalmaçya ve Kvarner, manzarasıyla sizi büyüleyecektir.

Mount Plak, kaya tırmanıcıları için ideal bir yerdir. Tırmanış için mükemmel koşullar Paklenica Ulusal Parkı'nda da mevcuttur. Ziyaretçiler, Velebit dağının Cerovac mağaralarında 1 km'den daha derin bir derinliğe inebilirsiniz. Mağaranın aşağı doğru yürüyüşü, farklı duyu ve his verecektir size. Rüzgar sörfü yapmak istiyorsanız doğru adres Braç adasıdır.

Sonuç olarak Hırvatistan sizlere doyumsuz anları yaşatacak her türlü donanıma sahip bir ülke. Sizleri yüzyıllar öncesinden günümüze muhteşem bir yolculuk yaptırarak ve unutulmaz anlar biriktirmenize sebep olacaktır...

TÜRKİYE'NİN NEHİRLERİ

TÜRKİYE AKARSU BAKIMINDAN ZENGİN SAYILABİLECEK ÜLKELER ARASINDADIR. 3 BÜYÜK DENİZ İLE ÇEVRELİ OLAN TÜRKİYE, AYRICA BİR İÇDENİZ VE BÜYÜK GÖLLERE DE SAHİPTİR. KARADENİZ 9, AKDENİZ 8, EGE 4, MARMARA 6 İÇANADOLU 5, DOĞU ANADOLU 8, GÜNEYDOĞU ANADOLU 2 BÜYÜK NEHİRLE BU DENİZLERE DOĞRU YOL ALIR... BÜNYESİNDE BİRÇOK EKO SİSTEM VE TARİHİ ZENGİNLİKLER BARINDIRAN NEHİRLERİMİZ YÜZYILLARDIR YOLCULUKLARINA KESİNTİSİZ DEVAM EDİYOR...



Tuncer TAŞDÖĞEN

Seyhan Nehri,

Denize kıyısı olmayan Adana ilimize 'deniz görünümü' sağlayan Seyhan Nehri, şehire muhteşem bir doğal güzellik katıyor. Akdeniz'e dökülen nehrin uzunluğu 560 km'dir. Havza alanı ise 20.600 km²'yi kaplamaktadır. Nehir iki önemli kolu bulunuyor. Birinci kol, Kayseri-Pınarbaşı ilçesinde, 1500 metre yükseklikteki Uzun Yayla'dan doğan Zamantı suyudur ve Kayseri'nin Pınarbaşı, Tomarza, Develi, ve Yahyalı ilçelerinden geçer. Bu kol aynı zamanda nehrin en uzun koludur. İkinci kolu besleyen Orta Toroslar'ın (Tahtalı

Dağları) uzanış doğrultusunda akan su, Çukurova'ya inmeden önce Adana'nın 80 km kuzeyinde Aladağ ilçesinin Akinek Dağı yamaçlarında Göksu ile birleşerek Seyhan nehrinin ikinci kolunu oluşturur.

Nehir, Adana'nın şehir alanında Seyhan ve Yüreğir yerleşkelerinin sınırlarını çizer ve Çukurova'nın en batı kesiminde, Adana-Mersin sınırındaki Deli Burnu'ndan Akdeniz'e dökülür. Seyhan Nehri üzerinde Yedigöze, Çatalan ve Seyhan hidroelektrik santralleri yer alıyor. Önemli ölçüde elektrik üretimi sağlayan bu santraller, Seyhan



Nehri'nin değerini bir kez daha ortaya çıkarıyor.

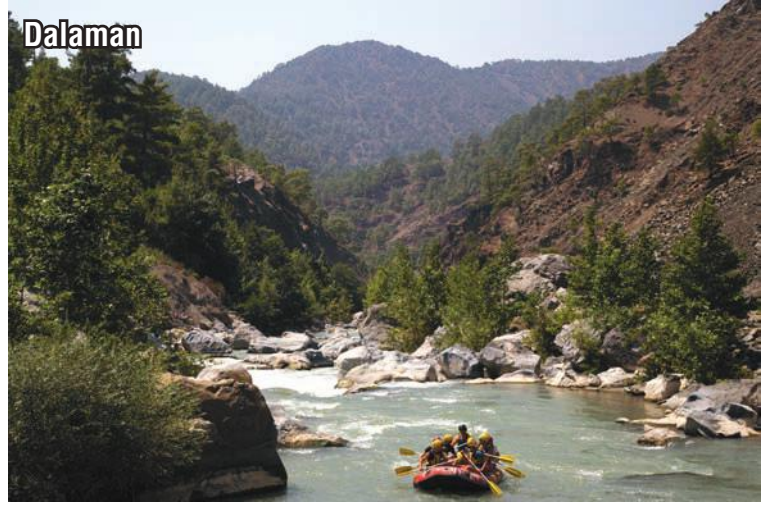
Özellikle pamuk üretiminde Seyhan Nehri, Ceyhan Nehri ile beraber Çukurova'da tarımsal sulama için çok büyük önem taşıyor.

Seyhan baraj gölü ile birlikte, nehrde özellikle yaz aylarında çeşitli su spor aktiviteleri yapılıyor. Aynı zamanda sıcaklarda Adana halkının piknik, serinlemek gibi taleplerini karşılıyor...

Dalaman çayı

Muğla ili, Dalaman ilçe sınırında bulunan Dalaman Çayı, Göllühisar ilçesinin güneyindeki

Yeşilgöl dağlarından doğar, Ortaca ve Dalaman ilçe sınırından geçip Akdeniz'e dökülür. Akdeniz ve Ege bölgelerinin sınırlarını oluşturan çayın havza alanı 3.500 km²'dir. Yukarı çığırında dar ve derin vadide hızlıca akan çay, aşağı çığırında taşıdığı alüvyonlarla Dalaman ovasını oluşturur. Adrenalin arayanların gözde yerlerinden olan Dalaman Çayı üzerinde zorluk derecesi 3-4 olan, 26 km'lik alanda rafting yapmaya olanak tanır. Özellikle Dalaman Havaalanı'nın yapılmasından sonra turizm açısından daha da önemli bir hale gelmiştir



Gediz Nehri

İç Batı Anadolu'daki Murat, Eğrigöz ve Şaphane dağlarından inen suların birleşmesiyle oluşan Gediz Nehri, batıya doğru ilerlerken, kuzeyden Kunduzlu, Selendi, Deliniş ve Demrek Çaylarını, güneyden ise Kula volkanik yöresinden gelen küçük dereleri sularına katar. Uşak ilinin Banaz Çayı'ndan

sonra ikinci önemli akarsuyudur. Akarsuyun bazı küçük kaynakları bu ilin sınırları içindedir. Önce Kütahya il sınırları içinde akan Gediz, Uşak merkez ilçeye bağlı Emirfakı Köyü'nün kuzeyinde Uşak topraklarına girer. Irmak, merkez ilçenin Güre Bucağı'na kadar kuzey-güney yönünde akar. Bu bucağın yakınlarında batıya döner ve Salihli ilçesi-

nin kuzeydoğusundan Gediz Ovası'na girer ve güneyden Kemalpaşa Ovası'ndan gelen Nif Çayı'nı alarak Foça tepelerinin güneydoğusundan İzmir Körfezi'ne dökülür. Irmağın kaynağı olan Murat Dağı'ndan Ege'de denize ulaştığı noktaya

kadarki uzunluğu 401 km olup, su toplama havzası ise 17.500 km²'dir. Gediz'in Uşak'taki en önemli kolu Karabol Çayı'dır.

Taşkın dönemlerinde sık sık yatak değiştiren Gediz Nehri üzerinde Manisa-Salihli İlçesi sınırları içerisinde Demirköprü



Aras



Barajı inşa edilmiştir. Baraj bir yandan elektrik üretirken diğer yandan Gediz Ovasının tarımsal amaçlı sulanması için de kullanılmaktadır.

Aras Nehri

Bingöl Dağları'nın Erzurum il sınırları içinde kalan kuzey yamaçlarından doğar. Tekman Yaylası'nın bütün sularını toplayan ırmak, Sakaltutan Dağları'nın doğusundaki havza içerisinde kuzey yönünde akar. Sakaltutan Dağları ile Topçu Dağı arasında kalan, derin ve sarp Mescitli Boğazı'nı geçtikten sonra Pasinler Ovası'na iner. Burada Yukarı Pasin Havzası'nın sularını toplayarak gelen Hasankale (Pasinler) Çayı ile birleşir ve kuzeydoğu yönünde akarak il sınırları dışına çıkar. Erzurum-Kars platosunun güneyindeki çöküntü alanlarından akarak Ermenistan sınırına ulaşır. Türkiye-Azerbaycan, Türkiye-Ermenistan ve Azer-

baycan-İran sınırının bir bölümü oluşturduktan sonra Azerbaycan'da Kura Nehri'ne dökülen nehir. 1072 km uzunluğunda, 102 bin km² havza alanına sahiptir. Nehir Kafkaslar'ın en büyük nehirlerinden biridir. Nehrin 548 km'si Türkiye sınırları içerisinde.

Çoruh Nehri

Ana kaynağını 3 bin 355 rakımlı Mescid Dağı'nın batı yüzünden alan Çoruh Nehri, önce batı doğrultusunda akıp Bayburt ve İspir'den geçtikten sonra bir yay çizerek Yusufeli'nin Yokuşlu Köyü önünde Artvin il sınırlarına girer. Yusufeli, Artvin ve Borçka'nın sınırlarından ilerledikten sonra Borçka'nın Murath kasabasından geçerek burada il ve ülke sınırlarını terk ederek Batum'a ulaşır, buradan Karadeniz'e dökülür. 19.748 km²lik havzasında Artvin, Gümüşhane, Erzurum, Kars, Erzincan illeri-

Çoruh



nin toprakları bulunur.

Toplam uzunluğu 431 km olan Çoruh'un 410 km'si Türkiye'de, 21 km'si Gürcistan'da bulunur. Dünya'nın en hızlı akan nehirlerinden biri olan Çoruh'un debisi Mayıs ayında (569/529 m³/sn.) zirveye çıkar. Yıl boyunca en düşük debisi ise 53.09 m³/sn'dir. Yıllık ortalama debi 192 m³/sn, yıllık ortalama su taşıma kapasitesi 6,3 milyar m³tür.

Çoruh Nehri'nde başta sazan ve kefal olmak üzere birkaç balık türü bulunur. Nehrin Yusufeli sınırları içerisinde seyreden 100 kilometrelik kısmı rafting ve kano gibi su sporları için en uygun ve en zorlu parkurlardan

oluşur. Bayburt'tan başlayıp İspir ve Yusufeli'ni takip ederek Artvin'e kadar yaklaşık 260 km. uzunluğundaki nehirde, 4 farklı etapta rafting yapılmaktadır.

Zengin flora ve faunaya sahip Çoruh nehri, doğal özelliğini koruyan nehirlerimizden birisidir. Nehrin çevresindeki bazı kayalıklarda nesli tükenmekte olan kızıl akbaba türü koloniler halinde yaşamaktadır. Ayrıca Çoruh vadisi boyunca boz ayı, çengel boynuzlu dağ keçisi, yaban domuzu, kurt, çakal, tilki, porsuk, sansar, su samuru, tavşan, keklik, yaban horozu, çulluk, yaban ördeği, üveyik, sarıasma, sarısandak, ardıc kuşu, güvercin, tahtalı kuşu ve çeşitli yaban hayvanı türleri de bulunmaktadır.

Dicle Nehri

Toplam uzunluğu 1900 km olan Dicle ırmağının 523 kilometresi Türkiye sınırları içinde



bulunur. Elazığ'ın güneydoğusundaki Hazar gölünün (Gölcük) ayağı ile bu gölün güneyindeki 2290 rakımlı Hazar Baba dağından çıkan suların birleşmesiyle oluşur. Hazar Baba dağından inen başlangıç kolu Hazar gölüne paralel bir çukur içinden geçmekte, gölün doğu ucundan başlayan bir vadide güneydoğuya doğru devam ederek biraz ötede bu kola katılmaktadır.

Dicle, başlangıç kısmından Eğil'in yaklaşık 10 km. doğusunda Dibni çayı ile birleştiği noktaya kadar genellikle dar ve derin vadilerden geçer ve bu yörede daha çok Maden suyu adıyla anılır. Dibni çayı kavşağından sonra ise güneye döner ve Diyarbakır'a varmadan az



önce sağ taraftan Devegeçidi deresini alır. Bu su üzerinde, yapımı 1972 yılında tamamlanan Devegeçidi Barajı'nın gerisinde 32 km² genişliğinde sunî bir göl meydana gelmiştir. Diyarbakır önlerinde geniş bir yatak içinde akan Dicle'ye bu kesimden sonra sırasıyla sağdan Dankıran çayı, Yenice suyu, Karasu, soldan Ambar çayı, sağdan Göksu, Aşağı Hanık çayı, soldan Kuruçay ve Sinan çayı ile bunlardan çok daha önemli olan ve daha bol su taşıyan Batman, Garzan ve Botan çayları katılır. Bunların arkasından nehir önce doğuya, Botan kavşağından sonra da güneydoğuya yönelir. Hasankeyf'i geçtikten sonra ise yeniden dar ve derin boğazlara girerek Mardin eşiğini yarar ve Cizre düzlüğüne iner. Cizre'nin hemen güneyinden Habur'la birleştiği noktaya kadar Türkiye ile Suriye arasında devlet sınırını meydana getiren Dicle, Habur kavşağından sonra Irak topraklarına girerek Musul ile Bağdat'tan geçer ve Basra körfezine ulaşmadan önce Kurna civarında Fırat'la birleşerek Şattülrap'ı meydana getirir. Nehre Türkiye sınırları dışında karışan en önemli kollar, Hakkâri yöresinin sularını toplayan Büyük Zap ile



İran'dan gelen Diyâle'dir.

Dicle Nehrinin suları yaz mevsimi sonlarına doğru azalır. Nisan ayında, nehrin yukarı çığırındaki dağlarda karların erimesinden suları çoğalır, en yüksek seviyesine ulaşır. Dicle, marttan mayısa kadar üç ay içinde, bütün yıl akıttığı suyun hemen yarısını akıtır. Rejimi düzenli değildir. Bu bakımdan bazı yıllar haddinden fazla taşarak birçok zararlara sebep olur. Bu sebeple zararlarını önlemek amacıyla Dicle'nin Mezopotamya'da kalan kıyılarına daha M.Ö. 3000 yıllarında setler yapılmıştır. Bu setler suların taşmasını önlediği gibi ekilen arazilerin yazın sulanmasını da

sağlamıştır. Fakat setlere rağmen büyük taşmalar önlenememiştir. 1939'da Kut Barajı, 1958'de Samarra ve 1961'de de Dokham Barajı yapılarak suların taşması önlenmiştir. Bugün sadece Samarra ve Amarra arasında bir milyon hektarlık arazi ekilebilir hale sokulmuştur.

Dicle, eski Mezopotamya sınırını meydana getiren ırmaklardan biridir. Uzunluğu Fırat'tan daha kısa olmakla beraber suyu daha çoktur. Dicle, günümüzde de sulama kanallarıyla sulama sağladığı gibi, orta büyüklükteki taşıklar nehrin ağzından Bağdat'a kadar, daha küçük boy taşıklarsa Musul'a kadar giderek ulaşma katkıda bulunmaktadır. ▽

SOFRALAR KIŞA HAZIRLANIYOR



Tuncer TAŞDÖĞEN

SONBAHARDAN KIŞA DOĞRU YOLCULUĞA BAŞLADIĞIMIZ ŞU GÜNLERDE SEBZE VE MEYVELERDE DE DEĞİŞİM BAŞLADI. PAZARLARDA VE MARKETLERDE KEREVİZ, BROKOLİ, BRÜKSEL LAHANASI, İSPANAK, ŞALGAM, SOĞAN, TURP, HAVUÇ, LAHANA, BAL KABAĞI YAVAŞ YAVAŞ YER ALIRKEN YAZ MEVSİMİNİN BOL MEYVE ÇEŞİDİ YERİNİ ELMA, AYVA, NAR VE ARMUTA BIRAKTI.



Yaz mevsimi süresince kış sebze ve meyveleri, güneş ışığını köklerine kadar depoladıklarından dolayı canlılık, dayanıklılık ve ihtiyacımız olan vitamin ile minareleri bünyelerinde daha fazla bulundurur. Bu besin maddelerinden en üst düzeyde yararlanmak için bol miktarda ve taze olarak, çiğ ya da az

pişmiş şekilde tüketilmesi son derece önemlidir.

Özellikle yapraklı sebzeler çiğ olarak ya da az suda fazla pişirilmeden veya seramik güveçlerde kısa süreli pişirilerek tüketilmelidir. Burada zeytinyağı kullanılması hem daha sağlıklı olacak hem de vitamin bakımından kayıplar en aza indirgenecektir. Köklü sebzeler hazımsızlık yapmaması

için uzun süreli pişirilmeli, havuç ve meyveler vitamin kaybına yol açmaması için kalın doğranmalıdır. Özellikle meyve tüketimleri ana yemekten 2-3 saat önce olmalıdır.

Kırmızı ve mor renkli sebzeler antioksidan yoğunlukları bakımından kansere karşı koruyucu nitelikte olduklarından bolca tüketilmeli ve sofralarımızdan eksik

edilmemelidir.

Tansiyon rahatsızlıkları yaşayanlar için ise folik asit açısından son derece zengin bir yapıya sahip olan yeşil renkli sebzeler çok önemlidir.

Tam bir vitamin deposu

Viral enfeksiyonlara karşı koruyucu görevi gören portakal, limon, mandalina C vitamini bakımından oldukça zengindir.



Özellikle kuşburnu, kırmızı ve yeşilbiber, kivi, maydanoz ve rokada ise C vitamini oranı çok daha fazladır.

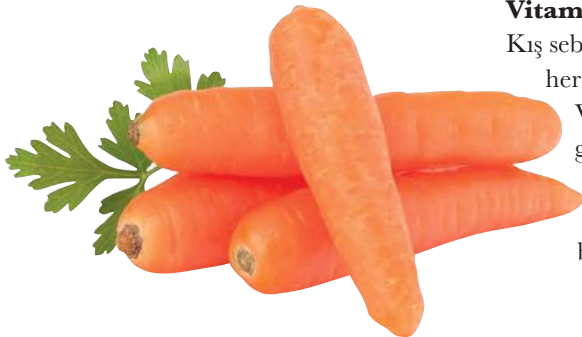
Beyaz kan hücresi aktivitesini artırarak kansere karşı güçlü bir koruma sağlayan havuç, ıspanak, brokoli, pırasa gibi sebzeler ise ihtiyacımız olan A vitamini karşılamada önemli bir rol üstlenir. Bununla birlikte vücudumuz, koyu yeşil yapraklı sebzelerden, kırmızı et, tavuk, kuru kayısı ve kuru üzümünden demir, tahıl, sebze ve süten

magnezyum, balık ve diğer deniz ürünlerinden selenyum, yumurta, et, süt, tahıl ve deniz ürünlerinden çinko ihtiyacını giderir. Ancak bu besinlerin hepsinin gün içine dağıtılarak ve hasta olmayı beklemeden tüketerek dengeli ve sağlıklı bir beslenme gerçekleştirebiliriz.

Vitaminden minerale...

Kış sebzeleri hemen hemen her derde şifa niteliğinde.

Vücudumuz için gerekli birçok vitaminden minerale kadar içeriğinde bulundukları



zengin kaynaklar koruyucu vazifesi görüyor. Peki hangi sebze neleri barındırıyor yapısında:

◆ **Bal kabağı:**

Yüksek oranda A vitamini, fosfor ve kalsiyum içeren balkabağını sadece tatlı olarak değil özellikle çorbalarda da kullanmak çok önemlidir. Balkabağı kolon kanserine karşı koruyucu bir yapıya sahiptir.

◆ **Brokoli:** A vitamini ve potasyum bakımından son derece zengin, tam bir folik asit deposu olan brokoli az pişirilmeli ve haşlama suyu çorbalarda kullanılmalıdır.

Brokoli, mide ve yemek borusu kanseri önlenmesinde iyi bir besindir.

◆ **Brüksel**

lahanası: Kükürtlü sebzeler grubunda olduğu için güçlü bir kanser savaşçısıdır. Az pişirilmesi veya çiğ tüketilmesi daha fazla yarar sağlayacaktır.

◆ **Havuç:**

Kış porsiyonlarının en önemli sebzelerinden olan havuç A, B1, B2 vitamini ve lif bakımından oldukça zengindir. Enerji vermesinin yanı sıra, karaciğerin safra salgılamasına ve kolesterolü dengelemesine yardımcı olur. Su içeriğinin



yüksek olması sebebiyle şeker hastaları tarafından rahatlıkla tüketebilir. Mide ve bağırsak rahatsızlıklarına iyi gelen havuç, pişirildikten sonra içindeki maddeler çok kısa bir sürede toksik maddelere dönüşebildiği için hemen tüketilmelidir.

◆ **Ispanak:** Demir

yönünden zengin olan ıspanak, diğer yapraklı sebzelere nazaran daha çok protein içerir. Tansiyonu düşürür, kan pıhtılaşmasını azaltır. Betakaroten içerdiği için yaş almaya birlikte ortaya çıkan göz hastalıklarına karşı da etkilidir.

◆ **Kabak:** 100 gram kabak günlük folik asit ihtiyacının dörtte birini karşılayabilir. Haşlanmış kabakta bulunan karoten maddesi etkili bir antioksidandır. Yüksek orandaki potasyum sayesinde sıvı-tuz dengesini sağlar.

◆ **Karalahana:**

Kalsiyum, bakır, demir, potasyum ve C vitamini bakımından oldukça zengin olan karalahana ayrıca kükürt içerir.

Çiğ olarak yemek veya sıkarak suyunu içmek daha faydalıdır. Kansızlığı giderir, idrar söktürür. Mide ve bağırsak yaralarını yumuşatır. Kabızlığı giderir. Kandaki şeker miktarını düşürür. Vücudu hastalıklara ve kansere karşı korur. Sarılık

ve safra kesesi hastalıkları için iyidir. Astımda faydalıdır. Romatizma, siyatik, lumbago ve apse de yararlıdır. Ses kısıklığını giderir, iştah açar. Ancak guatrı olanlar tüketmemelidir.

◆ **Kereviz:** Kükürtlü sebzeler grubundan olan kereviz, kesildikten sonra en kısa sürede tüketilmelidir. Sakinleştirici özelliğinin yanı sıra kanı temizler, kilo almayı önler.

◆ **Soğan:** Soğan çok güçlü bir antioksidandır. Bağışıklık sistemini güçlendirir. Grip, nezle, astım gibi enfeksiyonlarda sarımsakla birlikte etkin bir role sahiptir. Öksürük sökücüdür, bronşları temizler. Kemik erimesine iyi gelir. Kandaki şeker seviyesinin düşürülmesine yardımcı olduğu için şeker hastaları tarafından rahatlıkla kullanılabilir. İdrar söktürücü özelliğiyle böbreklerde biriken kum ve taşların atılmasına yardımcı olarak böbrek ağrısını dindirir. Kalp damar sağlığı açısından faydalıdır. Çiğ olarak tüketildiğinde mideyi güçlendirir, sindirim sistemini uyarır, idrarı artırır. Özellikle mide rahatsızlığı olanlar çiğ olarak tüketmemelidir.

◆ **Lahana:** Selenyum içeriğiyle ciltteki yaşlanma etkilerinin azalmasına yardımcı olur. Sadece lahana çeşitlerinde bulunan U

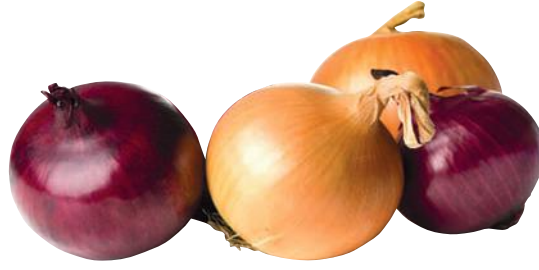
vitamini, mide ve bağırsakların iç yüzeyini korur ve yaraların iyileşmesini sağlar.

◆ **Sarımsak:** Kükürt ve sülfür bakımından oldukça zengin olan sarımsak güçlü bir kanser savaşıdır. A, B, C, P vitaminleri içerir. Yüksek tansiyonu düşürür. Kanı temizler. İştah açar. Hazmı kolaylaştırır. Kabızlığı giderir. Romatizma ve eklem iltihaplarında yararlıdır.

◆ **Turp:** Bünyesinde bol miktarda potasyum barındıran turp, böbrekler için yararlıdır. Özellikle siyah turp vitamin ve mineral açısından daha zengindir. Halsizliğe iyi gelen turp aynı zamanda tokluk hissi sağlar. Bağışıklık sistemini güçlendirir. Üst solunum yolu enfeksiyonlarının giderilmesinde iyi bir yardımcıdır.

Meyveler de önemli...

◆ **Ayva:** A ve B vitaminleri, yüksek miktarda potasyum, tanin ve kireçli tuzlar içeren ayva zindelik verir. Çekirdekleri yoğun pektin içerdiği için ishal önleyici olarak kaynatılıp suyu içilebilir. Bronşit ve



öksürüğe iyi gelir

◆ **Elma:** A ve C vitamini içeriği yoğundur. Ayrıca çözünen ve çözünmeyen lifler içermesi nedeniyle hem ishal hem de kabızlık tedavisinde kullanılır. Yine kolon kanserlerinden korunmak adına sıklıkla tüketilmelidir. Bağışıklık sistemini güçlendirir, sindirimi kolaylaştırır. Kolesterolle iyi gelen elmanın kan basıncını da kan basıncını düşürme özelliği vardır.

◆ **Greyfurt:** Tam bir C vitamini deposu olan greyfurt bağışıklık sistemi için yararlıdır.

◆ **Kivi:** C vitamini bakımından oldukça zengin olan kivi enfeksiyonlarla mücadele etmek ve cilt kusurlarını engellemek için faydalıdır.

◆ **Mandalina:** Zengin C vitamini içeriğiyle, özellikle kış aylarında soğuk algınlığı, nezle ve gribe karşı savunma mekanizmamızı güçlendirir. Yüksek orandaki potasyum içeriğiyle yüksek tansiyonu düşürür.



ZEYTİNYAĞLI SEBZE

Malzemeler

1 orta boy havuç
1 patates
8 Brüksel lahanası
5 küçük parça brokoli
5 küçük parça karnabahar
Zeytinyağı
Limon

Hazırlanışı:

Bütün malzemeler iyi ve temiz bir şekilde yıkadıktan sonra istediğimiz büyüklükte doğrayıp tencereye koyun. Üstünü 1 parmak geçecek şekilde su ilave edin. Bir silme tuz ilave ettikten sonra sebzeler yumuşayana kadar haşlayın. Haşlanan sebzelerin suyunu süzüp bir miktar soğumaya bırakın. Üzerine limon ve zeytinyağın ilave ederek servis edin.

◆ **Nar:** Bağışıklık sistemini güçlendirdiği için sıklıkla tüketilmelidir. Folik asit, A ve C vitaminleri içerir. Ayrıca selenyum, magnezyum, fosfor gibi mineralleri çok fazla içermesi nedeniyle, halsizlik durumlarında da kullanılabilir.

◆ **Portakal:** C vitamini ve folik asit kaynağı olan portakal bağışıklık sistemini güçlendirir ve kansızlığa iyi gelir.



Sofralarımız kışa hazır

Yüksek vitamin ve mineral değerleriyle öne çıkan kış sebzeleri, sizleri soğğun etkilerinden ve hastalıklardan en iyi şekilde korumaya yardımcı olacaktır. Sebzeleri sadece sulu yemek olarak değil, salatalara, pilavlara katarak da, çok farklı lezzetler elde edebilirsiniz. Mevsiminde tükettiğiniz taze kış sebzeleri hem damak tadınız hem de sağlığınız için en iyi seçim olacaktır.

PIRİNÇLİ ÇİĞER ÇORBASI

Malzemeler:

1 kase doğranmış tavuk ciğeri
1 küçük boy kuru soğan
1 fincan pirinç
Karabiber, tuz
1 tatlı kaşığı tereyağ
Biraz sıvı yağ
1 orta boy yeşil biber
Yarım su bardağı domates püresi
7-8 su bardağı su

Terbiyesi için:

Yarım bardak sulu yoğurt
1 yumurta sarısı
2 yemek kaşığı un
Kıvamı ayarlamak için su

Hazırlanışı

Soğan, yeşil biber ve yürekleri minik minik doğrayın. İlk olarak soğanları kavurun, ardından yeşil biberi ve en son ciğeri koyup kavurmaya devam edin. Üzerine domates püresini koyduktan sonra tencerenin kapağını kapatıp 10 dakika, yumşayana kadar kısık ateşte kaynatın. Üzerine bir taşım su koyup pirinci ekleyin. Pirinçler kabardıktan sonra çorbanın terbiyesini hazırlayabiliriz. Tencereden bir miktar çorba alıp içerisine terbiye malzemelerini koyun ve 1 taşım kaynatın. Çorbanız servise hazır

SEBZELİ GÜVEÇ

Malzemeler

2 adet patlıcan
2 adet patates
500 gram dana eti
500 gram taze fasulye
10 adet arpacık soğan
8-9 diş sarımsak
2 adet domates
4 adet yeşil biber
1 yemek kaşığı salça
karabiber, pul biber, tuz

Hazırlanışı

Kuşbaşı doğradığınız etleri güvece koyup, suyu çıkıp rengi dönene kadar kavurun. Üzerine sırası ile arpacık soğanları (bütün olarak), sarımsak, yemeklik doğranmış biber, doğranmış fasulye, iri doğranmış patates, iri doğranmış



patlıcanı ilave edin.

Bir kase nin içinde salça, baharatlar, tuz ve 1,5 su bardağı sıcak suyu karıştırarak, karışımı güvecin üzerinde gezdirin.

En üst kısma kabukları soyulmuş domatesleri doğrayarak koyun. Güvecin kapağını kapatarak kısık ateşte pişirin.

BALKABAKLI SEBZELİ KIŞ ÇORBASI



Malzemeler

2 adet kalça but tavuk
3 dilim balkabağı
1 adet patates
1 adet havuç
1 adet kereviz
3 diş sarımsak
3 yemek kaşığı sıvı yağ
Tuz
1 tatlı kaşığı şeker
2 yemek kaşığı krema
Balkabaklı Sebzeli Kış Çorbası Tarifi

Hazırlanışı

Küp küp doğradığınız soğanları tencerede kavurun. Patates, havuç, balkabağı ve kerevizi kabuklarını soyduktan sonra doğrayın ve soğanların üzerine ekleyin. Tavuk ve üç diş sarımsağı ilave edin ve taşacak kadar su ekleyin. 2 tatlı kaşığı tuz ve 1 tatlı kaşığı şekeri de ekleyip, sebzeler yumuşayana kadar pişirin. Sebzeler pişince tavukları çıkarın ve çorbayı rondodan geçirin. Son olarak kremayı ekleyip servis edin.

KEK KALIBINDA SEBZELİ PİLAV

Malzemeler:

2 adet patlıcan
2 adet patates
2 adet soğan
2 adet havuç
2 su bardağı pirinç
4 su bardağı kaynar
1 su bardağı konserve bezelye
400 gr dana kuşbaşı
Tuz
Kızartma için sıvı yağ
Hazırlanışı

Sebzeleri küp şekilde doğrayın ve kızgın yağda kızartın. Ardından eti, üzerine baharat olarak kimyon, tuz ve kara biber ilave ederek kavurun. Pişen ete, pirinç ilave edip biraz daha kavurun ardından bezelyeleri karışıma koyarak 4 dakika daha kavurun. Soğanlar halka şeklinde doğrayın ve kek kalıbına yerleştirin. Ardından pişen eti, havuç, patlıcan ve patatesi ekleyin. Üzerine tuz serpi. Son olarak pirinci ilave edin. Üzerini 1 parmak geçecek kadar kaynar su döküp üzerini kapatın. Önceden ısıtılmış 200 derecelik fırında suyu çekene kadar pişirin.



Ajanda



Konser

AL DI MEOLA PAST PRESENT FUTURE TOUR

Tarih: 21 Kasım 2019

Saat: 21:00

Mekan: UNIQ Hall, İstanbul

Gitarın efsanesi Al Di Meola, Yapı Kredi 75. Yıl Konserleri kapsamında dörtlüsüyle birlikte hem kendi çalışmalarından olan repertuarıyla hem de The Beatles ve Astor Piazzolla şarkılarını akustik olarak 21 Kasım'da Uniq Hall'da yorumlayacak.

Al Di Meola, Berklee Müzik Okulu'nu bitirdikten sonra 1974 yılında Chick Corea'nın ünlü füzyon grubu Return to Forever'a katıldı ve 1976'ya kadar grupta çaldı. Farklı stillerdeki hakimiyetiyle müzik sahnesinde ölümsüzleşen Al Di Meola'nın esas uzmanlık alanı ise Latin etkili caz füzyon çalışmalarıydı. Meola, Guitar Player Dergisi okuyucuları tarafından bugüne dek dört kez "En İyi Caz Gitaristi" seçilen Al Di Meola, ilk solo albümü Land of the Midnight Sun'da teknik hakimiyeti, aşırı hızlı, kompleks gitar soloları ve besteleriyle dikkat çekti.

Konser

KEREM GÖRSEV TRİO

Tarih: 16 Kasım 2019

Saat: 21:30

Mekân: Zorlu PSM - Touché, İstanbul

Ülkemizin önde gelen caz piyanistlerinden Kerem Görsev, kontrbasta Kağan Yıldız, davulda Ayhan Öztöplü'dan oluşan trio projesi ile 15 ve 16 Kasım'da touché sahnesinde izleyenleriyle buluşacak.



Tiyatro

ÜÇÜ BİR ARADA

Tarih: 23 Kasım 2019

Saat: 20:30

Mekân: Akatlar Kültür Merkezi, İstanbul

Yunus Emre Gümüşün yazdığı, Cem Davran, Celil Nalçakan, Onur Özaydın rolleri paylaştığı eseri Engin Alkan yönetiyor. Oyun, erkek dünyasının kale direkleri arasına gizlenmiş sırları, bir erkekte aşk acısı kaç gün sürer?, yılbaşı gecesi mecburen tanıştığınız komşunuz sizinle intihar etmek isterse ve babasının gözünde uslu bir çocuk olamayanların 30'undan sonra Şirinler'i görebilme yöntemlerine cevap arıyor... Kadınlar eşitlik ararken aslında erkeklerin de 1-0 gelip başlamadığı hayatla maçı, okulda, iş te, kavgada, yatakta kısaca girdiği her maçta skordan skora koşmak zorunda bırakılan erkekliğin türlü hallerini anlatıyor.

Tiyatro

İSTANBUL KOMEDI FESTİVALİ

Tarih: 3 Kasım 2019

Mekân: İstanbul

Türkiye'de mizaha katkıda bulunan, özellikle kendi mutfağında yetiştirdiği oyuncuları ve usta tiyatrocuları harmanlayarak adından söz ettiren çeşitli skeç ve sahne performanslarıyla geniş kitleye uzanan BKM, Türkiye'nin ilk uluslararası komedi festivali olan "İstanbul Komedi Festivali"nin de öncüsü ve kurucusu olarak yer alıyor. 2016 yılından itibaren gerçekleştirdiği "İstanbul Komedi Festivali" kapsamında, mizahın ulusal ve uluslararası düzeyde en iyi ve en yeni isimlerini ağırlayan BKM, İstanbul kent kültürüne yepyeni dinamikler kazandırmaya devam ediyor. Festival, Türkiye ve dünyadan bir çok ünlü ve genç komedyenin katılımı ile, mizah temalı sergilerden keyifli komedi show'lara, özel konuklarla yapılan panellerden, komedi film gösterimlerine kadar geniş bir etkinlik yelpazesine izleyicisinin karşısına çıkıyor.



Müzikal

THE OPERA LOCOS

Tarih: 28 Kasım 2019

Saat: 20:00

Mekân: CRR Konser Salonu, İstanbul

İspanya'da Max Award 2019'da 'En İyi Müzikal Gösteri' seçilen The Opera Locos, mizah ve eğlence dolu gösterisi ile Türkiye'de ilk kez Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda sahne alacak.

En bilinen opera hitlerini rock ve pop düzenlemelerle seslendiren 5 sıra dışı şarkıcının teatral performansını yansıtan The Opera Locos, operayı her yaştan ve her kesimden izleyiciye tanıtmak ve sevdirmek amacıyla tasarlandı. Tenor Javier Agullo, Soprano Maria Rey-Joly, Mezzo-soprano Mayca Teba, Bariton Enrique Sanchez ve Kontrtenor Juan Carlos Coronel'in canlı seslendireceği şarkıların enstrüman kayıtları Manuel Coves'in şefliğindeki Orquesta Sinfónica Verum tarafından yapıldı.



Konser

GARANTİ BBVA KONSERLERİ: THE COMET IS COMING

Tarih: 21 Kasım 2019

Saat: 21:30

Mekân: Babylon, İstanbul

Caz ve funk tınılarını Afro-fütürist bir yaklaşımla müziğinde bir araya getiren Londra çıkışlı üçlü The Comet Is Coming; Garanti BBVA Konserleri kapsamında, 21 Kasım'da Babylon'da sahne alacak.

Saksafonda King Shabaka, klavede Danalogue The Conqueror ve davulda Betamax Killer'dan oluşan The Comet Is Coming, 2016'da yayımladıkları "Channel The Spirits" albümüyle Mercury Ödülü'ne aday gösterilerek kısa sürede ismini duyurmayı başardı. Sun Ra, Frank Zappa ve Jimi Hendrix etkisindeki sound'larını Afro-fütürist bir bir yaklaşımla harmanlayan grup, The Comet Is Coming ile zirvedeki yerini koruyor.

Konser

MARIA PAGES

Tarih: 30 Kasım 2019

Saat: 20:00

Mekân: CRR Konser Salonu, İstanbul

Flamenko'nun "Sonsuz Kollu" tanrıçası María Pagés, "An Ode To Time" gösterisiyle 30 Kasım'da Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda izleyenlerinin karşısında olacak

Flamenko'nun çağdaş bir dans olarak yükselişinde öncü rol oynayan ve tüm dünyada "sonsuz kollu dansçı" olarak ünlünen María Pagés, topluluğu ile birlikte 30 Kasım'da Cemal Reşit Rey Konser Salonu'na konuk olacak. Sanatçı, "An Ode To Time" ("Zamana Övgü") isimli gösterisiyle İstanbullu izleyicilerin karşısına çıkacak.



Konser

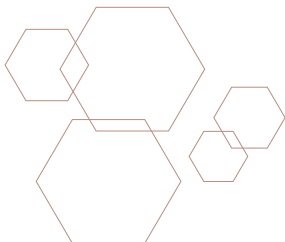
AYŞE DENİZ GÖKÇİN

Tarih: 26 Kasım 2019

Saat: 20:30

Mekân: ENKA Oditoryumu, İstanbul

Klasik müziğin usta isimlerinin piyano çalış stillerini 20. yüzyılın rock klasiklerine eserlerine uygulayan Gökçin, 26 Kasım günü ENKA Oditoryumu'nda sahne alacak. 2019'un ilk günlerinde besteci kimliği altında yayımladığı son albümü "Earth Prelude" ile İngiltere, Amerika, Türkiye ve İtalya'da klasik müzik listelerinde ilk 10'a girmeyi başaran Ayşe Deniz Gökçin, etkileyici tekniğiyle sıradışı bir performans sunuyor.



Ajanda



Konser

FINGHIN COLLINS
İSTANBUL RESİTALLERİ
Tarih: 20 Aralık 2019
Saat: 20:00
Mekân: Sakıp Sabancı Müzesi the Seed, İstanbul

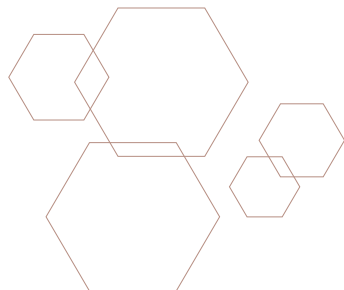
İstanbul Resitaleri'nde 2019'un son resitali, İsviçre'de düzenlenen Clara Haskil Uluslararası Piyano Yarışması 1999 Birincisi, "New Ross" ve "Music for Galway" gibi İrlanda'daki iki önemli festivalin de müzik direktörü olan İrlanda'lı virtüöz Finghin Collins ile 20 Aralık'ta gerçeklecek. Tüm dünyada performansları ile klasik müzik dünyasında büyük beğeni toplayan sanatçı aynı zamanda dünyanın en prestijli yarışmalarından Dublin Uluslararası Piyano Yarışması'nın da jüri üyesi. Collins, bu kez İstanbul'da 2017'de yayınlanan Chopin albümü ile bir kez daha sahnelere dönüyor.



Tiyatro

AZİZ NESİN KABERE
Tarih: 30 Kasım 2019
Saat: 20:30
Mekân: Beylikdüzü Atatürk Kültür ve Sanat Merkezi (BAKSM)

Levent Üzümcü Tiyatrosu ve İzmir Halk Tiyatrosu'nun birlikteliğiyle, toplumsal sorunlara hem içimizi acıtan hem de bol kahkahalı bir pencereden bakan hicvin büyük ustası Aziz Nesin, tiyatro sahnesinde öyküleri ve şiirleriyle yeniden hayat buluyor...



Konser

ÇIPLAK VATANDAŞLAR
Tarih: 14 Kasım 2019
Saat: 20:30
Mekân: Caddebostan Kültür Merkezi Büyük Salon, İstanbul

Simon Beaufoy'un kaleme aldığı Cansel Elçin ve Reha Özcan başrollerini üstlendiği oyun da yönetmen koltuğunda Laçın Ceylanoturuyor. Özelleştirildiği için kapanan Sheffield çelik fabrikası çalışanları artık işsizdir. Yıllarını mesleklerine vermiş bu deneyimli işçiler, geçinemeye hale gelirler. İçlerinden Gaz'in aklına bir fikir gelir. Şehirdeki kadınların genç erkek striptizcilere gösterdiği büyük ilgi, Gaz'i ve diğer işsiz arkadaşlarını da yanına alarak striptiz dünyasına adım atmaya ve para kazanmaya iter.

Konser

YOUN SUN NAH
Tarih: 11 Kasım 2019
Saat: 20:00
Mekân: CRR Konser Salonu, İstanbul

Youn Sun Nah koro şefi bir babanın ve müzikal oyuncusu bir annenin çocuğu olarak 1969 yılında Seul'de dünyaya geldi. Edebiyat öğrenimi alsada, çocukluğundan bu yana çaldığı piyanosu ve sağlam caz eğitimi sayesinde Kore Senfoni Orkestrası'na Gospel söylemesi için genç yaşta davet edildi. Çocukluğunda piyano eğitimine başlayan ve Konkuk Üniversitesi'nde Fransız Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun olan Nah, bir moda firmasında çalışırken Hakchon Theater Company'nin başkanı Kim Min-gi tarafından keşfedildi ve ilk sahne tecrübesini bu "Subway Line 1" isimli müzikalde rol alarak yaptı. Sanatçıya Tomek Miernowski gitar, piyano ve klavyede Rémi Vignolo davul, akustik ve elektro bas gitarda eşlik edecek.



Tiyatro

FERHANGİ ŞEYLER

Tarih: 27 Kasım 2019

Saat: 20:30

Mekân: Kadıköy Halk Eğitim Merkezi, İstanbul

Ferhan Őensoy, 33 yıldır aralıksız oynadığı Ferhangi Şeyler 2400. oyunu ile sahnede olacak. Ferhangi Şeyler'de hepimizin hayatının içinde olan karakterler var. Görmesek de kendilerini hissettiriyorlar. Ev sahibi Orkinos Hanım, bakkalın çırağı, bakkalın aptal çırağı, bakkalın daha aptal çırağı, avukat aptal Tayfun, telefonda yanlış numara çevirip numarayı teyit edenler, popüler kültür için müzik yapmaya çalışan müzisyen... Sosyal çevremiz mizah dolu.

Oyunda; güncel yaşanan sıradan olaylara, mahalle ilişkilerine, yakın geçmişten günümüze politikacılara, iktidara, din algısına, thy personeline ince eleştiriler yapıyor usta. Yer yer ince sitemler, yer yer sert eleştiriler getiriyor. Seyirci ile ara sıra diyalog kuruyor. Gelen sorulara hazır cevaplılığı orta oyuncuların doğaçlama özelliğinden olsa gerek. Bir de gazete bölümü var; bugünün gazetelerini okuyup güncel olayları değerlendiriyor.



Konser

XAVIER DE MAISTRE LUCERO TENA

Tarih: 23 Kasım 2019

Saat: 20:00

Mekân: CRR Konser Salonu, İstanbul

Günümüzün en önemli ve en yaratıcı arpistlerinden Xavier de Maistre ve kastanyetin duayenlerinden Lucero Tena, Türkiye'de ilk kez 23 Kasım'da Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda bir araya gelecek.

Maistre ve Tena, Fransız arpistin "İspanyol Serenatları" albümünden örnekler sunacak. Maistre, çağdaş sanatçıların eserlerinin yanı sıra Mozart'ın Piyano Konçertosu ve İspanyol besteci Joaquín Rodrigo'nun gitar için bestelediği ünlü Aranjez Konçertosu gibi klasikleşmiş eserleri de yorumluyor.

Antonio Soler, Isaac Albéniz ve Enrique Granados gibi önemli bestecilerin eserlerinin yer aldığı Xavier de Maistre'nin 6. albümünde Maistre'nin solo icralarının yanı sıra efsanevi kastanyet sanatçısı Lucero Tena ile düetleri de bulunuyor.

Tiyatro

ROMANTİZMA

Tarih: 13 Kasım 2019

Saat: 20:30

Mekân: Trump Kültür ve Gösteri Merkezi, İstanbul

Janset ve Gökçe Özyol'un rol aldığı 2 perdelik komedi "Romantizma" yıllar sonra yapmak istedikleri düğün hazırlıkları ile ortaya çıkan "bir evlilik hastalığı"nı sahneye taşıyor. "Yasemin ve Uğur, evliliklerinin 20. yıldönümünde yıllar önce içlerinde ukde kalan düğünü yapmaya karar verirler. Birbirinden farklı iki ayrı düğün hayal eden karı koca; nikah tazeleme yolunda yıllanan ve yıpranan ilişkilerini, kapanmayan hesaplarını ve halı altına süpürdükleri sırlarını sorgulayacak ve beraberlikleri hiç beklemedikleri bir sona doğru yol alacaktır...

Tiyatro

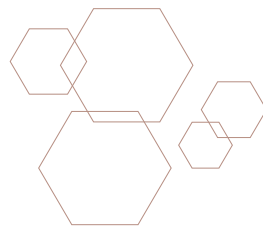
VEE PERDE

Tarih: 13 Kasım 2019

Saat: 20:30

Mekân: Profilo Kültür Merkezi Büyük Salon, İstanbul

Neil Simon'ın "Sunshine Boys" hikayesinden uyarlanan oyun, iki eski komedyen Cahide ve Adnan'ın hikâyesini anlatıyor. Cahide, küçük bir eve sıkışmış, anılarla ve Adnan'dan alacağı intikamın gününü bekleyerek günlerini geçirmektedir. 22 yıl sonra gelen bir televizyon programı teklifi bu iki oyuncuyu zorda olsa bir araya getiriyor ve çekim sonucu tabi ki fiyasko ile noktalanıyor...



Sinema



LA PARANZA DEI BAMBINI

Vizyon tarihi: 4 Ekim 2019
Yönetmen: Claudio Giovanesi
Senaryo: Claudio Giovanesi, Roberto Saviano, Maurizio Braucci
Oyuncular: Francesco Di Napoli, Ar Tem, Viviana Aprea, Mattia Piano Del Balzo, Ciro Vecchione
Tür: Dram, Polisiye

Filmin konusu

Onaltılı yaşlarda olan Nicola, Tyson, Biscottino, Lollipop, O'Russ ve Briatò'dan oluşan grup, para kazanıp kendilerine yeni kıyafetler ve scooter alma hayallerini gerçekleştirmek istemektedirler. Yaşadıkları bölgeyi hakimiyetleri altına almak için silahlanan grup, bölgeye adalet getirme düşüncesiyle, bir seri olaya karışır ve kötülük yoluyla iyilik yapmaya çalışırlar. Birbirlerini kardeş gibi gören gençleri, ne hapis ne de ölüm korkutmaktadır. Savaş ve suçlar dolu bir dünyada yaşayan gençler, zorlu bir seçimle karşı karşıya kalacak ve bu seçim onları sevgi, arkadaşlık gibi birçok şey için fedakarlık yapmak zorunda bırakacaktır.



JOKER

Vizyon tarihi: 4 Ekim 2019
Yönetmen: Todd Phillips
Senaryo: Todd Phillips ve Scott Silver
Oyuncular: Joaquin Phoenix, Robert De Niro, Zazie Beetz, Marc Maron, Brett Cullen, Jolie Chan, Frances Conroy
Tür: Polisiye, Aksiyon

Filmin konusu

Hayatını komedyen olarak sürdüren Arthur Fleck, istediği başarıya ulaşamayınca hayatı giderek daha da zor bir hale gelmiştir. Yaşadığı tüm olumsuzluklar sonucunda akli dengesi bozulur. O artık gözü dönmüş bir katile dönüşmüştür...

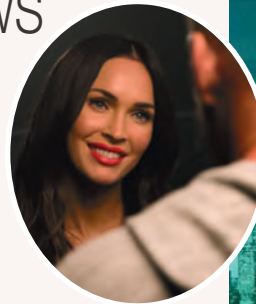


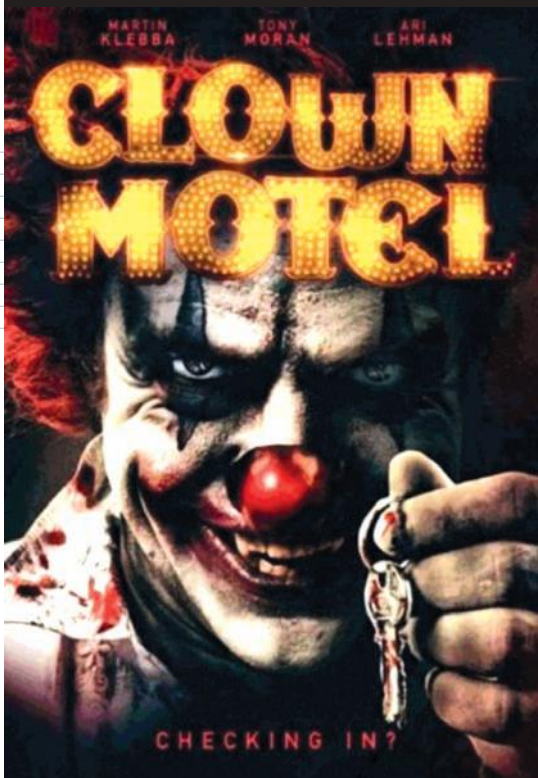
ABOVE THE SHADOWS

Vizyon tarihi: 4 Ekim 2019
Yönetmen: Claudia Myers
Senaryo: Claudia Myers
Oyuncular: Megan Fox, Jim Gaffigan, Olivia Thirlby, Justine Cotsonas, Alan Ritchson, Maria Dizzia, Adam Lindo
Tür: Fantastik, Dram

Filmin konusu

Yıllardır yalnız yaşayan ünlü fotoğrafçı Holly, yaşamını bir gölge olarak sürdürmektedir. Yıllar sonra onu görebilen tek kişi olan Shane Blackwell adındaki gözden düşmüş bir MMA dövüşçüsü ile tanışır. Genç kadın, Shane'in gözden düşmesinin nedeninin, tabloid fotoğraflarından biri olduğunu fark eder. Neden olduğu şeyi düzeltmek etmek isteyen Holly, Shane'in eski şampiyon statüsünü geri kazanması için elinden geleni yapar. Shane ile aşkın ne demek olduğunu anlayan Holly, aynı zamanda kendi kaderi için hayal ettiği kadar daha fazla sorumluluk taşıdığı gerçeğinin farkına varır





PALYAÇO

Vizyon tarihi: 31 Ekim 2019

Yönetmen: Joseph Kelly

Senaryo: Joseph Kelly

Oyuncular: Martin Klebba, Ari Lehman, Tony Moran, Julie Anne Prescott, Chalet Lizette Brannan, Donald Schell

Tür: Korku

Filmin konusu

Hayalet avcısı olan bir grup, bekarlığa veda partisi yapmak için buldukları eski bir hayalet kasabasından ayrılarak Las Vegas'a gider. Ekip, burada diğer arkadaşları ile buluşur. Bir motelde kalan grup, çok geçmeden motelde bir takım tuhafıklar olduğunu fark eder. Bu sırada ekip, motelin bir zamanlar odada yaşayan palyaçoların ruhları tarafından terk edilmediğine dair söylentiler olduğunu öğrenir. Söylentilerin doğruluğunu araştırmaya başlayan grup, korkunç bir gerçekle karşılaşacaktır...



PAVAROTTI

Vizyon tarihi: 7 Kasım 2019

Yönetmen: Ron Howard

Senaryo: Cassidy Hartmann, Mark Monroe

Oyuncular: Spike Lee, Princess Diana, Bono, Stevie Wonder, Phil Donahue, Luciano Pavarotti, Zubin Mehta, Plácido Domingo, Nelson Mandela

Tür: Belgesel

Filmin konusu

Oscar'lı yönetmen Ron Howard bu kez efsane opera sanatçısı Luciano Pavarotti'nin hayatını beyazperdeye taşıyor. 12 Ekim 1935'te Modena, İtalya'da dünyaya gelen Pavarotti ilk derslerini babası tenör Fernando Pavarotti'den alır. Bir tütün fabrikasında işçi olan annesi onu her zaman destekler. Küçük yaşta sesiyle dikkat çekmeye başlayan Pavarotti, babasıyla birlikte



Modena'nın şehir korosundadır artık. İlk gençlik yıllarında yine babası Fernando'yla birlikte Gioachino Rossini adlı koroyla Galler'e giden Pavarotti, Llangollen uluslararası şarkı söyleme yarışmasında birinci olduktan sonra tenör olma konusundaki inancı iyice artar... Film, Pavarotti'nin hikayesini bir ikon haline gelmeden öncesinden alıyor ve müzikal kimliğinin ötesindeki Luciano'yu bizlere sunuyor.

ONUN ADI PETRUNYA

Vizyon tarihi: 7 Kasım 2019

Yönetmen: Teona Strugar Mitevaska

Senaryo: Teona Strugar Mitevaska, Elma Tataragic

Oyuncular: Zorica Nusheva, Labina Mitevaska, Simeon Moni Damevski, Stefan Vujisic, Suad Begovski, Violeta Sapkovska

Tür: Dram, Komedi

Filmin konusu

Film, sadece erkeklerin katılabileceği geleneksel bir törene müdahale eden genç bir kadının hikayesini konu ediyor. Epifani döneminde Makedonya'da takvimler Ocak ayının 19'unu gösterdiğinde görkemli bir tören düzenlenir. Törene katılan erkekler, rahip tarafından suya atılan haçı çıkarmak için birbirleri ile yarışır. Haçı bulmayı başaran kişinin ise bir yıl boyunca kutsandığına, refah ve servete kavuşacağına inanılmaktadır. 31 yaşındaki tarih



uzmanı Petrunija, başarısız bir iş görüşmesinden dönerken Epifani törenine denk gelir. Törene katılan genç kadın, kendisini bir anda suyun içine atılan haçı çıkarırken bulur. Haçı yakalamayı başaran Petrunija, sudan çıkınca etrafındaki erkeklerin saldırısına uğrar. Erkekler, Petrunija'nın kadın olduğu için ritüele katılmaya hakkı olmadığını, bu yüzden haçı geri vermesi gerektiğini düşünür. Ancak, Petrunija'nın haçı geri vermeye niyeti yoktur.

Sinema



İKİZLER PROJESİ

Vizyon tarihi: 11 Ekim 2019

Yönetmen: Ang Lee

Senaryo: David Benioff, Billy Ray, Darren Lemke

Oyuncular: Will Smith, Mary Elizabeth Winstead, Clive Owen, Douglas Hodge, Benedict Wong, Ralph Brown, Theodora Miranne

Tür: Aksiyon, Bilimkurgu

Filmin konusu

Henry Brogan hayatını kiralık katil olarak kazanmaktadır. Artık yaşlanmış ve bu işten kurtulmak istemektedir. Bu durumdan kurtulmaya çalışırken kendini bir savaş içinde bulur. Üstelik karşısındaki rakip onun her hareketini önceden bilen, daha genç ve tehlikeli biridir. Broganı büyük bir sürpriz beklemektedir. Karşısındaki onun klonundan başkası değildir...



A SHAUN THE SHEEP MOVIE: FARMAGEDDON

Vizyon tarihi: 11 Ekim 2019

Yönetmen: Will Becher, Richard Phelan

Senaryo: Jon Brown, Mark Burton

Seslendirenler: Justin Fletcher, John B. Sparkes, Kate Harbour, Chris Morrell

Tür: Animasyon, Komedi



Filmin konusu

Mossingham kendi halinde sıradan bir kasabadır. Birgün kasabasının üzerinde, ortaya çıkan ve ne olduğu belli olmayan garip görümlü ışıklar, aslında gizemli bir ziyaretçinin geldiğinin habercisidir. Mossy Bottom Çiftliği'nin yaramaz koyunu Shaun olacıklardan habersiz hayaller kurmakla meşguldür. Mossy Bottom Çiftliği'nin yakınlarına düşen gizemli ziyaretçi koyun Shaunu karşısında bulur. Shaun da ona odaklanır ve çok geçmeden uzay temalı bir eğlence ve macera için kolları sıvar. Ancak bu sevimli uzaylının peşinde Farmageddon isimli çok tehlikeli bir örgüt vardır...

THE CHILD REMAINS

Vizyon tarihi: 18 Ekim 2019 (1s 47dk)

Yönetmen: Michael Melski

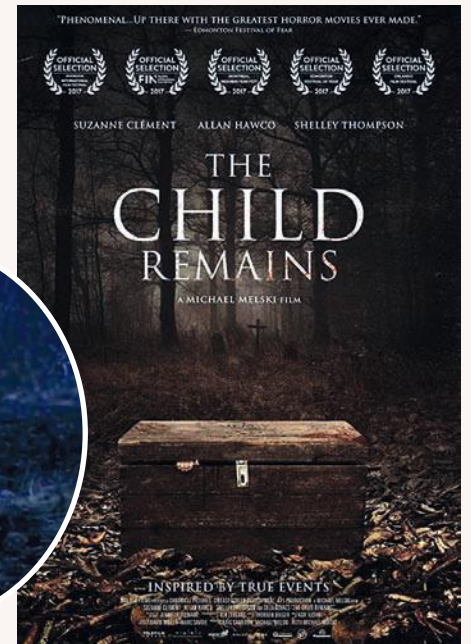
Senaryo: Michael Melski

Oyuncular: Suzanne Clément, Allan Hawco, Shelley Thompson, Géza Kovács, Lee J. Campbell

Tür: Korku, Gerilim

Filmin konusu

Gerçek bir hikayeden uyarlanan film, bebek bekleyen bir çiftin gürültüden uzak, sakin bir kırsalda dehşet ve kabusu dönen haftasonu tatillerine odaklanıyor. Normal bir süreç içinde geçen tatil, çiftin kimsesiz annelere barınma hizmeti veren bir doğumevini keşfetmesiyle tam bir cehenneme dönecektir. Bu gizemli doğum evinde doğuştan ölümler gerçekleşmektedir...



WAKE UP

Vizyon tarihi: 25 Ekim 2019

Yönetmen: Joe W Nowland

Senaryo: Joe W Nowland

Oyuncular: Joe W Nowland, Traci L. Newman, Tatiana Warden, Phil Baker, Scott Broughton, Ray Dwyer Jr.

Tür: Korku, Gerilim

Filmin konusu

Psikiyatri doktoru Goldman, ailesini de öldüren genç bir kızın işlediği cinayetleri nedenlerini anlamak için onun günlüğünü okumaya başlar. Goldman günlüğü okudukça, genç kızın aklını kaybetmesine neden olan uykusuzluk, kafa karışıklığı gibi durumları kendisi de yaşamaya başlar...

PHOTOGRAPH

Vizyon tarihi: 25 Ekim 2019

Yönetmen: Ritesh Batra

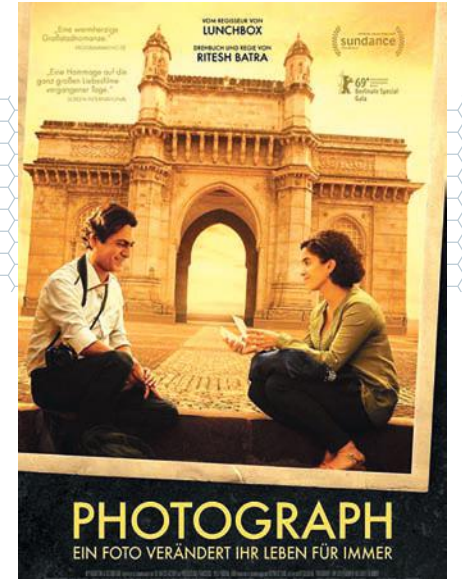
Senaryo: Ritesh Batra

Oyuncular: Nawazuddin Siddiqui, Sanya Malhotra, Farrukh Jaffar, Sachin Khedekar, Denzil Smith

Tür: Romantik, Dram

Filmin konusu

Film, babaannesine söylediği yalanın ortaya çıkmaması için çabalayan genç bir adamın hikayesini anlatıyor. Miloni, başarılı, idealist bir genç kızdır. Muhasebe sınavını birincilikle kazanan Miloni'nin bu başarısı şehrin dört bir yanına asılan fotoğrafları ile duyurulur. Genç kızın hayatı, bir gün şans eseri sokak sanatçısı Rafi ile tanışmasıyla bambaşka bir hal alır. Onun hayatının değişmesini



sağlayan şey ise Rafi'nin çektiği fotoğrafıdır. Rafi, çektiği fotoğrafları Hindistan sokaklarında satan bir gençtir. Kazandığı parayı uzakta yaşayan babaannesine gönderen Rafi, bu sayede babasından kalan borçları kapatmaya çalışır. Rafi'nin babaannesinin en büyük arzusu, torununun evlendiğini görmektir. Torununun evlenmesi için yaptığı baskılara sonuç alamayan yaşlı kadın en sonunda o evlenene kadar ilaçlarını almayacağını söyler. Rafi, babaannesinin ilaç almasını sağlamak için ufak, beyaz bir yalan söylemeye karar verir ve Miloni'nin mucizevi bir şekilde yazıcısında kalan fotoğrafını babaannesine gönderir...

TERMINATÖR: KARA KADER

Vizyon tarihi: 31 Ekim 2019

Yönetmen: Tim Miller

Senaryo: James Cameron, Charles H. Eglee, Josh Friedman

Oyuncular: Arnold Schwarzenegger, Linda Hamilton, Mackenzie, Edward Furlong, Tom Hopper, Cassandra Starr, Gabriel Luna

Tür: Aksiyon, Bilimkurgu

Filmin konusu

Yönetmenliğini Tim Miller'in yaptığı ve tüm zamanların en önemli aksiyon ve bilimkurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen Terminator'ün devam halkası olan filmde 'Terminator' karakterini bir kez daha Arnold Schwarzenegger canlandırıyor. Başarılı ikilinin kadın oyuncu koltuğunda ise serinin ilk filmlerinde Sarah Connor rolüyle efsaneleşen Linda Hamilton oturuyor. Bu kez karşımızda kendini klonlama yeteneğine de sahip çok daha güçlü ve yok edilmesi zor robotlar olacak...



Sinema

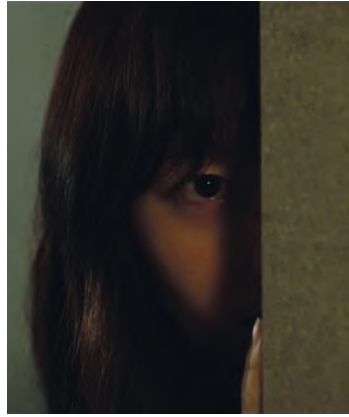


PARAZİT

Vizyon tarihi: 31 Ekim 2019
Yönetmen: Bong Joon-ho
Senaryo: Jin Won Han, Bong Joon Ho
Oyuncular: Song Kang-Ho, Lee Sun-kyun, Yejo-jeong Jo, Hye-jin Jang, So-dam Park
Tür: Gerilim

Filmin konusu

Bir tarafta soylu, ve zengin Park ailesi, diğer tarafta sokak zekası bakımından başka hiçbir zenginliği olmayan Kim ailesi... Kaderin cilvesiyle bu iki aile bir araya gelir. Kim ailesi ayaklarına gelen bu altın fırsatın hemen farkına varır. Kolej çağındaki altın çocuk Ki-woo tarafından manipülasyon konusunda yetiştirilen Kim çocukları, öğretmen ve sanat terapisti görevleriyle kendilerini Park ailesinin arasına çabucak yerleştirir. Kim'ler vazgeçilmeyecek lüks hizmetler sunarken, Parklar ise habersizce evlerindeki her şeyi Kim ailesine kaybetmektedir. Ancak kısa sürede bu düzen bir tehditle karşılaşır. Asalak bir misafir Kim ailesinin yeni keşfettikleri konforu tehdit eder hale geldiğinde, vahşi ve zorlayıcı bir üstünlük mücadelesi patlak verir. Bu mücadele Kim ve Park aileleri arasındaki kırılğan yaşantıyı yıkmakla tehdit etmektedir...



MOTHERLESS BROOKLYN

Vizyon tarihi: 7 Kasım 2019
Yönetmen: Edward Norton
Senaryo: Edward Norton
Oyuncular: Edward Norton, Bruce Willis, Willem Dafoe, Gugu Mbatha-Raw, Leslie Mann, Alec Baldwin
Tür: Polisiye, Dram

Filmin konusu

Jonathan Lethem'in kitabından beyazperdeye uyarlanan filmin yönetmen koltuğunda Edward Norton oturuyor. 1950'li yılların New York'una gittiğimiz Motherless Brooklyn, Lionel Essrog isimli bir dedektifin hikayesini anlatıyor. Dedektif Essrog, Tourette Sendromu denilen bir hastalıkla yaşamak zorundadır. Bir yandan sendromun yarattığı ani tiklerle mücadele eden Essrog, diğer yandan arkadaşı Frank Minna'nın ölümünü araştırmaktadır. Elinde yalnızca birkaç ipucu ve bir saat gibi çalışan zihni vardır. Essrog tüm şehri dengede tutan sırları çözmek için zorlu bir mücadeleye girecektir.

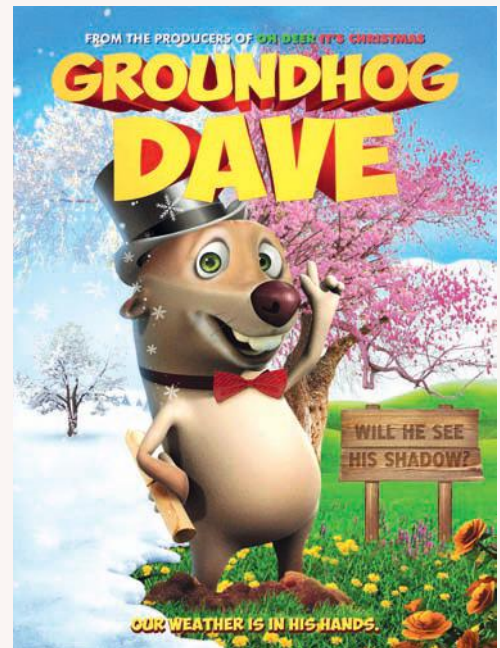


SEVİMLİ SİHIRBAZLAR

Vizyon tarihi: 31 Ekim 2019
Yönetmen: James Snider
Senaryo: BC Fourteen
Seslendirenler: Todd Quills, Jeremy Rottinger
Tür: Animasyon, macera, komedi

Filmin konusu

Sevimli sihirbazlar, güzel kasabalarında mutlu bir şekilde yaşamaktadır. Herşey yolunda gitmekte mevsimler normal seyrini sürdürmektedir. Ancak bu mutluluk fazla sürmeyecektir. Mevsimlerde bir gariplik olmaya başlamıştır. Kasaba sakinler Mevsim sihirbazı Dave'e giderler ve ondan mevsimlerle ilgili kehanette bulunmasını isterler. Kasabayı gezen Dave garip değişiklikleri farkedir. Bu değişikliklerin arkasında bir karıncayıyan olan Mr. Whatnot vardır. Mr. Whatnot kasabayı satın almış ve büyük bir alışveriş merkezine dönüştürmenin hazırlığındadır. Kasabayı eski haline getirmeye kararlı olan Dave ve arkadaşları zorlu bir mücadeleye girer.





READY OR NOT

Vizyon tarihi: 4 Ekim 2019

Yönetmen: Tyler Gillett, Matt Bettinelli-Olpin

Senaryo: Guy Busick, Ryan Murphy

Oyuncular: Samara Weaving, Adam Brody, Mark O'Brien, Henry Czerny, Andie MacDowell, Melanie Scrofano

Tür: Korku, Gerilim, Komedi

Filmin konusu

Ready or Not, zengin bir adam ile evlenen genç bir kadının yaşadıklarını konu ediyor. Grace, yeni evlendiği eşinin sıradışı ailesi tarafından akşam yemeğine davet edilir. Birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlayacak bu yemek davetini memnuniyetle kabul eden Grace, başına geleceklerden habersiz yemeğe katılır. Genç kadının sıradan bir akşam yemeği olarak düşündüğü bu davet bir süre sonra insanların hayatta kalmak için mücadele ettiği korkunç bir savaşa dönüşecektir.



ACI VE ZAFER

Vizyon tarihi: 11 Ekim 2019

Yönetmen: Pedro Almodóvar

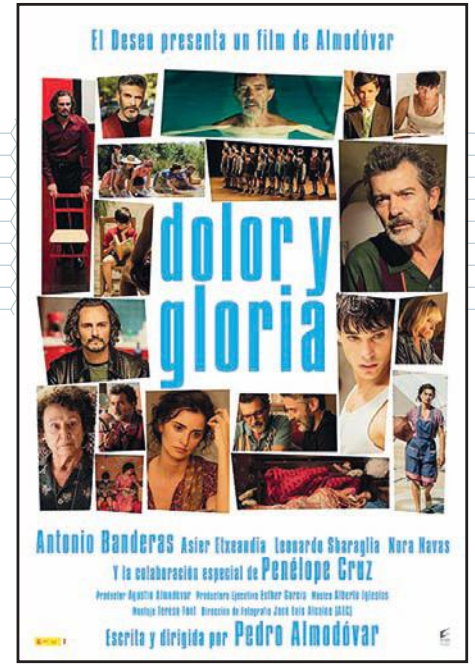
Senaryo: Pedro Almodóvar

Oyuncular: Antonio Banderas, Asier Etxeandia, Leonardo Sbaraglia, Nora Navas, Penélope Cruz, Asier Flores

Tür: Dram

Filmin konusu

Ünlü yönetmen Salvador Mallo'nun hayatının anlatıldığı filmde, Mallo'nun geçmişten günümüze kadar yaptığı seçimleri ve yaşamında iz bırakan olaylar beyazperdeye yansıyor. Film, Mallo'nun çocukluğunu yaşadığı 60'lı yıllara, doğup çocukluğunu geçirdiği yerden ayrılıp ailesi ile birlikte Valencia'da bir köye göç etmesini, refah arayışını, 80'lerin Madrid'inde yaşadığı ilk aşkını ve ayrılışını, unutamayacağını bile bile sırf unutmaya umuduyla yazmaya başlamasını, sinema ile tanışmasını ve kendisini bulmasına yol açan olayları yansıtıyor.



THE WAR WITH GRANDPA

Vizyon tarihi: 4 Ekim 2019

Yönetmen: Tyler Gillett, Matt Bettinelli-Olpin

Senaryo: Guy Busick, Ryan Murphy

Oyuncular: Samara Weaving, Adam Brody, Mark O'Brien, Henry Czerny, Andie MacDowell, Melanie Scrofano

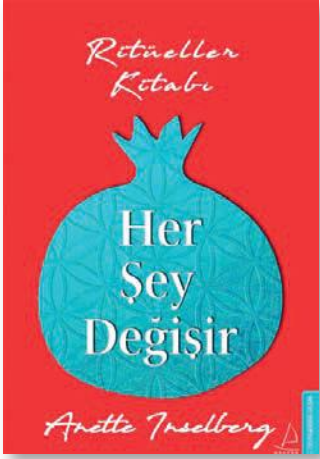
Tür: Korku, Gerilim, Komedi

Filmin konusu

Robert Kimmel Smith'in kitabından uyarlanan film dede ve torun arasındaki mücadeleyi anlatıyor. Ed, eşinin ölümü sonrasında her şeyden vazgeçerek inzivaya çekilir. Annesinin ölümünün ardından kendisini toparlayamayan babasının yalnız yaşamasını istemeyen kızı Sally, Ed'i yanlarına taşınmaya ikna eder. Fakat onun gelişi evde bir takım değişiklik yapılmasına ve dengelerin değişmesine neden olur. Peter de bu

değişikliklerden fazlasıyla nasibini alır. Her ne kadar dedesinin gelişine çok sevinse de odasını ona verip kendisinin tavan arasına taşınması ilişkilerinin değişmesine neden olur. Peter ne olursa olsun odasını geri almaya kararlıdır. Odasının geri almak için arkadaşlarının yardımı ile bir dizi plan yapan Peter, dedesine karşı bir savaş başlatır. Ancak Peter, dedesini tam olarak tanıyamamıştır. Tüm saldırılara karşı direnen Ed'in de pes etmeye hiç niyeti yoktur.

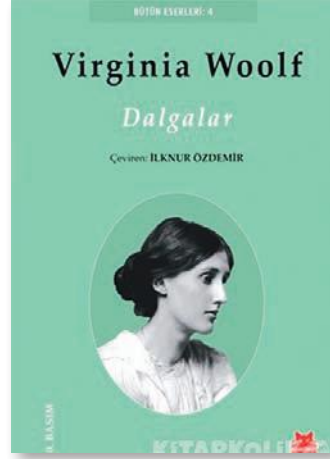
Kitap



RİTÜELLER KİTABI

Yazar: Anette Inselberg
Yayınevi: Destek

Canın mı sıkın?
Moralsiz misin?
İçin mi yanıyor?
İştten mi atıldın?
Hayat yolunda hepsi başımıza gelebilecek şeyler...
Önemli olan düştüysen ayağa kalkmak, korksan da yola devam etmek ve her şeyin değişeceğine, yoluna gireceğine inanmak...
Nasıl mı?
Bu kitapta sana anlattığım ritüellerle, meditasyonlarla, ödevlerle...
Böylece enerjin yükselecek, düşünce yapın değişecek, karanlıktaki ışığı görmeye başlayacaksınız...
Hâlâ duruyor musun?
Gözlerini kapatıp herhangi bir sayfayı aç ve karşına çıkan ritüeli yapmaya başla...



DALGALAR

Yazar: Virginia Woolf
Yayınevi: İndigo Kitap

Yirminci yüzyıl yazınında kendine özgü üslubu ve şiirsel anlatımıyla öne çıkan Dalgalar, birçok eleştirmen tarafından Virginia Woolf'un şaheseri olarak kabul edilir. Bu eser, ortak kayıplarının etrafında bir araya gelen altı arkadaşı çocukluklarından ölüm vaktine kadar ele almaktadır. Woolf, bu altı karakterin acılarını dış dünyaya yansıttıkları şekilde betimlemektense, onların iç dünyalarına yolculuk yaparak düşünceleri ve içsel monologları yardımıyla okura sunar. Karakterler gelişip doğayı ve kanunlarını daha iyi anladıkça, sesleri de daha uyumlu, adeta mucizevi bir şekilde birbirine karışır. Bu da yalnızca bireylerin kaçınılmaz sonuna değil, aynı zamanda ebedi bağlantılarına işaret eder. Virginia Woolf'un kurguyla ilgili kuramlarını uyguladığı bu roman; şaşırtıcı derecede güzel, görsel, deneysel ve şiirsel bir rüyayı andıran, zamanının fazlasıyla ötesinde, aldattıcı ve gizemli bir eser.



OKUMAK İSTİYORUM

Yazar: Aisha Saeed
Yayınevi: Beyaz Balina Yayınları

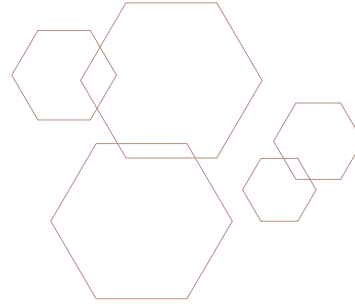
Herkes bir şeylerin değişmeyeceğini kabullenseydi hiçbir şey başaramazdı. Emel, Pakistan'ın küçük bir köyünde yaşayan on iki yaşında bir kız çocuğu. En büyük hayali, eğitimini tamamlayıp öğretmen olmak. Bu, kız çocuklarının okula gönderilmek yerine ev işi yapıp çocuk bakmaya mahkûm edildiği bir toplumda gerçekleşmesi zor bir hayal ama Emel içindeki okuma sevgisiyle ümidini hiç kaybetmiyor. Ta ki bir gün zorba bir toprak ağası tarafından ailesinden ve okulundan koparılıp hizmetçilik yapmaya mecbur bırakılana dek. Ümitleri, hayalleri ve özgürlüğü elinden alınan Emel'i bilinmezliklerle dolu bu yeni hayatında eskisinden çok daha zorlu bir mücadele bekliyor.

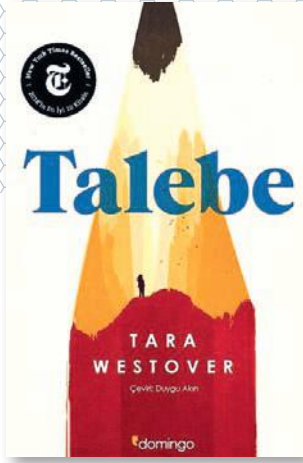


BİR ÖMÜR NASIL YAŞANIR?

Yazar: İlber Ortaylı
Yayınevi: Kronik Kitap

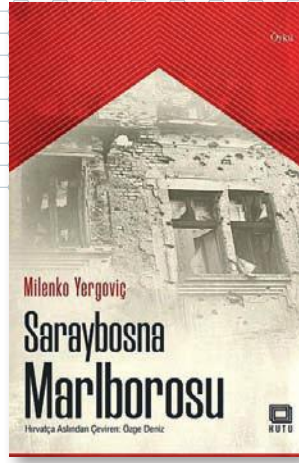
Daha anlamlı yaşamak için İlber Ortaylı'dan tavsiyeler...
“Cesur olun. Kendinizi rahat hissettiğiniz alanın dışında pencereler açın. Farklı dünyalarla ancak böyle tanışsınız. Ben hep yerimde dursaydım, dünyamı değiştirecek insanları aramasaydım, bugün tanıdığımız ben olmazdım. Bir insanın bittiği an, miskinliğe esir olduğu andır. İnsan, konforundan vazgeçmeyi göze almalıdır. Kendi dünyasını yerinden kendisi oynatmalıdır.” İlber Ortaylı, yediden yetmiş herkesin faydalanacağı, bilge şahsiyetinden ve yaşam tecrübesinden süzülen tavsiyelerden oluşan bir eserle karşımızda. İlber Hoca bu kitapta, bir insanın, çocukluktan itibaren hayatın hemen her alanında ihtiyaç duyacağı çözümleri nasıl bulabileceğini örnekler vererek anlatıyor. “Herkes kendi talihinin mimarıdır” sözünü hatırlatarak, kendi yolunu çizmenin ne anlama geldiğini tüm kritik noktalarıyla yorumluyor. Bir ömrü hakkıyla yaşayabilmek ve yaşanan her andan tat alabilmek için önce ne lazımdır? İnsan hayatı kaç dönemden oluşur ve her bir dönemde neleri tecrübe etmek gerekir? 15, 25, 40 ve 55 yaşları neden birer eşiktir? İnsan kimden, ne öğrenebilir? Kendi kendini yetiştirmek nasıl mümkün olur? ...





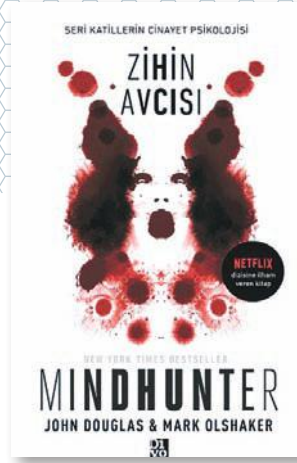
TALEBE

Yazar: Tara Westover
Yayınevi : Domingo Yayınevi
Tara Westover'ın bir doğum belgesi olmadı. Okul kaydını yoktu çünkü hayatında hiçbir sınıfa ayak basmamıştı. Tıbbi dosyası yoktu çünkü babası tıp biliminden ziyade kıyamete inanıyordu. Çocukluğunda Mormon babasının bağnazlığı, erkek kardeşinin şiddete teslim oluşunu izledi. Ve on altı yaşına geldiğinde Tara kendi kendini eğitmeye karar verdi. Bilgiye duyduğu açlık onu Idaho'nun dağlarından çok uzaklara, okyanusların ötesine, bir kıtadan diğerine, Harvard'dan Cambridge'e taşıdı. Neden sonra aklına şu soru düştü: "Acaba fazla mı uzağa gittim?", "Eve dönmenin hâlâ bir yolu var mı?" Çıktığı günden itibaren dünya çapında büyük övgü toplayan, pek çok yayın organı tarafından yılın kitabı seçilen ve şu ana dek 40 dile çevrilen Talebe bir kendini inşa öyküsü. Tara Westover, hiddetli bir sadakatle bağlandığı ailesinin, eğitim sayesinde yaşadığı değişimin ve ayrılık kederinin hikâyesini bizzat kendi hayat hikâyesini büyük yazarlara özgü bir içgörüsüyle anlatıyor. Yürek burkan ve umut saçan bir hikâye bu. "Sarsıcı. . . Tara Westover'ın hayat hikâyesi sıra dışı ama kitabın merkezindeki sorular hepimize dair: Sevdiklerimiz için kendimizden ne kadar ödün verebiliriz? Büyüyebilmek için onlara ne kadar ihanet edebiliriz?"



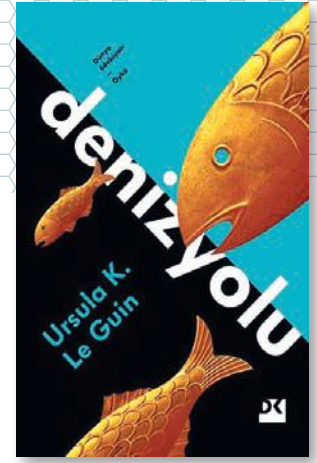
SARAYBOSNA MARLBOROSU

Yazar: Milenko Yergoviç
Çevirmen: Özge Deniz
Yayınevi : Kutu Yayınları
Saraybosna'yı ve savaşı anlatan kitaplar arasında Saraybosna Marlborosu şüphesiz ki apayrı bir yer tutuyor. Aynı zamanda şair olan Yergoviç, savaş en acı şekilde devam ederken Saraybosna'da kalmayı tercih eden Bosnalı bir Hırvat. Kentteki Boşnakların, Hırvatların ve Sırpın kaderini duygu sömürsünden uzak fakat insani bir üslupla ele alan öyküler, savaşın yarattığı travmalar ve her şeye rağmen devam eden neşeli anlar ile okurun zihnine kazınıyor. World Literature Today (1989 2014) tarafından dünyaya ilham veren 25 kitaptan biri olarak takdir edilen bu muhteşem öykü seçkisi, ünlü Türkolog Prof. Dr. Ekrem Çauşeviç'in sunuşuyla Özge Deniz tarafından Hırvatça aslından Türkçeye çevrildi. "Her iyi savaş kitabı gibi, Saraybosna Marlborosu da savaş hakkında değil, hayat hakkında bir eser. Yergoviç, olağanüstü bir yeteneğe sahip. Öyle ki, kuşatma altındaki insanlar dokunaklı bir olgunlukla karşımıza çıkıyor. Ve bir şey daha: Elinizdeki bu kitap, günümüzde oldukça yaygın olan duygu sömürsü edebiyatına ait değildir. Saraybosna Marlborosu, hayatın kıymetini bilenlerin kitabıdır."



ZİHİN AVCISI-MINDHUNTER

Yazar: John Douglas
Yayınevi : Diyojen Yayıncılık
Geliştirdiği stratejiler ile FBI içinde adeta efsane olan Özel Ajan John Douglas, en tehlikeli seri katillerin zihinlerini didik didik edip, işledikleri suçların ardındaki gerçek nedenleri anlamak için dünyada nadiren kullanılan 'psikolojik profil çıkarma' yöntemini kullandı. Bu yöntem suç biliminde yeni ve büyük ufuklar açtı. Yirmi beş yıllık kariyerinde Ajan Douglas, aralarında Edmund Kemper, Charles Manson, Ted Bundy ve kurbanlarının derisini yüzüp elbise olarak giyen Ed Gein de olmak üzere birçok seri katille yüz yüze geldi, onları sorguladı ve rahatsız zihinlerinin ardındaki psikolojiyi araştırdı. Douglas, bu yeteneğini kullanarak olay yerlerini inceledi ve kendine has yöntemleriyle kimsenin göremediği detayları yakaladı. Katillerin profillerini çıkarıp alışkanlıklarını belirledi ve sonraki hamlelerini öngörerek, onların davranışlarını zihninde tekrar ve tekrar yaşadı. Bu yöntemleri kullanarak polislerin birçok seri katili yakalamasını sağladı. Zihin Avcısı (Mindhunter), bizi en dehşet verici vakaların esrarengiz detaylarına, en kötü kabuslarımızın en karanlık derinliklerine götürüyor.



DENİZYOLU

Yazar: Ursula K. Le Guin
Yayınevi : Doğan Kitap
İsimlerimizin aynı olduğunu söyledim. Daha önce başka bir ismi olduğunu söyledim. Söylemesini istedim. Söylemedi. "Sadece Kızılderili Fanny işte" dedi. Buraya Klatsand dendiğini söyledi. Burada bir köy varmış, plajın üst yanındaki derenin orada. Oregon'un küçük sahil kasabası Klatsand sakinlerinin sıradan hayatları; deniz kabuğunda uğuldayan, martı kanadında taşınan, rüzgârın denize savurduğu, dalgalara gömülen rüyalar, umutlar, kederler, hayaller. 2018'de kaybettiğimiz Ursula K. Le Guin'in kaleminden, bitirir bitirmez tekrar okumak isteyeceğiniz öyküler. Denizyolu, kumlara yazılı sözcüklerden bir dünya kuruyor.



VEFAT EDEN KAPTANLARIMIZ

(Haziran - Temmuz - Ağustos - Eylül 2019)

Kpt. Plt. Ufuk GÖKER

Kpt. Plt. Ahmet İSPİ

Kpt. Plt. Mehmet Ali DİNÇER

Em. Kpt. Plt. Muhittin TAYLAK

Em. Kpt. Plt. İbrahim YILDIRIM

Em. Kpt. Plt. Faik YILMAZ

Em. Kpt. Plt. Ali BEYAZ

(Haziran - Temmuz - Ağustos - Eylül 2019)



EMEKLİ OLAN KAPTANLARIMIZ



Halim AKSEKİ

Murat Sezer SEYHAN

Sor. Kpt. Plt. Mesut CESUR

Sor. Kpt. Plt. Süleyman Naci ESENER

Sor. Kpt. Plt. Selahaddin KOÇER

Sor. Kpt. Plt. Ali Rüştü ÖZTÜRK

Sor. Kpt. Plt. Birol ŞAHİNARSLAN

TALPA



TEST CENTER

TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ

HEDEFİMİZ ÇÖZÜM ODAKLI KALİTELİ HİZMET

TEC Sınavı uygulayıcısı

SHGM onaylı Pilotlara yönelik ICAO İngilizce Yeterlilik Seviye Belirleme Sınavı

ICAO'nun İngilizce Dil Yeterlilik Testi Kriterlerine uygun

EASA/EU Regülasyonları ile uyumlu

Uygulama ve değerlendirmede deneyimli uzmanlar

Tarafsız ve gelişmeye açık vizyon

Belçika, Danimarka, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya (PPL dahil değil), Yunanistan, Hollanda, Macaristan, Polonya, Portekiz, Romanya, İspanya veya Sloveky'a da alınmış EASA onaylı pilot lisansı olan pilotlara da ICAO İngilizce Yeterlilik Seviye Belirleme Sınavı yapabilecek sınav yapımcılar



talpa@talpa.org



www.talpa.org



+90 212 662 12 01



Şenlikköy Mahallesi, Avcılar Sokak No: 43 34153 Florya / İstanbul



TALPA
TÜRKİYE HAVAYOLU PİLOTLARI DERNEĞİ
TURKEY AIRLINE PILOT'S ASSOCIATION

TALPA'NIN YENİLENEN WEB SİTESİ ve MOBİL UYGULAMALARI ŞİMDİ YAYINDA!



DİNAMİK
ve GENÇ
TASARIM



KULLANICI DOSTU
ve MOBİL UYUMLU
ARAYÜZ



TALPA
ÜYELERİNE
ÖZEL İÇERİKLER



İÇERİK ARAMA
ÖZELLİĞİ



DİJİTAL
ÜYELİK KARTI

